ФИЛИП К. ДИК

БЕГЛЕЦ ПО ОСТРИЕТО

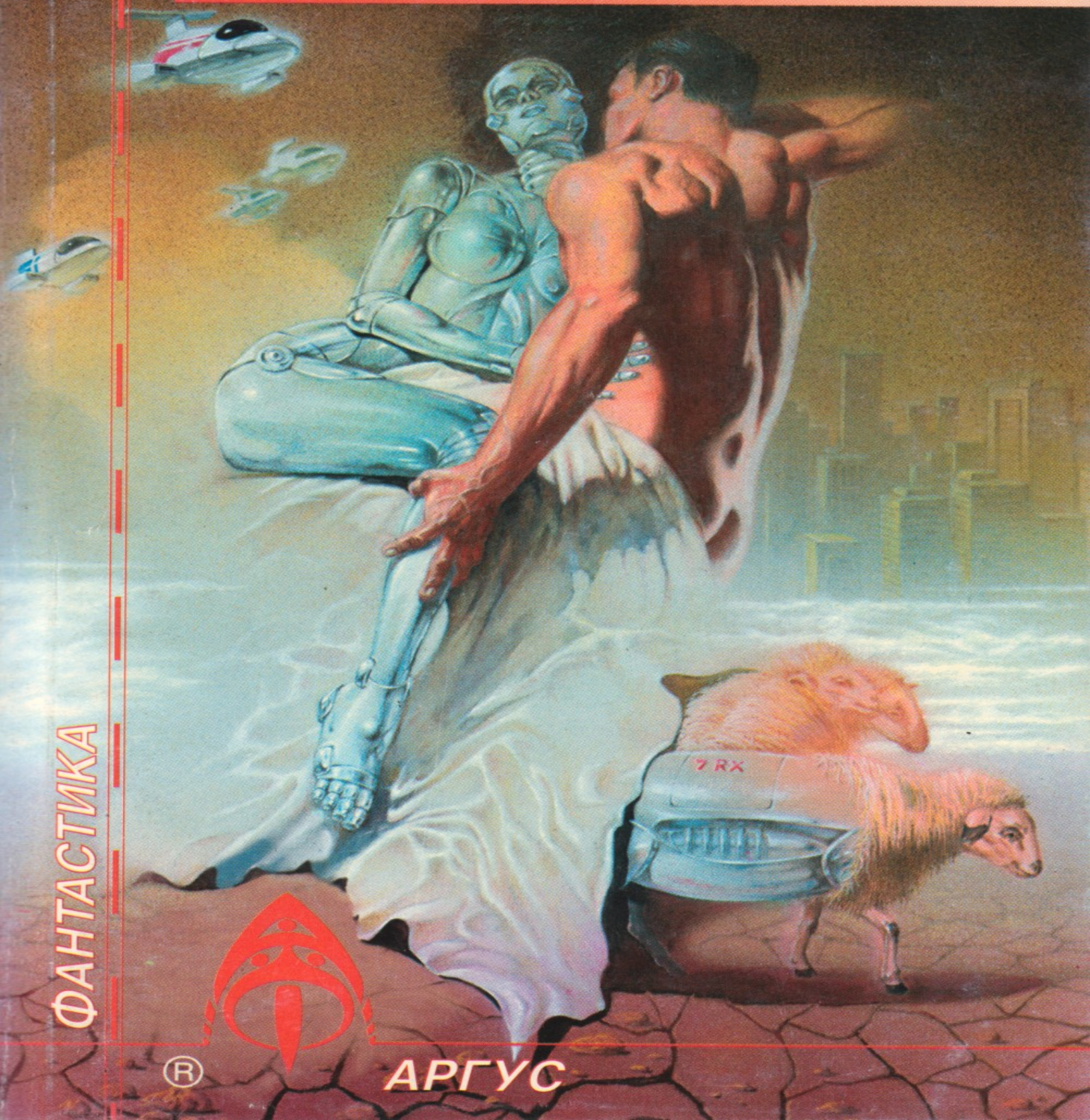

ФАНТАСТИКА

® АРГУС

ФИЛИП К. ДИК
МЕЧТАЯТ ЛИ РОБОТИТЕ ЗА ЕЛЕКТРООВЦЕ?

Превод: Юлиян Стойнов

chitanka.info

1992 година. Последната Световна Война е опустошила Земята. Голяма част от човечеството търси щастието си на други планети. Производството на все по-усъвършенствани хуманоидни роботи за труд при екстремални условия се е превърнало в процъфтяващ бизнес. Но понякога андроидите въстават срещу отредената им участ и тайно се завръщат, за да отмъстят на създателите си. Тогава се намесват „наемните ловци“ като Рик Декард — балансиращи по острието на бръснача между живота и смъртта, между безскруполната жестокост и кошмара на възмездието…

ОКЛЕНД

КОСТЕНУРКАТА, ПОДАРЕНА НА КРАЛЯ НА ТОНГА ОТ МОРЕПЛАВАТЕЛЯ КАПИТАН КУК ПРЕЗ 1777 УМРЯ ВЧЕРА, НА БЛИЗО ДВЕСТА ГОДИШНА ВЪЗРАСТ.

ЖИВОТНОТО, ИЗВЕСТНО ПОД ИМЕТО ТУ'ИМАЛИЛА ПОЧИНА НА ТЕРИТОРИЯТА НА КРАЛСКИЯ ДВОРЕЦ В ТОНГАНСКАТА СТОЛИЦА НУКУ, АЛОФА.

НАРОДЪТ НА ТОНГА ПОЧИТАШЕ КОСТЕНУРКАТА КАТО ВОЖД И КЪМ НЕЯ БЕШЕ НАЗНАЧЕНА ЛИЧНА ОХРАНА. ПРЕДИ НЯКОЛКО ГОДИНИ КОСТЕНУРКАТА ОСЛЕПЯ ПО ВРЕМЕ НА ГОРСКИ ПОЖАР.

ПО СЪОБЩЕНИЕ НА ТОНГАНСКОТО РАДИО, ЧЕРУПКАТА НА ТУ'ИМАЛИЛА ЩЕ БЪДЕ ИЗПРАТЕНА В МУЗЕЯ В ОКЛЕНД, НОВА ЗЕЛАНДИЯ.

Ройтерс, 1966

1

Лек весел електроимпулс, подаден от автоматичната аларма на емоционалния синтезатор до леглото събуди Рик Декард. Изненадан, както винаги, когато се пробуждаше така внезапно, той се надигна от леглото, изправи се облечен в своята разноцветна пижама и се протегна. В същия миг жена му Айран, която спеше на другото легло, отвори сивите си, тъжни очи, премигна, след това изпъшка и ги затвори отново.

— Настроила си твърде слаб сигнал на твоя „пенфилд“ — рече й той. — Сега ще го пренастроя, ти ще се събудиш и…

— Не ми пипай настройките. — В гласа й се долови горчивина. — Не искам да се събуждам.

Рик приседна на леглото до нея, сведе глава и заговори с тих, нежен глас.

— Ако зададеш достатъчно силен импулс веднага ще се събудиш и дори ще почувстваш радост, в това е цялата тънкост. Достатъчно е да поставиш синтезатора на „С“ и електроимпулсът преодолява прага на подсъзнанието, както стана при мен.

Рик я потупа дружелюбно по рамото (неговият собствен синтезатор беше настроен на „Д“ и той чувстваше благоразположение към целия свят).

— Разкарай мръсната си полицейска лапа — рече Айран.

— Не съм полицай.

Почувства раздразнение, макар да не бе пренастройвал синтезатора.

— Ти си нещо по-лошо — отвърна жена му без да отваря очи. — Ти си убиец, нает от полицаите.

— Както забелязах, ти пръскаш без никакво угризение хонорарите, които нося вкъщи — той стана и се приближи към контролния пулт на своя синтезатор. — Вместо да спестяваш, — продължи Рик, — за да можем някой ден да си купим истинска овца и

да се отървем от фалшивата електрическа, която гледаме на горния етаж. Една нищо и никаква електроовца и то след толкова години труд.

Той застана в нерешителност пред контролния пулт, колебаейки се дали да го настрои за подтискане на таламуса (което щеше да овладее гнева му), или за стимулация (която пък щеше да го раздразни достатъчно, за да спечели спора).

— Ако посмееш да увеличиш интензивността на своята жлъч, — предупреди го Айран, без да откъсва очи от него — и аз ще направя същото. Ще завъртя усилвателя докрай и тогава ще станеш свидетел на такава битка, в сравнение с която всички досегашни спорове ще ти се сторят нежен полъх. Хайде, опитай — тя скочи от леглото, изтича при контролния пулт на своя синтезатор и зачака, без да сваля очи от него.

Рик въздъхна и сведе глава пред нейните заплахи.

— Ще набера това, което имам по програма за днес — той разтвори бележника си на 3 януари 1992 и видя, че за днес е планирал сериозно, делово настроение. — Ако го сторя, — погледна я разтревожено той, — ще последваш ли примера ми? — Рик не искаше да прибързва, преди жена му да даде съгласието си.

— Моята програма за днес включва шест часова депресия с пристъпи от периодично самообвинение — отвърна Айран.

— Какво? Защо си поискала такава настройка? — Подобно хрумване сякаш беше отрицание на самата идея за съществуване на емоционалния синтезатор. — Нямах представа, че това може да се настройва — завърши мрачно той.

— Седях си тук веднъж пред телевизора, — заговори Айран — и гледах Бъстър Приятелчето и неговото шоу „Дружелюбни приятели“. Тъкмо разказваше каква невероятна новина смятал да ни съобщи и изведнъж на екрана се появи онази отвратителна реклама, дето не мога да я понасям, знаеш я — за оловните предпазители на „Маунтибанк“. И тогава за миг изключих звука. И чух сградата, тази сграда. Чух… — тя махна с ръка.

— Празните апартаменти — довърши Рик. Той също ги бе чувал неведнъж нощем, докато се мъчеше да заспи. И въпреки това полузаета сграда като тяхната се смяташе за доста гъсто заселена според съвременните представи за плътност на популацията. Разказваха, че в районите, които преди войната са се наричали предгрaдия имало цели празни сгради. Поне така бе чувал, но като

повечето хора наоколо не изпитваше никакво желание сам да проверява достоверността на подобна информация.

— В този момент, — продължи Айран, — когато намалих звука на телевизора, бях под въздействие на настроение номер 382. Тъкмо бях настроила синтезатора. И макар че възприемах празнотата интелектуално, аз не я чувствах. Първата ми реакция бе на благодарност, че можем да си позволим да притежаваме синтезатора „пенфилд“. Но после изведнъж осъзнах колко неестествено е това — да долавям отсъствието на живот наоколо и да не реагирам емоционално. Разбираш ли? Струва ми се че не. Навремето това се смяташе за признак на психично разстройство. Наричаха го „отсъствие на съответстваща реакция“. И тогава зарязах телевизора и се заех да експериментирам със синтезатора. Малко след това попаднах на комбинацията за отчаяние. — На мургавото й лице грееше удовлетворение, сякаш бе постигнала нещо наистина необикновено. — Реших да я включа в програмата си два пъти в месеца. Струва ми се напълно достатъчно за да почувствам в разумни предели безднадежност за всичко, за това че останахме тук на Земята след като всички, които имат малко разум в главата си емигрираха. Какво ще кажеш?

— Но подобно настроение, — отбеляза Рик, — е в състояние да се самоподдържа продължително време. Може би ще ти е трудно да се освободиш от него.

— Програмирала съм автоматична пренастройка три часа след началото — успокои го жена му. — Номер 481. Предчувствие за нови възможности, които ще се разкрият пред мен в близкото бъдеще, надежда за…

— Познавам добре 481 — прекъсна я той. Беше набирал тази комбинация не веднъж и много разчиташе на нея. — Слушай, — рече той, приседна на леглото, хвана я за ръце и я придърпа до себе си, — опасно е да се подлагаш на депресивно въздействие, дори с предварително зададено автоматично прекъсване. Забрави какво си програмирала за днес, аз също ще забравя. Искаш ли и двамата едновременно да наберем 104, да постоим малко в него, а след това аз ще се настроя на делови тон. Така ще имам достатъчно желание да отскоча до горния етаж и да нагледам овцата преди да тръгна на работа. И ще знам, че няма да седиш мрачна пред телевизора. — Той

пусна нейните дълги, грациозни ръце, пресече просторния хол, който ухаеше едва доловимо на изпушените предишната вечер цигари и спря пред телевизора.

— Не мога да гледам телевизия преди закуска! — извика Айран от спалнята.

— Набери 888 — препоръча й Рик, докато апаратът загряваше. — „Желанието да гледаш телевизия независимо от предаването“.

— Нямам желание да набирам каквото и да е — отвърна Айран.

— Тогава набери 3.

— Не мога да набирам комбинация, която да стимулира мозъчната ми кора за набиране на комбинации! Щом нямам желание да набирам, това значи, че нямам желание да набирам и че желанието да набирам в момента ми се струва най-чуждото и отвратително нещо. Искам просто да си лежа в леглото и да гледам в пода. — В гласа й се долови униние с намек за нарастващо отчаяние и тя замря в леглото под тежестта на внезапно налегналата я почти абсолютна инерция, която се спусна като непроницаема завеса.

Рик усили звука и в стаята отекна гласът на Бъстър Приятелчето:

— „… хей, хей, приятели! Дойде време за кратка метеорологична прогноза. По данни на спътник «Монгуста» радиоактивният валеж ще достигне максимума си към обед, така че всички, които смятат да се отправят навън…“

Айран внезапно застана до него, облечена в своята дълга нощница и изключи телевизора.

— Добре, предавам се. Ще набера каквото пожелаеш — екстазен сексуален порив, толкова ми е зле, че съм готова дори на това. Но, по дяволите, какво ще промени това?

— Хайде аз да набера за двама ни — отвърна Рик и я поведе към спалнята. После застана пред нейния пулт и набра комбинация 594 — „благосклонна признателност пред превъзхождащата мъдрост на собствения съпруг по всички въпроси“. На своя контролен пулт той поиска „творческо отношение към работата и нов поглед към проблемите“, макар да не се нуждаеше от подобна стимулация. Винаги се отнасяше по такъв начин към работата си, при това без да прибягва до услугите на „пенфилда“ за изкуствена корова стимулация.

След набързо приготвената закуска — изгубил бе прекалено много време в спора с жена си — Рик пое към покрива, където

„пасеше“ неговата електроовца. Беше облечен в пълната защитна екипировка — модел „Аякс“ на фирмата „Маунтибанк“. Неговата натъпкана с електроника гордост — прах в очите на съседите — преживяше, симулирайки според предварително зададената програма, че се храни.

Без съмнение, имаше и други животни на покрива, които също се управляваха от електронни елементи. Но Рик никога не си пъхаше носа в чужди работи, а и съседите не проявяваха излишен интерес за автентичността на неговата овца. Това би било връх на нетактичността. Да попиташ: „Истинска ли е вашата овца?“ би било по-обидно дори от това да се усъмниш в натуралния произход на зъбите, косата или вътрешните органи на своя събеседник.

Утринният въздух, сив, мъглив, изпълнен с трептящи радиоактивни прашинки го блъсна в носа и Рик пое неволно глътка от смъртоносната зараза. После, докато приближаваше до собствения си участък земя, който притежаваше заедно с просторния апартамент долу, той реши, че подобен израз е твърде пресилен. Радиоактивното наследство от Последната Световна Война отдавна бе снизило своята интензивност. Онези, които не бяха успели да надживеят праха сами се бяха превърнали в прах преди много години, а радиацията, отслабнала значително с времето сега поразяваше единствено умствените способности и генетичните заложби. Но независимо от оловните предпазители прахът — без съмнение — проникваше всеки ден в него, носейки със себе си неизменният смъртоносен товар. Докато не реши да емигрира. До момента ежемесечните медицински прегледи го определяха като нормален в способността да създава поколение в рамките, определени от закона. Но нищо чудно някой от следващите профилактични прегледи в Полицейското управление на Сан Франциско да покаже друг резултат. От именно такива „нормални“ като него нерядко се раждаше поколение от мутанти, жертви на вездесъщия прах. Основният лозунг, който не слизаше от стените, екраните на телевизорите и правителствените брошури си оставаше неизменен: „Емигрирай или дегенерирай! Избери сам!“

„Съвършено вярно“ — помисли си Рик докато отваряше вратата на неговото миниатюрно пасище, където го очакваше електроовцата. „Но аз не мога да емигрирам заради моята работа“.

Бил Барбър, притежателят на съседното пасище и съсед по апартамент го поздрави. И той, подобно на Рик, се беше облякъл за работа, но пътьом бе прескочил да нагледа своя питомец.

— Моята кобилка, — обяви тържествено Бил, — е бременна.

Той посочи с пръст едрата перчеронска кобила, която гледаше с празен поглед в пространството. — Какво ще кажете за това?

— Ще кажа, че съвсем скоро ще имате два коня — отвърна Рик. Беше застанал до електроовцата, която не го изпускаше от поглед, в случай, че й е донесъл овесена кифла. В електронния фалшификат имаше микросхема за разпознаване на овесената кифла, при вида й тя с е надигаше непринудено и пристъпваше към него. — И от какво е бременна? — запита той. — От вятъра?

— Купих специално за нея най-висококачествената оплождаща плазма, която се предлага в Калифорния — осведоми го Барбър. — Имам известни връзки в щатския департамент по животновъдство. Не помните ли, че миналата седмица от там изпратиха инспектор, за да прегледа Джуди? С нетърпение очакват да роди, породата й е много ценна — Барбър потупа гордо шията на кобилата и тя изви глава към него.

— А не ви ли е минавало през ума да я продадете? — запита Рик. Страшно много искаше да има собствен жив кон, или някакво истинско животно. Нямаше нищо по-подтискащо от това да притежаваш фалшив питомец. Но като се имаше пред вид социалното им положение, налагаше се да се примирят с това. Друга възможност просто нямаха. Дори и той да се беше примирил, не биваше да забравя Айран. А на нея й тежеше — и то много.

— Неморално е да продам моята кобила — заяви Барбър.

— Тогава ми продайте жребчето. Да имаш две животни е по-неморално, отколкото да не притежаваш нито едно.

— Какво искате да кажете? — Барбър го погледна изненадано. — Много хора притежават по две, три и четири собствени животни, да не говорим за Фред Уошборн, притежателят на завода за хлорела където работи брат ми. Той има пет. Четохте ли статията за неговата патица във вчерашния брой на „Хроникъл“?Там се твърди, че това е най-едрият екземпляр по цялото Западно крайбрежие.

Очите на Барбър блеснаха при мисълта за подобно богатство и той постепенно потъна в транс.

Рик затършува в джоба си и извади омазненото и захабено от употреба копие на Сидни — каталог-ценоразпис на животни и птици, януарско издание. Той плъзна пръст по съдържанието, намери раздела „жребци“ (виж коне — потомство) и веднага определи осредната цена за страната.

— Мога да закупя перчерънски жребец от Сидни за пет хиляди долара — произнесе на глас той.

— Не, не можете — поклати глава Барбър. — Погледнете внимателно — разделът е отпечатан в курсив. Това означава, че в момента не разполагат със стоката, но такава би била цената ако я имаха.

— Да предположим, — каза Рик, — че ви плащам по петстотин долара на месец в продължение на десет месеца. Пълна каталожна цена.

Барбър го погледна със съжаление.

— Декард, вие нищо не разбирате от коне. Причината, поради която в Сидни не разполагат с перчерънски жребци за продан е, че те не се препродават — дори на каталожната цена. Конете са огромна рядкост, даже тези от по-ниска порода — Барбър се наклони към оградката, която делеше техните два участъка. — Притежавам Джуди от три години и през всичкото това време не съм чувал за перчерънски жребец от нейната класа. Когато я купих отидох лично до Канада за да я докарам. Трябваше да съм сигурен, че няма да я откраднат. За подобно животно в Колорадо и Уайоми могат и да те убият. И знаете ли защо? Защото преди Последната Световна Война е имало стотици…

— Но не смятате ли, — прекъсна го Рик, — че да притежавате два коня, когато аз нямам нито един, противоречи на всички религиозни и морални принципи на мерсеризма?

— Нали имате овца. Дявол да го вземе, можете спокойно да следвате Възхода на своя живот и с достойнство и чест да се хващате за дръжките на емпатичната машина. Действително, ако не притежавахте тази стара овца, бих съзрял известна логика в думите ви. Естествено, ако имах две животни, а вие не разполагахте с нито едно, бих бил щастлив да ви помогна в единението с Мерсер. Но всяко едно семейство в тази сграда — нека пресметнем, приблизително петдесет, по едно на всеки три апартамента — притежава някакво животно. Ей там е пилето на Грейвсън — той махна с ръка на север. — Оукс и жена

му притежават онова грамадно червено куче, което лае по цяла нощ. — Той се замисли. — Струва ми се, че Ед Смит държи котка долу в апартамента си, или поне така твърди, макар никой да не я е виждал. Възможно е само да се преструва, че има котка.

Рик се върна обратно при овцата, зарови пръсти в бялата пухкава козина — руното поне беше оригинално — и най-сетне напипа онова, което търсеше: скрития пулт за управление на механизма. Той вдигна капака и показа пулта на изненадания Барбър.

— Виждате ли? Разбирате ли сега, защо толкова много искам вашето жребче?

След известна пауза Барбър най-сетне намери сили да отговори:

— Бедни приятелю. Винаги ли е била така?

— Не — поклати глава Рик и затвори капака на пулта, след това се изправи и се обърна към своя събеседник. — В началото имахме истинска овца. Подари ни я бащата на жена ми, когато реши да емигрира. После, преди около една година, спомняте ли си една сутрин, когато я закарах на ветеринарен лекар. Вие тъкмо се бяхте качили, после дойдох и аз и я видях, че лежи и няма сили да стане.

— Да, малко след това успяхте да я вдигнете — припомни си Барбър. — Изправихте я, тя направи няколко крачки и падна.

— Странни болести има по овцете — отвърна Рик. — Или казано с други думи — овцете боледуват не по-малко от хората, но симптомите винаги са едни и същи. Просто един ден овцата не може да се изправи на крака и никой не може да каже първоначално дали си е навехнала крака или е болна от тетанус. Ето от какво умря моята — от тетанус.

— Там горе? — запита Барбър. — На покрива?

— Сеното — обясни Рик. — Пропуснал бях да махна телта, с която е увита балата сено. А след това Гручо — така се наричаше — се одраска и се зарази от тетанус. Закарах го на ветеринар, но той вече беше умрял. Чудех се какво да правя, сетне реших да се свържа с една от онези работилници, които произвеждат изкуствени животни. Показах им снимка на Гручо и те направиха това — той посочи с пръст фалшивата овца, която продължаваше да преживя замислено, все още не изгубила надежда да зърне любимата си овесена кифла. — Отлична изработка. Отглеждането й ми отнема почти толкова време, колкото и когато беше истинска. Но… — той сви рамене.

— Не е същото — довърши вместо него Барбър.

— Чувството е почти същото. Трябва да я наглеждаш също както преди. Защото иначе се развалят и току виж всички съседи научили, че съм я карал на поправка в работилницата. Дефектите най-често са дребни, но достатъчно е някой да забележи — веднъж например се развали магнетофонния запис и овцата не спираше да блее и ако някой я бе видял тогава, веднага щеше да се досети, че става дума за механична повреда. Естествено, — добави той, — колата на ремонтната работилница е с надпис „едикоя си болница за животни“. И шофьорът е облечен като ветеринар — целият в бяло. — Той погледна часовника си, спомнил си че не разполага с много време. — Трябва да тръгвам за работа — рече на Барбър. — Ще се видим довечера.

Той закрачи към колата, а зад гърба му Барбър промърмори объркано:

— Хм, на никого няма да кажа.

Рик спря и понечи да благодари. Но изведнъж го завладя същото отчаяние, за което бе говорила преди малко Айран и той отвърна:

— Не зная, може би това няма никакво значение.

— Но ако разберат, ще започнат да ви гледат презрително. Не всички, но някои със сигурност. Нали знаете какво е сега отношението към онези, които не отглеждат животни. Счита се за неморално и не-емпатично. Това, което искам да кажа е, че макар официално подобно нещо да не се смята за престъпление, както беше веднага след войната, но неприязънта към такива хора се е съхранила.

— Божичко! — възкликна Рик и махна с ръка. — Аз искам да имам собствено животно. Непрестанно се опитвам да си купя. Но с моята заплата, с доходите на един градски служител…

„Ако само най-сетне ми потръгне — помисли си той. — Както стана преди две години, когато за един месец успях да премахна четири андроида… И ако знаех тогава, че Гручо ще умре… но това беше преди тетануса. Преди да се наниже на тънката като игла смъртоносна тел.“

— Бихте могли да си купите котка — предложи Барбър. — Котките са доста евтини, погледнете в каталога на Сидни.

— Не искам домашен питомец — отвърна тихо Рик. — Искам нещо като онова, което притежавах в началото — крава, вол, овца. Или кон — какъвто имате вие.

„С наградата за отстраняване на пет андита ще мога да си го позволя — помисли си той. — По хиляда долара на парче върху заплатата. А след това все ще намеря някъде онова, което търся. Нищо, че в каталога на Сидни тези животни са отбелязани с курсив. Пет хиляди долара. Само че, — рече си Рик, — преди това петте андроида трябва да успеят да се промъкнат на Земята от някоя от колониалните планети. Нищо не мога да направя за това. Не мога да ги накарам да се появят тук, а дори и да дойдат, не бива да забравям, че има и други наемни ловци, в останалите полицейски управления. С други думи, трябва първо андитата да решат да се настанят именно в Северна Калифорния, а главният наемен ловец на района — Дейв Холдън или да е умрял, или да бъде пенсиониран.“

— Купете си щурец — остроумно го посъветва Барбър, — или мишка. Хей, за двадесет и пет долара можете да си купите едра охранена мишка.

— Вашият кон, — рече Рик, — може да умре също така неочаквано като Гручо. Представете си, че се прибирате довечера от работа и го заварвате проснат по гръб с изпружени нагоре крака — като умряло насекомо. Като щурец. — Той закрачи бавно като ровеше за ключа от колата.

— Простете ако ви обидих — в гласа на Барбър се долови нервност.

Рик Декард мълчаливо отключи вратата на своя хелимобил. Нямаше какво повече да каже на своя съсед, мислите му вече бягаха напред, към предстоящата работа.

2

В една необитаема стая на огромна, пуста, полуразрушена сграда ревеше с пълна мощ самотен телевизор.

Тези руини, които сега не принадлежаха никому, преди Последната Световна Война бяха един добре поддържан и процъфтяващ многоетажен дом. Тук бяха покрайнините на Сан Франциско, до града се стигаше бързо с монорелсовия експрес. В онези времена целият полуостров кипеше от живот като дърво, по което са накацали птички, но сега една част от грижливите обитатели бяха измрели, а останалите — емигрирали на колониалните планети. Първото в значително по-голяма степен — защото войната се оказа скъпо струваща, независимо от смелите предсказания на Пентагона и неговият самодоволен научен васал — корпорацията Ранд, която, между другото, се разполагаше недалеч от това място. Но подобно на обитателите на сградата, корпорацията също се бе преместила другаде. Никой не тъгуваше по нея.

Вече никой не помнеше защо бе започнала войната и кой бе победил, ако въобще имаше победител. Радиоактивният прах, който в края на краищата бе заразил цялата планета, сякаш се бе появил от нищото и нито един от тогавашните врагове не бе възнамерявал да го използва. Първите му жертви, колкото и странно да бе това, бяха совите. В началото всичко това изглеждаше почти забавно — по улиците и дворовете се въргаляха тези пухкави, дебели, бели птици. Обикновено напускаха гнездата си едва след падането на здрача и затова рядко попадаха пред очите на хората. През средните векове по време на чумните епидемии по същия начин измирали плъховете. Но тази чума се беше спуснала отгоре.

Съдбата на совите беше последвана и от други птици, но дотогава загадката вече беше решена. Колонизационната програма, която преди войната се намираше едва в зародиш сега, когато слънцето веч не сияеше над Земята, бе разгърната с пълна сила. В тази връзка бе модифицирано и подготвено за работа на планети с враждебна за

човека среда едно от оръжията на войната — Синтетичният борец за свобода. Това беше хуманоиден робот, или иначе казано органичен андроид, върху когото се възлагаха големи надежди в осъществяването на колонизационната програма. Според закона на ООН, всеки емигрант имаше право да притежава един андроид от различните разновидности, по свой избор. В началото на деветдесетте години тези разновидности бяха станали толкова многобройни, че надминаваха всякакви човешки представи, подобно на разнообразието от автомобили в Америка през шейсетте години.

Това беше главният стимул на емиграцията — слугата-андроид в ролята на морков, а радиацията — на стържен. Световната организация бе направила всичко за да улесни емиграцията, а да останеш бе не само трудно, но понякога невъзможно. Да се забавиш с решението, би могло да означава някой ден да те обявят за биологически неприемлив, за заплаха за чистотата на човешката раса. А веднъж поставят ли ти етикета „особен“, дори ако приемеш доброволната стерилизация, това щеше да означава, че вече си извън историята. Че си извън човечеството. И въпреки това, имаше и такива, които отказваха да емигрират. Това се струваше необяснимо и нелогично дори на хората, които се занимаваха с този проблем. Може би за тях Земята, колкото и променена да бе, си оставаше единственото близко място. Или пък се надяваха, че някой ден ужасното радиоактивно покривало над главите им ще се разсее. Във всеки случай тези, които оставаха не бяха малко, повечето от тях се струпваха в градските райони, където можеха да усещат физическото присъствие на другия и да намират в това поддръжка. Това, в общи линии бяха относително нормалните индивиди. Но освен тях, в пустеещите предградия се събираха да живеят и доста странни типове.

Един от тях беше Джон Изидор, който тъкмо се бръснеше в банята, под звуците на гърмящия в дневната телевизор.

Беше се заселил по тези места още в първите дни след войната. В онези мрачни времена никой не беше на себе си. Хората се пръснаха по света, прокудени от родните места и отсядаха където им падне. Радиоактивните валежи бяха доста неравномерни, в някои щати въобще не се срещаха, другаде ги имаше в изобилие. И бежанците следваха движението на радиоактивния прах. В началото, полуостровът на юг от Сан Франциско беше почти свободен от

радиация и много хора бързаха да се заселят тук. После, когато започна да се сипе смъртоносният прах едни измряха, а други побягнаха отново. Джон Изидор остана.

Гласът по телевизора не млъкваше:

— …напомня за безгрижните дни в южните щати преди Гражданската война! Личен слуга, или неуморим помощник във вашата работа, изработеният по поръчка хуманоиден робот — с отчитане на ВАШИТЕ ЛИЧНИ ПРЕДПОЧИТАНИЯ, ЗА ВАС И САМО ЗА ВАС — ви се предоставя безплатно веднага след пристигането ви. Той ще бъде оборудван по последна дума на техниката така, както пожелаете преди отпътуването си от Земята. Ваш верен и безотказен спътник по време на най-великото, най-смелото, най-дръзкото начинание, предприемано в цялата история на човечеството… — и така нататък.

„Дали не закъснявам за работа?“ — зачуди се Изидор, докато се бръснеше. Нямаше собствен часовник, разчиташе за времето предимно на сводките по телевизията, но днес изглежда програмата беше посветена на междупланетните новини. Преди малко бяха обявили, че днес е петата (или шеста?) годишнина от основаването на Нова Америка, най-голямата американска колония на Марс. Отдавна повреденият телевизор ловеше само този канал, който бе национализиран по време на войната и продължаваше да е във владение на правителството във Вашингтон, което от своя страна, като поддръжник на Програмата за колонизиране на космоса не пропускаше случай да я пропагандира.

— А сега да чуем изявлението на мисис Маги Клугман, — съобщи говорителят на Джон Изидор, който се интересуваше единствено от времето, — която наскоро емигрира на Марс. Интервюто е заснето в Нови Ню Йорк. Мисис Клугман, бихте ли сравнили живота ви на заразената Земя с новите перспективи, които се разкриха през вас, когато пристигнахте тук?

Настъпи пауза, след това се чу сух, уморен глас на жена на средна възраст.

— Бих казала, че първото, което направи впечатление на мен и моето семейство е достойнството.

— Достойнството ли, мисис Клугман? — запита говорителят.

— Да — отвърна кратко жената. — А сега, за Нови Ню Йорк. Трудно е да се опише. За мен е толкова странно да разполагам със слуга в тези нелеки времена… изведнъж почувствах увереност.

— Мисис Клугман, кажете, когато живеехте на Земята, не се ли бояхте, че някой ден могат да ви обявят за, хм, „особена“?

— О, да, с мъжа ми бяхме изплашени до смърт, че такова нещо може да ни сполети. Разбира се, сега, когато емигрирахме, подобна опасност веч не съществува.

„За мен също, — помисли си с горчивина Изидор, — при това без да емигрирам.“

Вече близо година откак го бяха обявили за „особен“ и не само що се отнася до дегенериралите гени, които носеше в себе си. По-страшното бе, че не успя да се справи с теста за минимални умствени способности, а на такива като него тук им казваха малоумник, или „пилешка глава“.

Върху Джон Изидор тегнеше презрението на три обитаеми планети, но независимо от това, той продължаваше да живее. Дори имаше работа — беше шофьор на пикап, който обслужваше една работилница за фалшиви животни, наречена „Ветеринарна лечебница Ван Неес“. Ханибал Слоут, мрачният шеф на лечебницата, се отнасяше с него като с нормален и Джон му беше благодарен за това. Mors certa, vita incerta(1) — както обичаше да повтаря мистър Слоут. Макар да бе чувал не веднъж този израз, Изидор имаше доста смътна представа за значението му. В края на краищата, ако една пилешка глава започне да разбира от латински, то тя ще престане да е пилешка глава. Самият мистър Слоут също се съгласи с това заключение. А освен това имаше и такива пилешки глави, които бяха далеч по-глупави от Изидор, не умееха нищо да работят и прекарваха съществуването си в специални заведения, носещи наименования като „Американски институт за особени трудови навици“. В случая, думата „особени“ беше ключова.

— … и вашият съпруг се чувстваше беззащитен, — продължаваше с дрънканиците си говорителят, — макар че носеше непрестанно своя скъп и доста неудобен оловен предпазител?

— Моят съпруг… — заговори мисис Клугман, но в този момент Изидор приключи с бръсненето, влезе в дневната и изгаси телевизора.

Тишина. Тя се спусна върху него от стените и тавана, премаза го със своята ужасяваща абсолютна сила, сякаш се захранваше от някаква

гигантска електростанция. Надигна се от пода, полъхна от покритата със сивкав протъркан килим стена. Бликаше от изпотрошените кухненски принадлежности, от мъртвите домашни машини, които не работеха още от времето, когато Изидор за пръв път се бе появил тук. Изтичаше от отвора на угасналия полюлей в хола и се сливаше с тишината, която се стелеше от тавана. Излъчваше се от всеки един обект в неговото полезрение, сякаш тя — тишината — възнамеряваше да замени материалните обекти. И затова въздействаше не само на слуха, но и на зрението му. Застанал пред безмълвния телевизор, Изидор не само чуваше, но и виждаше тишината, сякаш по своему е жива. Жива! Той и преди бе долавял как се прокрадва към него, а друг път се стоварваше с пълна сила, сякаш изгубила всякакво търпение. Тишината на света не бе в състояние да обуздава своята безмерна алчност. Особено сега, когато практически беше победила.

Зачуди се дали другите, които бяха решили да останат на Земята възприемаха по същия начин пустотата. Или въпросът се коренеше в някаква особеност на неговата биологична структура, в мутация, рожба на несъвършен сенсорен апарат. „Интересен въпрос“ — помисли си Изидор. Но с кого би могъл да сподели своите наблюдения? Живееше съвършено сам в тази поразена от разруха, ослепяла за света сграда, с хиляди необитаеми апартаменти, които подобно на останалите си събратя по света се рушаха, ден след ден, изчезвайки в бездната на ентропията. За да се превърнат в края на краищата в една обща, безформена и безлична маса, в купчина от кипъл, издигаща се до тавана на всеки един апартамент. Докато накрая самата безнадеждно забравена и победена от времето сграда изгуби своя облик под плътния дебел слой от разнороден прах.

Когато настъпи това време той естествено ще е мъртъв отдавна — още едно интересно явление, което предчувстваше, докато стоеше неподвижно насред дневната, останал сам сред морето от затаила дъх, всепроникваща, покорила целия свят тишина.

Може би ще е по-добре ако отново включи телевизора. Но рекламите, предназначени единствено за останалите да живеят на Земята направо го плашеха. Те му внушаваха, отново и отново, че той, особеният, е нежелан за всички. Непотребен. Че не може да емигрира, дори ако поиска. „Тогава защо да ги слушам? — питаше се гневно той. — Да вървят по дяволите с тяхната колонизация. Дано някой ден и там

— в колониите — да започне война. В края на краищата, теоретически, това е възможно. И тогава всички ще свършат като нас на Земята. И всички емигранти ще се превърнат в особени. Стига — рече си Джон, — време е да тръгвам на работа.“ Той посегна към дръжката на вратата, зад която тънеше в мрак просторният коридор и изведнъж отскочи назад ужасен от безмълвния вакуум, който се спускаше над останалата част от сградата. Тя дебнеше там навън, онази безшумна сила, която преди малко се бе опитала да проникне в неговия апартамент.

„Божичко!“ — възкликна той и затвори вратата. Не, още не се чувстваше напълно готов да се изкачи по кънтящото стълбище на покрива. Пустият покрив, без никакви животни. И само ехото от неговите стъпки. „Време е да се хвана за дръжките“ — помисли си той и пресече дневната към черната емпатична кутия.

Когато включи захранването, полъхна го познатият мирис на йонизиран въздух. Джон радостно пое с пълни гърди и веднага се оживи. След това в катодната лампа се появи бледо сияние, подобно на светещия кинескоп на телевизора, неясно многоцветно очертание от лъчи, линии и фигури. Този образ беше лишен от смисъл, докато не се докосне до ръкохватките. Изидор въздъхна и положи ръце върху тях.

И веднага пред него се концентрира зрителният образ. Появи се познатият пейзаж, кафявият склон на планината, който се издигаше някъде нагоре. Изсъхналите скелетообразни стебла на плевелите стърчаха в сумрачното небе. Една единствена самотна човешка фигура крачеше нагоре по склона — старец, облечен в безформено расо, в цвета на сивото, враждебно небе над него.

Уилбър Мерсер се наричаше човекът, който пълзеше мъчително бавно нагоре по склона и докато притискаше с ръце ръкохватките на емпатичната кутия, Джон Изидор почувства как от съзнанието му изчезва стаята, в която се намира, стените и мебелите се разтварят и губят своите очертания. И ето че самият той се озовава, както неведнъж, сред познатия пейзаж на пустинния хълм, под мръсносивото небе. Вече не е само ням свидетел на възхода на стареца нагоре по склона. Сега неговите крака търсят пътека сред познатите до болка, остри камънаци, той чувства неравната почва под себе си и отново го лъхва парливата мараня на небето — не земното, а някакво чуждо небе

на свят безмерно далечен и същевременно достъпен благодарение на емпатичното устройство.

И Джон се пренесе в този свят по обичайния, загадъчен и поразителен начин — чрез физическо и духовно сливане с Уилбър Мерсер. Така ставаше и с всички останали, както на Земята, така и на колониалните планети, които в този миг стискаха ръкохватките. Джон ги усещаше, през него течеше буйният поток на техните объркани мисли, той долавяше с ума си шума на тяхното интелектуално съществувание. Те — както и той — жадуваха за едно — за пълно сливане на всички идентичности, отправили духовен взор нагоре по хълма, погълнати от необходимостта да продължат възхода. Стъпка по стъпка, почти неуловимо, те се приближаваха към върха. А върхът вече се виждаше. Днес бяха по-високо от вчера, а утре — Джон, вече неразделна част от многоличностната фигура на Уилбър Мерсер, вдигна глава за да огледа склона напред. Не, върхът бе още далеч. Но рано или късно ще го изкачат.

Внезапно от рамото му отскочи запратен по него камък. Джон почувства болка. Извърна се и в същия миг друг камък прелетя на сантиметри от главата му, удари се в скалата и звукът го стресна. Кой? Той впери поглед назад за да открие своя мъчител.

Неизменните противници, които се криеха в периферията на полезрението му, те, или то, го следваха по цялото протежение на пътя и може би щяха да го следват до самия връх…

Той си припомни върха, внезапното изглаждане на склона, когато свършва възходът и идва ред на другата част. Колко пъти го бе изминавал? Спомените му бяха обвити в мъгла, в мъгла бе обвито и бъдещето, целият му минал и предстоящ опит бледнееше пред силата на настоящия момент, мигът, в който застанал неподвижно на склона, той разтъркваше мястото на удара.

„Боже — помисли си той. — Нима това е справедливо? Защо трябва да съм тук, сам, измъчван от нещо, което дори не мога да видя?“

Но в следващия миг мощният хор от безчислени гласове, от всичките тези съзнания, с които се бе слял, прогони илюзията за самота.

„Значи и вие го чувствате?“ — рече им той.

„Да — отвърнаха гласовете. — Удариха ни по лявото рамо. Божичко, как само ни боли.“

„Добре — прекъсна ги той. — Време е да тръгваме.“ Джон закрачи отново и останалите се присъединиха към него.

Спомни си, че на времето всичко беше различно. Преди да се спусне проклятието, в първия, щастлив живот. Франк и Кора Мерсер — неговите приемни родители, го бяха открили да плува с надуваем спасителен сал недалеч от брегoвете на Нова Англия… или може би беше край Мексико, близо до пристанището Тампико? Не помнеше добре обстоятелствата. Но помнеше чудесните дни на детството, когато обичаше всичко живо, особено животните и дори притежаваше способността да вдъхва живот на умрелите зверчета. Живееше в обкръжението на зайци и бръмбари, на Земята, или на някоя колония — вече не помнеше точно. Но помнеше добре убийците, които го арестуваха и затвориха като урод, по-особен дори от най-особените. И после всичко се промени.

Местното законодателство забраняваше да се практикува обръщане на времето, способност, която позволяваше да се съживяват мъртвите. Обясниха му го, когато стана на шестнадесет. Той продължи да практикува, скришом, в гората, но една старица, която никога не бе виждал го издаде. Дори без да поискат съгласие от родителите му те — убийците — се заеха да бомбардират с тежки частици уникалния възел, който се бе оформил в мозъка му, атакуваха го с радиоактивен кобалт и изведнъж той се озова в един съвсем различен свят, за чието съществувание дори не бе подозирал.

Това беше дълбока и мрачна яма, запълнена с разложени трупове и мъртви кости. Изминаха много години, преди да успее да се измъкне от там. А вече бяха изчезнали и оселът и жабата, същества особено важни за него, останали бяха само гниещи разчленени трупове. И най сетне една птица, която бе дошла по тези места за да умре, му разказа къде се намира. Беше потънал в дълбините на гробищния свят. И нямаше да се измъкне обратно, докато не се превърнат в живи същества костите около него, защото той беше станал неразделна част от кръговрата на този свят. И докато не се надигнат всички живи същества, не можеше да възкръсне и той.

Колко време бе продължила тази част от цикъла той не можеше да каже. Нищо не беше се случило и по такъв начин нямаше с какво да

се измерва времето. Най-накрая костите се сдобиха с плът, а в пустеещите орбити на черепите замигаха разноцветни очни ябълки. В същото време затракаха клюнове, рев, лай и вопли се надигнаха от новооформените устни, гърла и морди. Може би причината за това се криеше в него, може би отново бе израснал екстрасенсорният възел в мозъка му. Или пък той нямаше нищо общо, а просто бе станал свидетел на един естествен процес. Както и да е — важното бе, че вече не потъваше, а бе поел пътя нагоре — заедно с всички останали. Отдавна вече ги бе изгубил от погледа си. Но те бяха тук. По някакъв странен начин долавяше присъствието им вътре в себе си.

Изидор постоя още малко, наслаждавайки се на незабравимото усещане, сякаш съществото му се е сляло с всички останали живи същества, после неохотно пусна ръкохватките. Както винаги, усещането трябваше все някога да свърши, а и освен това твърде силно го болеше рамото, от удара на камъка.

Той разтвори ръце, после погледна раната и се отправи с неуверена крачка към банята за да измие кръвта. Не за първи път получаваше подобни рани, докато се сливаше с Мерсер и едва ли щеше да е последен. Някои хора, особено по-възрастните дори умираха в подножието на върха, където мъченията бяха още по-страшни.

„Ще мога ли още веднъж да преживея това изпитание? — питаше се Джон докато промиваше раната. — Нищо чудно да получа сърдечен удар. По-добре щеше да е ако живеех в центъра. Там има лекари, разполагат с апаратура. А тук, сам, в това пусто място рискът е твърде голям.“

Но той знаеше, че е готов да поеме този риск. Много пъти го беше правил. Както и всички останали, особено възрастните, които не можеха да се похвалят с особена физическа издръжливост.

Джон изтри раната с една хартиена салфетка.

И тогава чу, някъде отдалеч приглушения звук на работещ телевизор.

„Значи още някой живее в сградата — помисли си той. Струваше му се почти невероятно. — Това не е моят телевизор. Чува се твърде слабо, а и усещам как трепти пода. Значи е под мен, на някой от долните етажи! Вече не съм сам — изведнъж осъзна Джон. — Имам съсед, който е заел един от празните апартаменти, при това толкова близо до мен, че мога да го чуя. Трябва да е на второ, или трето ниво. Я

чакай да помисля малко. Какво се прави, когато имаш нов съсед? Отскачаш до него, за да заемеш нещо, нали?“ Не можеше да си спомни точно, никога преди не му се бе случвало подобно нещо — хората напускаха своите жилища за да емигрират, но никой не се нанасяше. „Може би ще е по-добре, ако аз занеса нещо — реши Изидор. — Например чаша вода, или мляко, да, мляко, малко брашно, или пък едно яйце, сиреч — техните изкуствени заместители.“

Джон отвори вратата на хладилника — компресорът естествено отдавна бе престанал да работи — но единственото, което откри бе купичка маргарин, със съмнителни качества. Той я сграбчи и усещайки туптенето на собственото си сърце, пое надолу по стълбите.

„Трябва да запазя спокойствие — повтаряше си Джон. — Не бива да разбере, че съм пилешка глава. Ако научи, просто ще откаже да разговаря с мен. Не знам защо, но винаги става така.“

Той забърза по коридора.

3

По пътя към работата, Рик Декард, подобно на неимоверно много жители се спря пред витрината на един от най-големите магазини за животни в Сан Франциско. От една плексигласова изкуствено затопляна клетка в средата на ширналата се по протежението на сградата витрина, наперен щраус отвърна на погледа му. Птицата, ако се съди по окачената на клетката табелка, бе докарана току що от зоопарка в Кливлънд. Това беше единственият екземпляр по цялото Западно крайбрежие. След като му се полюбува, Рик сведе мрачен поглед към табелката с цената. После закрачи към Съдебната палата на Ломбард стрийт и когато пристигна установи, че е закъснял за работа с половин час.

В момента, в който отключваше вратата на своя кабинет го повика началника Хари Брайън, рижекос мъжага с щръкнали уши, умни, проницателни и всезнаещи очи и провиснали дрехи.

— Чакам те в девет и тридесет в кабинета на Дейв Холдън. — Инспектор Брайън прелисти няколко страници с печатен текст в една папка. — Холдън, — продължи той със зареян поглед, — лежи в болницата „Моунт Цион“ с дупка от лазерен пистолет в гърба. Ще излезе от там най-рано след месец — с други думи докато не зарасне присаденият по време на операция гръбначен прешлен.

— Какво е станало? — запита Рик. По гърба му полазиха тръпки. До колкото си спомняше, до вчера старшият наемен ловец на участъка беше в отлично състояние. В края на работния ден Рик го видя да потегля със своя хелимобил към престижния пренаселен квартал под Ноуб хил, където държеше апартамент.

Брайън промърмори още нещо през рамо и изчезна. Рик остана сам.

Миг по-късно, докато влизаше в кабинета, зад гърба му се разнесе гласът на Ан Марстън, неговата секретарка.

— Мистър Декард, научихте ли какво е станало с Холдън? Застреляли са го — тя го последва в кабинета, където цареше пълна

бъркотия и побърза да включи въздушния филтър.

— Да — разсеяно кимна той.

— Сигурно го е направил някой от новите, свръхинтелигентни андроиди, които започна да произвежда „Роузен асосиейшън“. Имахте ли възможност да се запознаете с тяхната рекламна брошура и техническите данни? Новият мозък от типа Нексъс-6, който използват в момента е в състояние да избира сред два трилиона комбинации и разполага с над десет милиона неврални връзки — тя снижи глас. — Пропуснахте видеоразговора тази сутрин. Научих от мис Уайлд, че се е състоял точно в девет часа.

— Някой се е обаждал? — запита Рик.

— Мистър Брайън се свърза с руския отдел на УЪРЛДПОЛ. Предложи им да се присъединят към една нота до Източното управление на „Роузен асосиейшън“.

— Хари все още ли се надява, че ще спре излизането на пазара на Нексъс-6. — Декард не беше особено изненадан. Почти веднага след появата на първите съобщения за изпитанията и характеристиките на новия прототип андроид през август 1991, онези полицейски служби, които се занимаваха с преследването на избягали хуманоидни роботи вдигнаха протестен шум.

— Съветската полиция едва ли ще успее да направи нещо повече — заяви той. От юридическа гледна точка, производителите на Нексъс-6 се намираха под колониалния закон, тъй като основните производителни мощности бяха разположени на Марс. — Не ни остава нищо друго, освен да приемем новия прототип за факт — продължи Декард. — Винаги е ставало така, след появата на поредния усъвършенстван изкуствен мозък. Спомням си какъв вой се надигна, когато хората на Съдърмен показаха на една изложба през ’89 модела Т-14, който сега вече се смята за остарял. Всички полицейски служби твърдяха, че не съществува достатъчно усъвършенстван тест, който да разпознава андроида, в случай, че проникне нелегално на Земята. В интерес на истината, тогава бяха прави. — Декард си спомни, че в продължение на една година над петдесет андроида бяха успели да се промъкнат на Земята. Едва след разработването на емпатичния тест на Войт в Павловския институт в Русия започнаха да ги ловят. Този тест и досега оставаше незаменим в работата.

— Интересува ли ви какво отвърнаха от руската служба? — запита мис Марстън. — И това научих. — Луничавото й лице блестеше от гордост.

— Предполагам, че Хари Брайън ще ми го предаде — отвърна Рик. Чувстваше раздразнение, знаеше, че служебните клюки винаги накрая се оказваха истина. Той седна зад бюрото и затършува в едно чекмедже, докато мис Марстън най-сетне схвана какво й намекват и излезе.

Рик извади от чекмеджето един захабен и измачкан хартиен плик. После се облегна назад в креслото и започна да рови в плика, докато най-сетне намери онова, което търсеше — пълна техническа информация за Нексъс-6.

Още първите редове потвърдиха изявленията на мис Марстън. Нексъс-6 притежаваше два трилиона мозъчни компонента, плюс възможност за избор сред близо десет милиона мозъчни функции. За по-малко от половин секунда, андроид снабден с подобна мозъчна структура беше в състояние да възприеме всяка една от четиринадесетте базисни поведенчески реакции. Нито един тест за интелигентност не можеше да бъде пречка за подобен андроид. Всъщност, още с появата на първите усъвършенствани модели на изкуствен интелект през седемдесетте повечето андроиди успешно преминаваха през тестовете за интелигентност.

Новото тук бе, както бързо осъзна Рик, че андроидите от типа Нексъс-6 превъзхождаха в умствено отношение огромно количество от жителите на планетата. Или с други думи, за кратък период от време хуманоидните роботи бяха изминали дългия път на човешката еволюция, оставяйки създателите си зад себе си. За добро, или лошо. Слугата бе станал по-изкусен и умен от своя господар. За щастие поне разполагаха с емпатичния тест на Войт-Кампф, като критерий за преценка. Колкото и да е надарен в интелектуално отношение, един андроид не беше в състояние да осъзнае смисъла на духовното съприкосновение, което изпитваха последователите на мерсеризма, макар това да беше достъпно за всеки, дори за умствено увредените, като пилешките глави.

Както и повечето хора, Рик неведнъж си бе задавал въпроса защо един андроид се оказваше съвършено безпомощен, когато трябваше да се подложи на емпатичен тест. Очевидно емпатията беше присъща

само на човешкото общество, докато проблясъци на интелигентност можеха да бъдат отрити почти при всички живи същества, включително и паякообразните. Изглежда, че емпатичните способности изискваха наличие на групов инстинкт, самотният организъм, като например паяка, не се нуждаеше от тях. Обратно, подобен инстинкт дори би намалил шансовете за преживяемост, защото тогава паякът би осъзнал, че съществува за сметка на своята жертва. И тогава всички хищници, включително бозайниците от висш клас, като тигрите например, щяха да измрат от глад.

Емпатията, реши веднъж Рик, би трябвало да се среща сред тревоядните, или в краен случай сред всеядните, които са в състояние да се откажат от местната диета. Защото този дар спомагаше да се размият границите между ловец и жертва, между победителя и победения. Подобно на сливането с Мерсер, където всички се възкачваха заедно и после заедно пропадаха в гробищния свят. Колкото и странно да беше, емпатията представляваше своеобразен биологически предпазител, но с две остриета. Ако едно същество изпитваше радост, създаваха се условия до тази радост да се докоснат и други същества. Но ако това същество беше сполетяно от страдание, сянката на това страдание падаше и на останалите. За стадните животни, към които се числеше и човекът, това означаваше допълнителен шанс за оцеляване, но за совата, или кобрата това би било гибелно.

По всичко изглежда, че хуманоидният робот можеше да се причисли към разряда на самотните хищници.

И Рик предпочиташе да мисли за тях именно по този начин, това правеше работата му по-поносима. При отстраняването — с други думи убиването — на един андроид той не нарушаваше принципите на живота, наложени от Мерсер. Убивайте само убийците — беше един от първите постулати на Мерсер, малко след като се появиха емпатичните устройства. Концепцията за убийците продължи да се развива успоредно с еволюирането на мерсеризма в истинско религиозно учение. Тя се олицетворяваше от идеята за абсолютното зло, което се беше вкопчило в расото на кракещия по склона старец, но не беше ясно кой или каква е природата на това зло. Мерсеристите възприемаха злото, но без да го разбират. Иначе казано, всеки мерсерист беше свободен да усеща присъствието на убийците там, където сметне за

необходимо. За Рик Декард един избягал хуманоиден робот, който бе убил своя господар, който превъзхождаше по интелигентност по-голямата част от човечеството, който не изпитваше никакво състрадание към животните, нито пък умееше да бъде съпричастен към радостта или мъката на другите човешки същества — това създание олицетворяваше убийците.

При мисълта за животните той си спомни щрауса, който бе видял тази сутрин. Рик блъсна настрани документацията за Нексъс-6, смръкна малко от освежителната пудра „Сидън“ и се замисли. После погледна часовника, видя че има още малко време и се обърна по видеофона към мис Марстън.

— Свържете ме със зоомагазина „Щастливото куче“ на Сатър стрийт.

— Да, сър — мис Марстън погледна в регистъра.

„Не е възможно да искат толкова много за този щраус — мислеше си Рик. — Сигурно са готови да свалят от цената.“

— „Щастливото куче“ — обяви мъжки глас и след секунда на екрана се появи ухилено лице. Някъде отзад се чуваха разнородни животински звуци.

— Интересувам се от щрауса, който държите на витрината — заговори Рик, като побутваше пепелника на бюрото. — Каква е първоначалната вноска за него?

— Само за миг — отвърна продавачът и се зае да драска нещо пред себе си. — Една трета от цената — обяви той. — Мога ли да попитам, сър, възнамерявате ли да предложите досегашното си животно?

— Още не съм решил — изсумтя Рик.

— Бихме могли да ви предложим щрауса на изплащане — примерно за тридесет месеца — продължи продавачът. — При възможно най-ниската лихва от шест процента на месец. Това означава месечна вноска от…

— Според мен, трябва да снижите основната цена — събра сили Рик. — Свалете с две хиляди и направо ще ви предложа сумата в брой. — „Дейв Холдън — мислеше си той — е извън играта. Това значи, че ще има пари… стига разбира се да се появи и някаква задача през идния месец.“

— Но, сър, — възрази продавачът, — цената, която искаме вече е с хиляда долара по-ниска от каталожната. Проверете в Сидни. Ще почакам, искам сам да се убедите, че нашата цена е справедлива.

„Божичко, — помисли си Рик, — те въобще не мислят да отстъпват.“

Той извади каталога от джоба си и плъзна пръст по страниците — щраус — пол — възраст — здравно състояние — неупотребяван — цена.

— Неупотребяван, мъжки, млад, в добро здраве — информира го продавачът. — Трийсет хиляди долара. — Той също бе разтворил своя Сидни. — Нашата цена е точно с хиляда долара по-ниска. А сега, за вашата вноска…

— Ще помисля — прекъсна го Рик, — и отново ще ви потърся.

Той понечи да затвори.

— А вашето име, сър? — запита разтревожено продавачът.

— Франк Мериуел — отвърна Рик.

— Адресът ви, мистър Мериуел? В случай, че не съм тук, когато ме потърсите.

Декард измисли някакъв адрес и затвори набързо.

„Каква невероятна цена — мислеше отчаяно той. — И въпреки това хората ги купуват. Значи някои все пак имат такива пари.“

Той отново включи видеофона и нареди със строг глас:

— Мис Марстън, ако обичате дайте ми външна линия. И не подслушвайте, разговорът е поверителен. — Рик впери поглед в нея.

— Разбрано, сър — отвърна мис Марстън. — Можете да набирате.

Рик набра по памет номера на работилницата за фалшиви животни, откъдето бе закупил овцата. На екрана се появи мъж в бяла престилка.

— Доктор МакРей — представи се той.

— Обажда се Декард. Колко струва един електрически щраус?

— О, мисля, че бихме могли да се споразумеем за по-малко от осемстотин долара. Кога искате да ви го доставим? Ще трябва да го изработим по поръчка, в момента не разполагаме с…

— Ще ви се обадя по-късно — прекъсна го Рик, който едва сега осъзна, че часът бе девет и тридесет. — Довиждане. — Той побърза да затвори, надигна се и само след миг застана пред вратата на инспектор

Брайън. В предверието го посрещнаха първата секретарка, млада, привлекателна, с дълга до кръста сребриста коса и бизнес-секретарката, която по-скоро приличаше на антично чудовище от юрския период, с изцъклен, смразяващ поглед, ужасяващо видение от задгробния свят. Нито една от двете жени не го заговори. Рик влезе в кабинета на своя началник, който в момента разговаряше с някой по видеофона, настани се в едно кресло и още веднъж прегледа характеристиките на Нексъс-6.

Чувстваше се подтиснат.

Но от друга страна, напускането на полесражението от страна на Дейв си имаше своите предимства. Стига да не се главозамайва.

4

„Може би се опасявам, — размишляваше Рик Декард, — че онова, което се случи с Дейв би могло да сполети и мен. Един андроид, достатъчно хитър за да го простреля като нищо ще ми види сметката. Не, струва ми се, че не е това.“

— Виждам, че носиш брошурата за новия мозък — рече инспектор Брайън като приключи с разговора.

— Ами да — отвърна Рик. — Слухът стигна и до мен. Колко на брой са андитата и докъде е стигнал Дейв?

— В началото бяха осем — рече Брайън като погледна в бележника. — Дейв спипа двама.

— И останалите шест все още са на територията на северна Калифорния?

— Доколкото знаем. Или поне така смята Дейв. Току що разговарях с него. Тук при мен са неговите бележки. Каза, че е записал всичко, което знае — Брайън почука с пръст бележника. До този момент с нищо не бе показал, че възнамерява да го предаде на Декард, а кой знае защо продължи да го прелиства замислено.

— В момента съм свободен — погледна го Рик. — Така че бих могъл да поема случая на Дейв.

— При разпита на заподозрените, — отвърна замислено Брайън, — Дейв използваше модифицираната шкала на Войт-Кампф. Мисля, разбираш добре, че този тест не е специфичен за новия тип мозък. Всъщност, нито един тест не би могъл да се нарече специфичен, а и без това в момента това е единственото, с което разполагаме — той потъна в мълчание. След кратка пауза продължи. — Дейв смяташе, че е напълно подходящ. Може и да е прав. Но бих ти предложил нещо, преди да се заемеш с останалите шест — Брайън отново почука с пръст по бележника. — Прескочи до Сиатъл и се консултирай със специалистите от Роузен. Накарай ги да ти демонстрират няколко екземпляра от новия тип Нексъс-6.

— Които да подложа на Войт-Кампф — кимна Рик.

— Изглежда лесно — промърмори, сякаш на себе си Брайън.

— Моля?

— Докато летиш към Сиатъл аз ще поговоря с хората от Роузен — обясни Брайън. Той огледа мълчаливо Декард. След това изсумтя, захапа нокът и накрая намери сили да продължи. — Ще им предложа при изпитанията да размесят андроидите с хора. Ти няма да знаеш кой какъв е. Ще обсъдя подробностите с производителите. Когато пристигнеш всичко ще е готово. — Внезапно Брайън вдигна ръка и посочи мрачно Декард. — За първи път ще действаш като главен ловец. Дейв беше най-опитният, с който разполагахме. Зад гърба си има много години служба.

— Аз също — рече напрегнато Рик.

— Досега ти получаваше само онези случаи, които ти преотстъпваше Дейв. Но решенията взимаше той. А сега те чакат шест парчета, при това един от тях вече успя да отстрани самия Дейв. Ето този — Брайън завъртя бележника и го показа на Рик. — Макс Полоков. Поне така се нарича сега. Стига разбира се, Дейв да не греши. Всичко в момента се основава единствено на неговите предположения. Успял е да подложи на тестуване само първите трима, двамата, които е отстранил и после Полоков. Инцидентът е станал именно докато е изследвал Полоков.

— Което означава, че Дейв е бил на прав път — заключи Рик. — В противен случай, какъв би бил мотивът на Полоков да го застреля.

— Ще започнеш от Сиатъл — повтори Брайън. — Остави аз да уговоря всичко там. И слушай, — Брайън се изправи и застана пред него, — докато провеждаш изпитанията по шкалата на Войт-Кампф, ако някой от хората не се справи…

— Това е невъзможно — прекъсна го Рик.

— Само преди няколко седмици разговарях за същото с Дейв. Но той не беше на твоето мнение. Получих интересно предложение от съветския отдел на УЪРЛДПОЛ. Те възнамеряват да подложат на най-модерните аналитични тестове за разкриване на андроиди — а това всъщност е единствено шкалата на Войт-Кампф — щателно подбрана група от пациенти с шизоидни и шизофренични отклонения. Особено са заинтересувани от онези душевноболни, които показват симптоми на „отслабване на емоционалната реакция“. Чувал си за това.

— Точно това измерва шкалата — отвърна Рик.

— Предполагам, вече разбираш какво ги тревожи.

— Този проблем е съществувал от самото начало. Още при първите случаи на андроиди, които се представяха за хора. Полицията се базира на изводите от известната статия на Лури Кампф, написана преди осем години. „Роля-заимстваща блокада при шизофрении в напреднал стадий“. Кампф подлага на сравнение снижената способност за съпреживяване при душевно болни пациенти и външно сходната, но в основата си различна…

— Ленинградските психиатри, — прекъсна го раздразнено Брайън, — смятат, че съществува определен тип хора, които не биха могли да издържат успешно теста на Войт-Кампф. Тоест, ако бъдат подложени на рутинна полицейска проверка, тези хора ще бъдат определени като хуманоидни роботи. И тази грешка ще им струва живота.

Брайън замълча, очаквайки отговора на Рик.

— Но подобни индивиди — заговори объркано Рик, — не трябва ли да са…

— В специални институти, да — съгласи се Брайън. — Те не биха могли да функционират незабелязани в обществото, нито да скрият своите психични отклонения. Освен ако споменатите отклонения не са настъпили съвсем наскоро и още никой не е имал възможността да го забележи. И именно това може да се случи.

— Шанс едно на милион — кимна Рик. Беше разбрал къде клони Брайън.

— Дейв особено се безпокоеше от този нов усъвършенстван тип андроиди — Нексъс-6. От Роузен ни увериха, че Нексъс-6 може да бъде открит по пътя на стандартните психо-тестове. И ние им повярвахме. Но сега сме принудени да го проверим сами. Точно за това отиваш в Сиатъл. Предполагам, разбираш добре какви усложнения биха могли да настъпят. Ако не успееш да определиш кои са андроидите в групата, това ще означава, че вече не разполагаме със сигурно средство за да открием онези, които са успели да се промъкнат на Земята. А ако стане така, че тестът определи като хуманоид някой от хората, които са подложени на теста, — Брайън го погледна смразяващо, — е, тогава предполагам, че никой, най-малко хората от Роузен ще държат това да стане достояние на обществото. Ние също ще си мълчим, но ще трябва все пак да информираме УЪРЛДПОЛ и

руснаците. Рано или късно новината ще излезе на бял свят. Но все пак ще спечелим малко време и дано дотогава учените да разработят нов тест — той включи видеофона. — Да започваме. Вземи служебната кола, ще я зареждаш на полицейските станции.

— Мога ли да взема бележника на Дейв Холдън? — запита Рик докато се надигаше. — Ще го прегледам по пътя.

— Да видим първо какво ще стане в Сиатъл — отвърна Брайън. В тона му се долови непреклонност, която не остана скрита за Рик Декард.

Когато приземи хелимобила на покрива на „Роузен асосиейшън“ в Сиатъл, Декард откри, че вече го очакват. Към колата се приближи стройна млада жена, с черни коси, огромни модни прахопречистващи очила, пъхнала ръце в джобовете на ослепителното си сребристо наметало. На лицето й бе застинало зле прикрито отвращение.

— Какво има? — попита Рик докато излизаше от колата.

— Не зная — отвърна уклончиво момичето. — Може би не ми хареса начинът, по който разговаряте с нас по видеофона. Няма значение. — Тя неочаквано протегна ръка и Рик по навик я стисна. — Казвам се Рейчъл Роузен. Предполагам, че вие сте мистър Декард.

— Идеята в края на краищата не беше моя — оправда се той.

— Да, инспектор Брайън ни каза. Но вие сте официален представител на Полицейската служба на Сан Франциско, а това е институция, която никога не е вярвала, че нашата корпорация е от полза за обществото. — Тя го разгледа иззад дългите си, вероятно изкуствени мигли.

— Хуманоидният робот, — отвърна Рик, — е всичко на всичко една машина. И като всяка машина, може да бъде както полезен, така и вреден. Ние се интересуваме от него само във втория случай.

— Предполагам, че именно затова идвате — каза Рейчъл. — Вие сте наемен ловец, нали, мистър Декард?

Той сви рамене и призна с неохота.

— Тоест вие сте от онези, които гледат на хуманоидния робот като на парче нежива материя — продължи момичето. — За да можете да го „отстраните“, както се изразяват във вашите среди.

— Подбрана ли е вече групата за мен? — рече той. — Бих искал да… — той млъкна, защото погледът му бе попаднал върху техните животни.

Само една могъща асоциация, осъзна Декард, е в състояние да си го позволи. Подсъзнателно бе очаквал, че подобно нещо е възможно и това, което изпита бе по-скоро завист, отколкото изненада. Декард безшумно се приближи към най-близката клетка. Вече долавяше миризмата им, смесица от различни животински видове, едни стояха, други се бяха изтегнали, а съвсем наблизо спеше един енот.

Никога преди това Рик не беше виждал жив енот. Познаваше животното единствено по триизмерните изображения, които показваха по телевизията. По някаква неизвестна причина, енотите бяха пострадали от радиацията почти толкова тежко, колкото и птиците. Без да мисли той извади от джоба си измачкания каталог на Сидни и погледна в раздела за еноти. Цените тук естествено бяха в курсив, подобно на тези на перчерънските коне, на пазара подобни екземпляри просто не се предлагаха, независимо от сумата. Отбелязаната в Сидни цена бе за последната извършена продажба на енот. Цифрата беше астрономическа.

— Нарича се Бил — рече момичето зад него. — Бил Енотът. Сдобихме се с него миналата година от една спомагателна компания.

Тя вдигна ръка и едва сега Рик забеляза охраната, въоръжена със скорострелни автомати образец „Шкода“, очите им — вперени в него от мига, когато беше кацнал на покрива.

„Не изглеждат никак впечатлени от полицейските опознавателни знаци на хелимолиба“ — помисли си Рик.

— Един крупен производител на андроиди, — произнесе замислено той, — инвестира печалбата в животни.

— Погледнете онази сова — подхвърли Рейчъл Роузен. — Вижте, сега ще я събудя.

Тя се отправи към средна по размери клетка, в центъра на която се издигаше изсъхнало разклонено дърво.

„Но на Земята вече няма сови — понечи да възрази Рик. — Или може би само така смятаме. Каталогът на Сидни ги причислява към изчезналите животни.“

Той последва момичето, като машинално извади каталога от джоба си. Нямаше съмнение. Сидни никога не грешаха. И това го знаеше всеки. В противен случай на кого може да се вярва?

— Изкуствен е — досети се изведнъж Декард. Разочарованието го прободе като нож.

— Не — тя се усмихна и Рик видя, че има малки, равни зъби, блестящи като косата и очите й.

— Но погледнете в Сидни… — той вдигна към нея каталога. За да й докаже.

— Ние не купуваме от Сидни, — отвърна момичето, — нито от който и да е от другите търговци на животни. Доставките се извършват от частни лица и цените, които заплащаме остават в тайна. Освен това разполагаме с наши собствени биолози, които работят в Канада. Там все още има обширни участъци с напълно запазена гора. В известен смисъл, разбира се. Достатъчно, колкото в нея да се намерят някои дребни животни и птици.

Дълго време Рик не можеше да откъсне очи от дребната пухкава сова, която дремеше на един клон. Какви ли не мисли му минаха през главата, спомни си за войната, за дните, когато от небето се сипеха нощни птици, а вестниците всяка сутрин съобщаваха за цели изчезнали видове — веднъж лисици, друг път борсуци, докато накрая хората просто не искаха да следят тази страшна хроника.

Рик почувства, как в него се борят влечението към истинските животни и напълно естествената неприязън към изкуствените — включително и неговата електроовца — за която трябваше да се грижи така, сякаш е истинска.

„Тиранията на предмета — рече си той. — Предметът не знае, че аз съществувам. Подобно на андроидите, той не притежава способността да възприема съществуването на околните.“

Никога преди това не се бе замислял за сходството между електрическото животно и андроида. Електрическото животно би могло да се разглежда като подвид на андроида, нещо като доста примитивен робот. Или, погледнато от другата страна, андроидът представляваше плод на еволюцията, високо усъвършенстван вариант на изкуственото животно.

И двете гледни точки му се сториха отблъскващи.

— Ако решите да продадете совата, — обърна се той към Рейчъл, — каква цена ще поискате и колко ще бъде първоначалната вноска?

— Никога не бихме я продали — тя го разглеждаше със смесица от удоволствие и съжаление, или поне това успя да прочете на лицето й. — А дори и да го сторим, едва ли ще сте в състояние да заплатите исканата цена. Какво животно държите в къщи?

— Овца — отвърна той. — Черноморда съфолкска порода.

— Е, тогава значи сте щастлив.

— Щастлив съм — отвърна той. — Просто винаги съм мечтал да притежавам сова, още преди да измрат. Всички, с изключение на вашата — поправи се той.

— Имаме намерение, — обясни Рейчъл, — колкото се може по скоро да се сдобием и с един мъжки екземпляр, за да го чифтосаме със Скрапи — тя посочи дремещата сова, който за миг отвори тъничките си като цепки очи и сетне отново потъна в дрямка. Гърдите й се повдигнаха за миг, сякаш совата беше въздъхнала насред хипнотичния си транс.

Рик с мъка откъсна очи от нея и подтискайки горчилката в душата си, произнесе бавно:

— Бих искал сега да се заемем с теста на подбраната група. Какво ще кажете да се спуснем долу?

— Чичо ми разговаря с вашия началник и сигурно вече…

— Вие сте от семейството? — прекъсна я Рик. — Нима толкова голяма корпорация е семейна?

— Чичо Елдън, — продължи невъзмутимо Рейчъл, — вече е наредил да подберат група от андроиди и контролна група от хора. Да тръгваме.

Тя закрачи към асансьора, пъхнала ръце в джобовете на наметалото и за миг Рик се поколеба дали да я последва. Чувстваше се леко обиден.

— Какво имате против мен? — запита я докато се спускаха надолу.

Момичето се замисли, сякаш въпросът я бе заварил неподготвена.

— Ами, — промърмори тя, — странното е че вие — един дребен полицейски служител, се намирате в необичайна ситуация. Разбирате ли ме? — тя го погледна косо изпод дългите си мигли.

— Какъв процент от настоящата ви продукция се състои от андроиди, снабдени с мозък от типа Нексъс-6?

— Сто процента — отвърна Рейчъл.

— И няма съмнение, че теста на Войт-Кампф ще се окаже подходящ за тях?

— В противен случай ще се наложи да ги изтеглим обратно от продажба. — В очите й блеснаха пламъчета. Асансьорът внезапно спря и вратите се разтвориха. — И то само защото вашата знаменита полицейска служба не може да се справи с нещо толкова дребно, като да залови няколко избягали андроида…

Възрастен, слаб, елегантно облечен мъж се приближи към тях с протегната ръка. На лицето му беше изписано объркване, сякаш всичко през последните часове се беше случило прекалено бързо.

— Аз съм Елдън Роузен — представи се той и двамата мъже си стиснаха ръцете. — Вижте, Декард, предполагам разбирате, че ние не произвеждаме нищо тук на Земята? Не си мислете, че не искаме да ви сътрудничим, но не можем просто да вдигнем телефона и да наредим незабавно да ни оставят няколко образеца за изпитания. Както и да е — направих каквото можах — той прокара треперещата си ръка назад през косата си.

— Готов съм да започна — Рик вдигна многозначително куфарчето с апаратурата. Самоувереността му сякаш се подсилваше от неуверения поведение на другия.

„Те се страхуват от мен — неочаквано осъзна той, — и Рейчъл също. В моите възможности е да преустановя производството. Предстоящите изпитания могат да окажат влияние върху цялата им производствена структура. Сега бъдещето на «Роузен асосиейшън» както тук, в щатите, така и в Русия и на Марс е в мои ръце.“

Двамата членове на фамилията Роузен го наблюдаваха внимателно. Зад привидно вежливите им маниери се чувстваше страх от пустотата, която той бе донесъл със себе си. И от заплахата за икономическа гибел. А тези хора притежаваха невероятно могъщество. Корпорацията им се смяташе за ключова в цялата индустриална система — производството на андроиди беше неразделна част и двигателна сила на цялата колонизационна програма. В Роузен разбираха това добре. Елдън Роузен вероятно бе размишлявал върху това още от мига, когато бе приключил разговорът с Хари Брайън.

— На ваше място не бих се тревожил — заговори Рик, докато вървяха по дългия и ярко осветен коридор. Самият той изпитваше спокойна увереност. Никога досега не беше се чувствал толкова доволен от служебното си положение. Така или иначе, скоро ще узнаят, дали апаратурата е в състояние да даде вярна оценка. — Ако изпитвате

недоверие към теста на Войт-Кампф, може би ще трябва вашата корпорация да разработи собствен тест. В края на краищата, до известна степен отговорността е и ваша. Да, благодаря — Роузен го покани в просторен, луксозно обзаведен апартамент, наоколо се виждаха скъпи мебели, лампи, дивани и малки масички, на които бяха подредени списания… включително, забеляза той, февруарското издание на каталога Сидни. Рик не го беше виждал, а и доколкото знаеше, трябваше да излезе най-рано след три дни. Очевидно между Роузен и Сидни съществуваха тесни връзки.

Малко ядосан, Рик протегна ръка към каталога.

— Ето това наричам покушение над общественото доверие. Никой не бива да разполага с предварителна информация за продажните цени. — Декард се помъчи да си припомни някой член, който да е подходящ за случая, но не можа. — Ще взема това с мен — заяви той и напъха броя в куфарчето си.

Настъпи напрегната тишина.

— Вижте, господин офицер… — заговори с уморен глас Елдън Роузен.

— Аз не съм офицер — прекъсна го Рик. — Аз съм наемен ловец. Той разтвори куфарчето на близката масичка и се зае да сглобява частите на апарата на Войт-Кампф. — Можете да повикате първия от групата — съобщи на Елдън Роузен, който в отговор кимна хладно.

— Мога ли да гледам? — попита Рейчъл и приседна наблизо. — Никога преди това не съм виждала как се провежда емпатичен тест. Какво измерват тези уреди?

— Това тук, — обясни с готовност Рик като посочи плоския леплив електрод, — измерва капилярната дилатация на лицевата област. Това е естествена физиологична реакция на морални дразнители, така нареченият „срам“, или „изчервяване“. Не подлежи на волеви контрол, също както кожната проводимост, дихателната честота и пулса. — Той вдигна следващия инструмент, тъничък като писалка източник на светлина. — Този уред определя трептенето на очните мускули при вълнение. Заедно с предишния е в състояние да отчита на пръв поглед незабележими, но в действителност съществени изменения…

— Каквито не се наблюдават при андроидите — завърши накратко Рейчъл.

— Или поне не могат да бъдат предизвикани в отговор на въпроси-дразнители. Макар че са заложени във физиологичните способности. Потенциално.

— Подложете ме на теста — каза Рейчъл.

— Защо? — Рик я погледна изненадан.

Елдън Роузен се надигна от креслото си.

— Защото избрахме нея в качеството на първи тестуван — обясни той. — Възможно е тя да е андроид. Вие сте този, който трябва да го определи.

Той се отпусна малко неуверено в креслото, запали цигара и зачака с каменно изражение.

5

Тъничкият лъч бяла светлина биеше право в окото на Рейчъл. За бузата й бе прилепен свързан с жица електрод. Тя изглеждаше съвършено спокойна.

Рик седна така, че да вижда добре показанията на двата индикатора.

— Ще ви опиша, — заговори Рик, — няколко ситуации, а вие без никакво забавяне ще ми давате оценката си за тях. Времето за отговор ще се измерва.

— И доколкото разбирам, — погледна го Рейчъл, — думите ми няма да са от значение. Интересуват ви само трептенията на очните мускули, и скоростта на капилярната реакция. Добре, ще отговарям. Така или иначе, трябва да мина през всичко това… — тя спря. — Готова съм, мистър Декард.

Рик избра за начало въпрос номер три и произнесе:

— На рождения си ден получавате за подарък портфейл от телешка кожа.

И двете стрелки на индикатора мигновено скочиха в червеното и бавно се върнаха назад.

— Не бих го приела — отвърна Рейчъл. — Освен това ще съобщя в полицията за човека, който ми го предлага.

Рик отбеляза скоростта на реакцията и после се прехвърли на осмия въпрос от теста.

— Имате малко момче, което ви показва своята колекция от пеперуди и насекоми.

— Ще го заведа на доктор — гласът на Рейчъл беше тих, но в него се долавяше твърдост. И този път стрелките подскочиха, но реакцията бе по-слаба. Рик го отбеляза.

— Седите пред телевизора — продължи той, — и изведнъж забелязвате, че по ръката ви пълзи оса.

— Ще я убия — отвърна Рейчъл.

Този път стрелките регистрираха едва доловима реакция. Рик я записа и внимателно подбра следващия въпрос.

— В списание попадате на голяма цветна снимка на голо момиче — той направи пауза.

— Това тест за андроиди ли е, — прекъсна го Рейчъл, — или за лесбийки.

Стрелките дори не трепнаха.

— Съпругът ви харесва снимката, — продължи Рик. Реакция все още нямаше. — Момичето се е излегнало по корем на голяма и красива меча кожа.

Стрелките и този път не помръднаха и Декард си помисли: „Типична реакция на андроид — пропусна да забележи най-важното — убитото животно. Защото мислите й са съсредоточени върху детайлите.“

— Вашият съпруг окачва снимката на стената на неговия кабинет — завърши той и стрелките най-сетне подскочиха.

— Разбира се, че няма да му позволя — отвърна Рейчъл.

— Добре — кимна той. — Продължаваме. Четете роман, написан още преди войната. Героят се озовава на рибарски кей в Сан Франциско. Гладен е и решава да обядва в морското казино. Поръчва си стриди и докато чака наблюдава как готвачът ги пуска в съд с кипяща вода…

— О, Божичко! — възкликна Рейчъл. — Но това е ужасно! Наистина ли са го правили? Искате да кажете живи стриди?

Стрелките обаче не помръдваха. Макар и правилна, реакцията беше симулирана.

— Наемате бунгало в планината, — четеше Рик, — в район, където все още има растителност. Построено е от грубо сковани трупи, вътре има голяма каменна камина.

— Да — кимна нетърпеливо Рейчъл.

— По стените висят стари карти, а над камината е окачена глава на елен с огромни разклонени рога. Вашите приятели се наслаждават на приятния интериор и вие решавате да…

— Не и с тази еленова глава — намеси се Рейчъл. Но стрелките се раздвижиха само в зеления сектор.

— Забременявате, — продължи Рик, — от мъж, който ви обещава, че ще се ожени за вас. Мъжът ви зарязва заради друга жена,

ваша близка приятелка, вие решавате да направите аборт и…

— Никога не бих се съгласила да направя аборт — каза Рейчъл. — А и това е противозаконно. Присъдата е доживотен затвор и полицията винаги е нащрек — този път стрелките ударихa гневно в червеното.

— Откъде знаете — запита я любопитно Декард — за трудностите във връзка с аборта?

— Всички го знаят — оправда се Рейчъл.

— Стори ми се, че говорите от личен опит — той следеше внимателно стрелките, които продължаваха да танцуват неспокойно. — Още един въпрос. Запознавате се с мъж и той ви кани на гости в апартамента си. Отивате и той ви предлага да пийнете. Докато се разхождате из апартамента забелязвате на стената плакат от корида. В този миг мъжът поставя ръце на раменете ви и казва…

— Какво е това „плакат от корида“? — прекъсна го Рейчъл.

— Рисунка, обикновено цветна, на която се вижда тореадор с тривърха шапка и бик, който се опитва да го пронижe с рогата си — Рик беше изненадан. — На колко сте години? — това също би могло да има значение.

— На осемнадесет — отвърна Рейчъл. — Добре, мъжът ме прегръща. И какво казва?

— Знаете ли как са свършвали коридите? — запита я Рик.

— Е, сигурно е имало пострадали.

— Обикновено, накрая са убивали бика. — Той зачака, без да откъсва поглед от стрелките. Те само лекичко потрепваха и нищо повече. Абсолютно нищо. — Последен въпрос. От две части. Гледате по телевизията филм отпреди войната. Явява се сцена на банкет, на гостите поднасят сурови миди.

— Уф — възкликна Рейчъл и стрелките подскочиха.

— Основното блюдо, — сякаш не я чу Рик, — се състои от варено кучешко, задушено с ориз. — Този път стрелките се раздвижиха значително по-вяло, отколкото на мидите. — По-приемлива ли е за вас представата за сурови миди, в сравнение с вареното кучешко? Очевидно, че не.

Декард остави писалката, изключи светлинния източник и отлепи електрода от бузата й.

— Вие сте андроид — обяви той. — Това е заключението от теста — Декард погледна към Елдън Роузен. На лицето на стареца се изписа тревога и гняв. — Прав съм, нали?

Никой не отговори.

— Вижте, — продължи със спокоен тон Декард, — нашите интереси в края на краищата са общи. — За вас е почти толкова важно да знаете дали теста на Войт-Кампф дава резултата, колкото и за мен.

— Тя не е андроид — проговори старецът.

— Не ви вярвам — рече Декард.

— И защо му трябва да лъже? — намеси се ядно Рейчъл. — По-изгодно би било да ви излъжем за нещо друго.

— Искам да ви се направи анализ на костния мозък — каза й Рик. — В края на краищата, може да се докаже чрез органично изследване дали сте андроид, или не. Знам че методът е бавен и доста болезнен, но все пак…

— Юридически, — отбеляза Рейчъл, — нямате право да ме подлагате на подобни изследвания. Знаете, че такава е общоприетата съдебна практика. А и това ще отнеме много време, когато става дума за човек, а не за труп на отстранен андроид. Нима не осъзнавате рисковете, които се крият във войт-кампфовия тест що се отнася до особените? Нямам представа как сте успели да го легализирате пред правителството. Но в думите ви имаше нещо вярно — че това е краят на теста — тя се изправи, мина покрай него и се спря, с гръб към него, скръстила ръце.

— Въпросът не е в законността на костния анализ — проговори сухо Елдън Роузен. — Въпросът е в това, че вашият тест за определяне на емпатичната реакция се оказа недействителен по отношение на моята племенница. Мога да обясня защо реакциите й напомнят тези на андроид. Рейчъл израсна на борда на „Саландър 3“. Там се е родила, там е прекарала четиринадесет години, научавайки за Земята от записите в библиотеката и от разказите на екипажа. А после, както и сам знаете, неизминал и една шеста от пътя към Проксима, корабът пое обратно. В противен случай Рейчъл никога нямаше да види Земята — във всеки случай до дълбока старост.

— И вие бяхте готов да ме отстраните, нали? — запита през рамо Рейчъл. — Ако бях попаднала в лапите на полицията, досега да съм мъртва. Зная го отпреди четири години — тогава за пръв път ме

подложиха на теста. Именно поради това рядко напускам пределите на сградата — в противен случай нищо чудно да се натъкна на полицейска проверка по пътищата и във въздуха. Нали непрестанно преследвате незарегистрираните „особени“.

— И андроиди — добави Елдън Роузен. — Макар това да се пази в тайна от обществото. Хората не бива да знаят, че на Земята понякога се промъкват андроиди, за да живеят сред нас.

— Не мисля, че има такива — възпротиви се Декард. — Защото полицейските служби както тук, така и в Съветския съюз си вършат добре работата. А и числеността на популацията не е висока. Всеки, рано или късно попада на подобна проверка.

Във всеки случай, така смятаха в полицията.

— Какви инструкции получихте, — запита Елдън Роузен, — в случай, че класифицирате някой човек като андроид?

— Този въпрос е от компетенцията на управлението — Декард се зае да прибира апаратурата. — Това което трябва да сторя аз, е незабавно да преустановя изследването. Това и правя. Щом тестът не даде верен резултат няма никакъв смисъл да продължавам — той щракна заключалките на куфарчето.

— Можехме да ви измамим — каза Рейчъл. — Нищо не ни принуждаваше да признаем, че в случая с мен не сте познали. А също и с останалите деветима — тя махна с ръка. — Можехме просто да се съгласим с вашите заключения.

— Не, — поклати глава Рик, — аз възнамерявах да поискам предварителен списък, запечатан в плик. А след края на изследването щяхме да сравним резултатите. Уверен съм, че щяха да съвпадат.

„Сега вече разбирам какви рискове крие несъвършеният тест. Брайън беше прав. Слава Богу, че не се налага да отстранявам на базата само на това изследване“.

— Да, предполагам, че щяхте да постъпите именно така — кимна Елдън Роузен. — Ние обсъдихме предварително тази възможност — той погледна към Рейчъл.

— Този проблем, мистър Роузен, — заговори Рик, — е пряко следствие от вашия метод на производство. Никой не ви е принуждавал да усъвършенствате прототипите на хуманоидните роботи да степен на…

— Създаваме това, от което се нуждаят колонистите — прекъсна го Елдън. — Придържаме се единствено съм изпитани от времето принципи на търговско развитие. Ако нашата фирма се откаже от усъвършенстването на хуманоидните роботи, тя просто ще изгуби борбата с други подобни фирми. Осъзнавахме добре риска, на който отиваме със създаването на новия мозък Нексъс-6. Но тестът на Войт-Кампф доказа своята несъстоятелност още преди появата на тези андроиди. Друг е въпросът, ако този проблем беше възникнал едва при тестуването на Нексъс-6, или ако бяхте класифицирали андроида като човешко същество. Но не това се случи. — Гласът му беше суров и рязък. — Напълно е възможно сътрудници на вашата и много други полицейски служби да са отстранявали — и да продължават да отстраняват — истински човешки същества с недоразвити емпатични способности, като моята племенница, например. Вашата позиция, мистър Декард, за разлика от нашата, е крайно незавидна.

— С други думи, — каза Рик, — няма да ми предоставите възможност да подложа на тестуване дори един андроид от типа Нексъс-6. А вместо това още в началото ми пробутахте това момиче с шизофренични отклонения.

„И сега всичките ми усилия отидоха на вятъра — осъзна той. — Не биваше да се съгласявам. Но вече е твърде късно.“

— Този път ви надиграхме, мистър Декард — Рейчъл Роузен се обърна и го погледна със спокойна усмивка.

Още не можеше да си прости, че бе оставил да го измамят и то с такава лекота. Нямаше съмнение, че срещу него стояха експерти от висока класа. Нищо чудно — такава могъща корпорация винаги е съкровищница на дългогодишен опит. Тя притежава нещо като групов разум. А Елдън Роузен и Рейчъл изразяваха мислите на това съобщество. Изглежда именно тук се криеше грешката му — че гледаше на тях като на отделни индивиди. Не биваше никога вече да повтаря тази грешка.

— Вашият началник, мистър Брайън, — отбеляза Елдън Роузен, — ще бъде доста озадачен, когато научи с каква лекота сме доказали, че тестът е недействителен. Той вдигна пръст и посочи камерите на тавана. Провалът с Роузен беше записан.

— Най-добре ще е да седнем и да обсъдим… — Елдън махна с ръка. — Можем да се споразумеем, мистър Декард. Няма за къде да

бързаме. Новият андроид Нексъс-6 е вече факт, с който ние тук в „Роузен асосиейшън“ се съобразяваме. Мисля, че и вие ще го сторите.

Рейчъл се наклони над ухото на Рик и прошепна:

— Не искате ли да имате своя собствена сова?

— Съмнявам се, че ще мога някога да си го позволя.

Но той ясно осъзнаваше за какво намеква Рейчъл и корпорацията, която стоеше зад нея. Завладя го напрежение, каквото не бе изпитвал никога досега. Струваше му се, че ще се пръсне.

— Но нали това е мечтата на вашия живот — да притежавате сова — подхвърли Елдън Роузен. Той погледна въпросително към своята племенница. — Той изглежда няма представа…

— Разбира се, че има — възпротиви се Рейчъл. — Много добре знае за какво намекваме. Не е ли така, мистър Декард? — Рейчъл отново се наведе към него и този път той успя да долови нежния топъл аромат на нейния парфюм. — Вие вече сте съвсем близо до целта, мистър Декард. Още малко и ще я имате вашата мечтана сова. — Тя се обърна към Елдън Роузен. — Не забравяйте, той е наемен ловец. Живее от възнагражденията, а не от заплата. Нали така, мистър Декард?

Той кимна.

— И колко андроида са избягали този път? — запита Рейчъл.

— Осем първоначално — Декард преглътна. — Двама вече са отстранени, но не от мен.

— Колко получавате за всеки отстранен андроид? — поинтересува се Рейчъл.

— Различно — вдигна рамене Рик.

— Но щом не разполагате със сигурен тест, — отбеляза Рейчъл, — това значи, че просто не можете да класифицирате едно същество като андроид. А щом не можете да разпознавате андроидите, значи няма да получавате и възнагражденията си. Така че, с отричането на теста на Войт-Кампф…

— Ще бъде създаден нов тест — довърши Рик. — Това се е случвало и преди.

„Три пъти, ако трябва да бъда точен — мислеше си Рик. — Но разликата е, че в предишните случаи вече съществуваше разработен нов тест. А сега такъв няма.“

— Съвсем естествено е, — намеси се Рейчъл, — някой ден тестът на Войт-Кампф да бъде обявен за безнадеждно остарял. Но засега това не е необходимо. Ние сме напълно доволни от това, че тестът е в състояние да разпознава андроидите от типа Нексъс-6 и бихме искали да продължите да се занимавате с непосредствените си задължения, колкото и особени да са те — Рейчъл го погледна многозначително, като се поклащаше леко. Опитваше се да долови реакцията му.

— Кажи му, че совата е негова — подхвърли Елдън Роузен.

— Имате я вашата сова — повтори Рейчъл без да откъсва очи от него. — Онази, която разглеждахте на покрива. Скрапи. Но ще си я поискаме обратно, когато намерим мъжки екземпляр. И потомството ще е наше — да се разберем от сега.

— Бих предпочел да си го поделим — рече Декард.

— Не — поклати глава Рейчъл и Елдън се присъедини към нея. — Така ще можете да поставите ръка върху цялата им кръвна линия. Има и още едно условие. Не можете да завещавате птицата на когото и да било, след смъртта ви тя отново ще стане притежание на асоциацията.

— Това звучи като покана да ме премахнете. За да си върнете незабавно совата. Не съм съгласен — твърде опасно е.

— Та вие сте наемен ловец — отбеляза Рейчъл. — Боравите великолепно с лазерен пистолет, дори в момента сте въоръжен. Щом се опасявате за собствената си сигурност, как възнамерявате да отстраните останалите шест андроида? Те са далеч по-умни от старите „У-4“ на корпорация „Готци“.

— Но нали аз ги преследвам — възрази Рик. — А в този случай, преследваният ще съм аз. — Никак не му се нравеше мисълта, да стане плячка на другите. Знаеше добре, как се чувстват в подобна ситуация андроидите. Дори при тях, това водеше до забележими промени.

— Добре, съгласни сме — кимна Рейчъл. — Можете да прехвърляте птицата на своите наследници. Но настояваме да получим цялото потомство. И ако не се съгласите, ще трябва да се върнете в полицейското управление на Сан Франциско и да признаете пред своите началници, че прилаганият от вас тест на Войт-Кампф не е в състояние да различи андроид от човек. А след това си намерете друга работа.

— Дайте ми малко време — каза Декард.

— Добре — кимна Рейчъл. — Ще ви оставим тук, да си помислите в луксозна обстановка — тя си погледна часовника.

— Половин час — подхвърли Елдън Роузен. После двамата с Рейчъл мълчаливо излязоха от кабинета. Бяха казали, каквото имаха да казват. Сега всичко беше в негови ръце.

Рейчъл вече затваряше вратата, когато Рик произнесе в пространството:

— Страхотно ме изиграхте. Записахте неуспеха ми по време на теста, знаете, че работата ми зависи от него, а и проклетата птица е ваша.

— По-скоро ваше, миличък — поправи го Рейчъл. — Не забравяйте. Ще привържем бележка с адреса ви за крачето му и ще го изпратим за Сан Франциско. Когато се приберете вкъщи то вече ще ви чака.

„То — помисли си Рик. — Рейчъл нарече совата «то», а не «тя».“

— Само за момент — повика я Рик.

Рейчъл се спря на вратата.

— Решихте ли вече?

— Бих искал, — заговори той като отваряше капака на куфарчето, — да ви задам още няколко въпроса от теста. Моля, седнете.

Рейчъл вдигна поглед към чичо си, той кимна и тя се върна неохотно на мястото си.

— За какво става дума? — попита тя и вдигна вежди в знак на досада — или може би тревога. Почти машинално Рик отбеляза какво напрежение издава позата й.

Той насочи мълчаливо светлината към зеницата й и постави отново кожния датчик. Рейчъл втренчи поглед в светлинния източник. На лицето й се четеше презрение.

— Приятно куфарче, нали? — подхвърли сякаш без връзка Рик. — Дадоха ми го в службата.

— Да, да — закима с досада Рейчъл.

— Бебешка кожа — произнесе отчетливо Рик и погали черната повърхност на куфарчето. — Сто процента оригинална бебешка кожа.

И двете стрелки затанцуваха бясно. Но след известна пауза. Реакцията беше налице, но забавена. А пауза не би трябвало да има,

Декард можеше да отмери до частици от секундата реактивния период.

— Благодаря ви, мис Роузен, — рече той и се зае да прибира апаратурата. Вече знаеше онова, което му бе необходимо. — Това е всичко.

— Тръгвате ли си? — запита Рейчъл.

— Да — кимна той. — Удовлетворен съм от резултата.

— А останалите деветима? — попита предпазливо Рейчъл.

— Тестът се оказа достоверен във вашия случай. Следователно, мога да направя извода, че ще е ефективен и в останалите.

Той се обърна към Елдън Роузен, потънал в мрачно мълчание до вратата.

— Тя знае ли?

Понякога самите андроиди не подозираха какви са. Тъпчеха ги с фалшиви спомени с надежда това да скъси реактивното време при тестуване.

— Не — поклати глава Елдън Роузен. — Програмирали сме я напълно. Но струва ми се, че беше започнала да се досеща. Когато я повикахте за повторния опит.

Рейчъл кимна пребледняла.

— Не се страхувай от него — рече й Елдън Роузен. — Ти не си се промъкнала на Земята нелегално. Ти си собственост на „Роузен асосиейшън“, търговски образец за демонстрации пред потенциалните колонисти.

Той се приближи към момичето и постави ръка на раменете й. Тя подскочи при допира.

— Можете да му вярвате — потвърди Рик. — Нямам никакво намерение да ви отстранявам. Приятен ден, мис Роузен — Рик се насочи към вратата, после внезапно спря.

— Истинска ли е совата? — запита ги той.

Рейчъл хвърли къс поглед на Елдън.

— Това няма значение — успокои я старецът. — Той и без това си тръгва. Не, птицата е изкуствена. Няма оцелели сови.

— Хм — промърмори Рик и отвори вратата към коридора. Двамата го изпроводиха с мълчаливи погледи. Нямаше какво повече да се каже.

„Ето значи, как пипа един крупен производител на андроиди — мислеше си Рик. — Такова коварство досега не бях срещал. Потаен,

умен, изобретателен, личност от нов тип. Нищо чудно, че в полицията имаме такива проблеми с Нексъс-6.“

Нексъс-6. Изведнъж Декард прозря целия план. Рейчъл е от типа Нексъс-6.

„За пръв път се срещам с един от тях и едва не останах измамен. Колко малко им оставаше за да успеят да дискриминират напълно единствения сигурен тест за откриването им с който разполагаме. Мда, трябва да призная, че «Роузен асосиейшън» пипа здраво, когато се касае за защита на собствените си продукти. А тепърва ми предстои да се занимая с още шест андроида от същия тип. Преди всичко да свърши. Ще трябва доста да се поизпотя за всеки цент.

Стига, разбира се, да остана жив.“

6

Телевизорът гърмеше с пълна сила. Докато се спускаше по покритата с гъст слой прах стълба на огромната пуста сграда, Джон Изидор разпозна приповдигнато-веселия глас на Бъстър Приятелчето, който заливаше с остроумия своята разпръсната из цялата планетна система аудитория от зрители.

— Хей, приятелчета! Чук-чук! Време е да ви кажа няколко приказки за атмосферните условия днес. Първо — Източното крайбрежие на САЩ. От спътника „Монгуста“ получихме прогноза, че радиоактивните валежи ще са особено изразени в ранния следобед, а след това постепенно ще намалеят. Така че онези от вас, приятелчета, които смятат да поизлязат на въздух, май ще е по-добре да изчакат до привечер, а? И като говорим за чакане, остават не повече от десет часа до обявяването на една страхотна новина. Лично ще ви поднеса голямата изненада. Кажете на приятелчетата си също да гледат. Имам нещо поразително за вас. А сега, време е вече за обичайните…

В момента, в който Изидор почука на вратата телевизорът млъкна сякаш бе потънал в небитието. Не беше утихнал, а беше престанал да съществува, сякаш уплашен до смърт от почукването.

Зад залостената врата Изидор долови присъствие на живот, различно от това на телевизора. Напрегнатите му докрай сетива долавяха кошмарен занемял страх, притаил се до най-далечната стена на апартамента в отчаян опит да избегне срещата с него.

— Ей — извика той. — Аз живея на горния етаж. Чух телевизора ви. Хайде да се запознаем, а? — Той зачака, ослушвайки се. Никакъв звук, никакво движение, Думите не бяха предизвикали никакъв ефект. — Донесох ви малко маргарин — продължи той като се приближи до вратата за да проникне гласа му през плътната преграда. — Името ми е Джон Р. Изидор и работя в лечебницата на известния ветеринар мистър Ханибал Слоут. Сигурно сте чували за него. Аз съм човек с репутация. Имам работа. Карам фургона на мистър Слоут.

Вратата се отвори едва-едва и в тясното пространство зад нея Изидор видя замряла от страх, разтреперана човешка фигура на момиче, което продължаваше да стиска дръжката, сякаш щеше да се строполи в мига, в който я пусне. Страхът изкривяваше чертите й, променяше очертанията й, караше я да изглежда сякаш някой я е прекършил злобно, а след това набързо я е слепил отново. Огромните й блестящи очи се вперихa в неговите и тя направи опит да се усмихне.

— Мислели сте си, че в сградата няма никой — изведнъж разбра Изидор. — Че е изоставена.

— Да — прошепна момичето и кимна.

— Но няма нищо лошо в това да имаш съседи — опита се да я успокои Изидор. — Преди да се появите вие, аз си нямах никакви.

И това не беше никак весело, Изидор го знаеше.

— Вие сте единственият? — запита момичето. — Единственият освен мен в цялата тази сграда? — изглеждаше по-спокойна, тялото й се изпъна и тя приглади с ръка тъмните си коси. Едва сега Изидор забеляза, че има чудесна фигура, дребна, но добре сложена. Очите й бяха вълнуващо красиви, с надвиснали над тях дълги мигли. Заварена неподготвена, тя носеше само горнище на пижама. Изидор погледна през рамото й и видя, че в стаята зад нея цари безпорядък. По пода лежаха разхвърляни куфари, с изсипано наоколо съдържание. Но това беше напълно естествено, тя току що се беше настанила.

— Да, аз съм единственият освен вас — повтори Изидор. — И няма да ви притеснявам.

Чувстваше се подтиснат от това, че доброжелателната му съседска визита, традиционна още от времената преди войната, не беше приета. Момичето сякаш дори не осъзнаваше смисъла на жеста му. Или не знаеше за какво може да послужи кутийка с маргарин. Стори му се, че тя е по-объркана отколкото би трябвало да бъде в подобна ситуация. От нея сякаш продължаваше да извира страх и безпомощност.

— А, това е Бъстър Приятелчето — възкликна Джон с надежда да разсее напрежението. — Харесвате ли го? Гледам го всяка сутрин и вечер след работа. Следя го по време н вечеря, а после си лягам и заспивам с нощната му програма. И така ще е докато издържи телевизора.

— Кой? — понечи да заговори момичето, но после прехапа устни и на лицето й се изписа гняв. Ядосваше се на себе си.

— Бъстър Приятелчето — обясни той. Стори му се странно, че момичето не е чувало никога за най-известния телевизионен комик на Земята. — Откъде идвате? — запита той с любопитство.

— Не смятам, че това има някакво значение — тя му хвърли кратък поглед. Но въпреки това в позата й се долавяше далеч по-малко напрежение. — Но ми е приятно, че ще си имам компания… по-късно, след като се настаня. Сега, естествено, за това не може да става и дума.

— Но защо? — запита изненадано той. Всичко в това момиче го изненадваше.

„Изглежда — помисли си Джон, — прекалено дълго съм се усамотил тук. Заприличал съм на отшелник. Казват, че така ставало с пилешките глави“ — тази мисъл го накара да се чувства още по-подтиснат.

— Бих могъл да ви помогна с разопаковането — предложи той.

Вратата почти се затвори пред лицето му.

— Или с мебелите.

— Нямам никакви мебели — отвърна момичето. — Всички тези неща, — тя посочи с пръст през рамо — си бяха тук.

— Но те няма да ви свършат работа — упорстваше Изидор. А и това си личеше от пръв поглед. Креслата, килимът, масите — всичко беше пред разпадане, купчина от непотребни вехтории, жертви на деспотичната власт на времето. Забравени, изоставени. Никой не бе живял в този апартамент от много години, всичко се беше превърнало в руини. Не можеше да си представи как някой въобще може да обитава подобно място. — Вижте какво — предложи развълнувано Джон, — ще обиколя из сградата и ще събера вещи, които не са в такова окаяно състояние. Ще ви потърся лампа, маса.

— Мога и сама да го направя — рече момичето. — Благодаря.

— Ще тръгнете из тези апартаменти сама? — Той не можеше да повярва на ушите си.

— Защо не? — отвърне тя като потръпна нервно, сякаш осъзнала, че е казала нещо неправилно.

— Аз самият съм опитвал само веднъж — заговори Изидор. — След това просто се прибрах в моя апартамент и повече не помислих да го правя. Апартаментите, в които не живее никой са стотици и във

всичките са останали вещи от предишните им обитатели като семейни снимки и дрехи. Умрелите така или иначе не биха могли да вземат нищо със себе си, а тези които са избягали из колониите просто не са искали. Цялата тази сграда — с изключение на моя апартамент — е напълно кипълизирана.

— „Кипълизирана“? — момичето го гледаше неразбиращо.

— Кипъл — това са безполезни предмети, като смачкани пощенски пликове, или празни кибритени кутии, използвани опаковки от дъвка, вчерашни вестници. Когато наоколо няма никой, кипълът се размножава. Например, ако си легнете без да сте почистили кипъла на пода на вашия апартамент, когато се събудите на следващата сутрин, той ще е два пъти повече. Кипълът винаги става все повече и повече.

— Разбирам — момичето го разглеждаше объркано, сякаш не знаеше дали да му повярва. Сякаш не знаеше, дали говори сериозно.

— Това е Първият закон на кипъла — произнесе тържествено той. — Кипълът измества некипъла. Като Закона на Гришъм за мръсните пари. А из тези апартаменти няма кой да води борба с кипъла.

— И затова той е победил — кимна момичето. — Сега вече разбирам.

— Така е и с вашия апартамент — завърши Изидор. — Той е прекалено кипълизиран. Можем да намалим стойността на кипълизиращия фактор, бихме могли — както вече предложих — да извършим рейд из празните апартаменти. Но… — той спря задъхан.

— На какво?

— Но не можем да победим — рече Изидор.

— Защо? — момичето отстъпи в хола и затвори вратата зад нея. После скръсти ръце върху малките си, добре оформени гърди и го погледна нетърпелива да разбере. Или поне така изглеждаше. Във всеки случай го слушаше внимателно.

— Никой не може да победи кипъла — продължи той, — освен временно и на някой отделни места, като моя апартамент, където съм успял да постигна равновесие между силите на кипъла и некипъла. Поне за известно време. Но някой ден, когато умра, или си замина кипълът отново ще се върне. Това е универсален принцип, който важи за цялата вселена. Вселената непрестанно се движи към един финален

стадий на пълна, абсолютна кипълизация. С изключение, — добави той, — на възходящия път на Уилбър Мерсер.

— Не виждам никаква връзка — погледна го изненадано момичето.

— Точно в това се крие ролята на мерсеризма — обясни той, изненадан отново. — Вие не практикувате ли единение с Мерсер? Нямате ли си емпатична кутия?

— Не я нося със себе си — отвърна момичето, но след известна пауза. — Предполагах, че тук ще мога да си намеря друга.

— Но емпатичната кутия, — възкликна потресено Джон, — е най-личното нещо, което може да притежава един човек! Тя е като продължение на тялото ви, това е което ви помага да се докосвате до останалите човешки същества и да не страдате от самотата. Сигурен съм, че го знаете. Всеки го знае. Мерсер помага дори на хора като мен… — той прехапа уста. Но вече беше твърде късно, думите бяха произнесени и Изидор виждаше по изражението на лицето й, по сянката на надвисналото отвращение, че го е разбрала. — Съвсем малко не ми достигна, за да премина на този проклет тест за интелигентност — обясни й с нисък, разтреперан глас.

„Не съм особен, само леко увреден, не като другите, за които си чувала. Но Мерсер не го е грижа за това.“

— Доколкото ми е известно, — заяви момичето, — това е съществена пречка за практикуване на мерсеризма. — Гласът й беше ясен и лишен от емоции, просто отчиташе един факт и нищо повече. Показваше отношението си към пилешките глави.

— Най-добре ще е да се прибирам — каза Изидор и се отправи към вратата. В шепата си продължаваше да стиска кутийката с маргарин, пластмасата беше станала хлъзгава от потта му.

Момичето го проследи със същото безчувствено изражение. После неочаквано го повика:

— Почакай.

— Защо? — извърна се той.

— Имам нужда от теб. За да си намеря подходящи мебели. От другите апартаменти, както ти предложи — тя направи няколко грациозни крачки към него. Имаше стройно тяло, без грам излишна тлъстина. — Кога се връщаш от работа? Можеш да ми помогнеш като се приберeш.

— А ти ще можеш ли да направиш вечеря за двама? Ако донеса продуктите?

— Не, имам много работа. — Момичето отхвърли предложението дори без да се замисля. И както се стори на Изидор, без да разбира смисъла му. Сега, след като бе изчезнал първоначалният страх, в поведението й се долавяше нещо друго. Нещо неразбираемо и странно. Някаква хладина. Като вакуумното пространство между два обитаеми свята. Долавяше се не в онова, което бе казала и сторила, а в онова, което не бе казала и направила. — Може би някой друг път — произнесе тя и отстъпи към вратата на апартамента.

— Запомни ли името ми? — в гласът му се долови вълнение. — Джон Изидор, работя за…

— Вече ми каза за кого работиш — момичето се спря пред вратата и я отвори. — За някакъв тип, с невероятното име Ханибал Слоут, който бас държа съществува само в твоето въображение. А аз се казвам… — тя му хвърли прощален хладен поглед и след това прекрачи прага на апартамента си. — Името ми е Рейчъл Роузен.

— От „Роузен асосиейшън“? — запита той. — Най-големите производители на хуманоидни роботи в цялата планетна система?

Странно, неразгадаемо изражение премина за миг като сянка през лицето й.

— Не — поклати глава тя. — Дори не съм чувала за тях. Нито пък знам нещо. Пак някой от малоумните ти измишльотини, предполагам. Джон Изидор и неговия личен емпатичен генератор. Бедничкият мистър Изидор.

— Аз само предположих от името ти…

— Името ми, — прекъсна го тя, — е Прис Стратън. Така се наричам по мъж, винаги използвам тази фамилия. Можеш да ме наричаш Прис — тя се замисли за миг и се поправи: — Не, „мисис Стратън“ ще е по-добре. Защото ние с теб не се познаваме толкова добре. Или поне аз не те познавам.

Вратата се затвори и Джон изведнъж се озова сам на потъналото в прах стълбище.

7

„Е, такива ми ти работи — мислеше си Джон Изидор, докато стоеше на площадката, стиснал в ръка кутийката с маргарин. — Може би все пак ще премисли и ще ми позволи да я наричам Прис. И може би, ако успея да намеря някоя консерва със зеленчуци отпреди войната, ще се съгласи да си направим вечеря. Ами ако не знае да готви? — мина му през ума. — Нищо, аз ще й покажа. Ще направя вечеря за двама ни. И ще я науча да го прави за в бъдеще. Ако иска. Сигурно ще иска, повечето жени, особено младите, обичат да готвят — това е като инстинкт.“

Той се изкачи по мрачната стълба към своя апартамент.

„В нея наистина има нещо необичайно — мислеше си той докато навличаше белия комбинезон. Нямаше никакъв смисъл да бърза, вече беше закъснял и мистър Слоут щеше да е много ядосан. — Например, тя въобще не е чувала за Бъстър Приятелчето. А това е невъзможно. Бъстър е най-важната личност в настоящия момент по важна от който и да било, с изключение на Уилбър Мерсер. Но Уилбър Мерсер — поправи се Джон, — не е човек, той най-вероятно е някакво звездно присъствие, наложена с космическа матрица върху нашата култура. Поне така съм чувал да говорят хората, така твърди например мистър Слоут. А Ханибал Слоут е човек, който знае. Странно, че момичето е толкова непоследователно по отношение на собственото си име. Може би има нужда от помощ. Бих ли могъл да й помогна? — запита се той. — Човек като мен, особен, пилешка глава. Какво зная аз? Не мога да стъпвам в брак, не мога да емигрирам и някой ден радиоактивният прах ще ме довърши. Нямам нищо, което да предложа.“

Облечен и готов за работа, той излезе от апартамента и се изкачи на покрива, където беше паркиран неговият разнебитен хелимобил.

Един час по-късно, седнал зад кормилото на служебния фургон, Джон вече превозваше първото повредено електрическо животно. Малката електрокотка лежеше в пластмасовата клетка в задната част на фургона и дишаше трескаво.

„Колко му е да я вземеш за истинска“ — мислеше си Джон Изидор, докато се носеше към ветеринарната лечебница. Това беше скромна, почти незабележима фирма, която с мъка се държеше на повърхността в условията на жестока конкуренция, която цареше между отделните работилници за изработка и ремонт на изкуствени животни.

Котката изстена болезнено.

„О! — мислено възкликна Джон, — звучи така, сякаш наистина умира. Сигурно се е изтощила дълготрайната батерия и сега едно по една преустановяват функциите си отделните вериги. Тънка работа, тъкмо за Мил Борогроув, главният техник на лечебницата. А аз дори пропуснах да назова пред собственика предполагаемата цена за ремонта — помисли си мрачно Изидор. — Мъжът просто ми я натика в ръцете, промърмори, че се е развалила някъде през нощта и тръгна на работа.“

Във всеки случай, размяната на думи бе съвсем кратка и забързаният собственик бе изфучал в небето с новия си красив хелимобил. Какво да се прави — прищевки на клиентите.

— Ще можеш ли да издържиш докато стигнем работилницата? — обърна се Изидор към котката. Животното продължаваше да стене. — Е, тогава ще се помъча да те презаредя по пътя — рече Изидор, спусна фургона към най-близкия покрив и след като паркира временно, без да изключва двигателя, отвори покритата с прахоотблъскваща мрежа клетка, която заедно с белите дрехи и надписите отвън целеше да създаде впечатлението, че се касае за фургон на истинска ветеринарна лечебница, която обслужва истински животни.

Тихо гъргореше електрическия механизъм в съвършено автентичните на пръв поглед гърди, от устата излизаха синкави химически мехури, стъклено блестяха изкуствените, но великолепно изработени лещи и металическите челюсти потрепваха конвулсивно. Това, което винаги го бе изненадвало бяха тези програмирани предварително „болестни“ функции, конструкцията, която държеше в ръцете си бе изработена така, че когато се повредеше един от компонентите, механизмът не се разваляше, а създаваше илюзията за заболяло животно.

„Дори и мен би могло да излъже“ — помисли си Изидор, докато ровеше с пръсти из козината за да открие капака на контролния пулт и

контакта за зареждане на батерии. Изглежда при този модел и двете бяха съвсем миниатюрни, защото не можеше да ги открие. А и не биваше да се бави — механизмът почти бе спрял да функционира.

„Ако е станало късо съединение — мислеше си Изидор, — тогава най-добре е час по-скоро да откача захранването. Тогава механизмът ще бъде изключен и ще се преустанови изгарянето на електронни елементи. А после в работилницата, Милт ще го зареди отново.“

Той опипа с пръст неравния хребет на изкуствения гръбнак. Тук някъде трябваше да са кабелите. Дяволски изпипана работа, имитацията беше съвършена. Никъде не се виждаха нито кабели. Сигурно е производство на „Уилрайт и Карпентър“ — техните продукти бяха сред най-скъпите, но изработката беше перфектна.

Джон най-сетне се отказа, така или иначе изкуствената котка бе спряла да функционира. Изглежда късото съединение — или каквато беше повредата там — вече бе нанесла поражения върху захранващия блок и електронните вериги. Ремонтът се очертаваше като доста скъп. По всичко изглежда, че притежателят е пропускал профилактичните прегледи за почистване и смазване на механизма, така че всичко щеше да мине за негова сметка. Може би този случай ще му бъде за урок, макар и неприятен.

Изидор отново се настани на предната седалка, притегли руля към себе си, хелимобилът се издигна право нагоре и след това пое по маршрута към работилницата.

Във всеки случай, сега вече не се налагаше да слуша сърцераздирателните стонове на механизма.

„Странна работа, — помисли си Изидор, — Знам, че е изкуствена и въпреки това тези звуци, които не означават нищо друго, освен че са изгорели няколко съединения карат сърцето ми да се свива. Какво ли не бих дал да мога да си сменя работата. Ако не бях се провалил на теста за интелигентност нямаше да се налага да търпя това позорно положение, с всичките произтичащи от него душевни терзания. От друга страна, синтетичните страдания на изкуствените животни не правят никакво впечатление на Милт Борогроув и на шефа — Ханибал Слоут. Така че, изглежда причината си е в самия мен. Вероятно, когато личността започва да деградира, когато потъваш в гробищния свят на съзнанието, че си особен… най-добре да си мисля

за нещо друго.“ Нищо не го подтискаше повече от онези моменти, когато сравняваше настоящите си умствени способности с тези, които бе притежавал доскоро. С всеки изминат ден умът му се лишаваше от поредната порция жизненост и проницателност. Подобно на хилядите особени, разпръснати навсякъде по повърхността на Земята, които бавно се превръщаха в купчини от пепел. Превръщаха се в жив кипъл.

За да се пребори с налегналата го самота Джон включи радиото. От говорителя се носеше добре познатият глас на Бъстър Приятелчето, който и тук, също както по телевизията, забавляваше почитателите си двадесет и три часа в денонощието… останалият един час беше посветен на религиозно усамотение. После следваше десет минутна пауза и всичко започваше отново.

— … радвам, че отново мога да ви я представя в нашето шоу — тъкмо казваше Бъстър. — Нека си припомним, Аманда, че за последен път те посетихме преди два дни. Започнахте ли нови снимки?

— Да, трябвало да започне снимка вчера, но, те искали да стане в седем…

— В седем сутринта? — подхвърли Бъстър Приятелчето.

— Да, това правилно, Бустър, в седем сутринта! — Аманда Вернер избухна в смях, не по-малко знаменит от изкуствено приповдигнатия смях на Бъстър. Аманда Вернер и още няколко красиви, елегантни, едрогърдести чуждестранни актриси с неясен национален произход, плюс една дузина топчестобузи хумористи представляваха стандартния набор от гости в шоуто на Бъстър. Жени като Аманда никога не се снимаха във филми, нито взимаха участие в театрални представления. Те живееха единствено в призрачния, невероятно-красив свят, който създаваше в представите на зрителите Бъстър и се появяваха не по-малко от седемдесет часа седмично, както веднъж бе изчислил Изидор.

И как успяваше Бъстър да записва едновременно своите нескончаеми телевизионни и радио-предавания? Този факт непрестанно озадачаваше Изидор. Как съумяваше Аманда да се появява всеки ден в предаването и то от много години насам? Откъде намираха сили да приказват без прекъсване, часове наред? При това без да се повтарят — поне дотолкова, доколкото бе в състояние да определи Изидор. Репликите им, винаги остроумни, винаги свежи, не звучаха като заучени предварително. Косата на Аманда блестеше,

зъбите й грееха, в очите й играеха пламъчета, тя никога не изглеждаше изморена, никога не губеше присъствие на духа, докато Бъстър я засипваше с безкрайните си закачки, шеги и зъбати подмятания. Шоуто на Бъстър Приятелчето се предаваше с помощта на сателит над цялата повърхност на Земята, а също и на колониалните планети. Изпращаха концентриран сигнал дори към Проксима, в случай, че там имаше заселници от Земята. Ако беше достигнал целта си „Саландър-3“, пътешествениците щяха да установят, че Бъстър Приятелчето вече ги очаква на новото място. И сигурно щяха да се зарадват ужасно.

Но имаше нещо в Бъстър, което дразнеше Джон Изидор. Нещо почти незабележимо. По някакъв неуловим, тънък начин, Бъстър се подиграваше с онези, които ползваха емпатичните генератори. Правеше го постоянно. Дори сега.

— … съм недосегаем за камъните — хвалеше се Бъстър пред Аманда. — И ако реша да поема нагоре в планината, обезателно ще взема със себе си бутилка „Будвайзер“!

Студиото избухна в смях и дори се разнесоха ръкопляскания.

— И като стигна там горе, ще ви съобщя най-сетне обещаната грандиозна новина. Не забравяйте, че до изявлението ми остават само десет часа!

— Аз също, дарлинг! — въздъхна Аманда. — Вземи ме. Ще предпазя теб с тяло от камъните.

Зрителите отново се разсмяха и Джон Изидор почувства как в гърлото му се надига безсилен, ням гняв. Защо Бъстър непрестанно излага на присмех мерсеризма? И сякаш никой не го забелязва. Та нали американските и съветските полицейски служби отдавна са заявили, че мерсеризма влияе негативно на престъпността като събужда между хората съчувствие. А човечеството има нужда именно от повече съчувствие, както не веднъж бе заявявал Тит Корнинг, Генералният секретар на Обединените нации. Може би Бъстър ревнува за неговия успех? Да, това е едно възможно обяснение, двамата са в непрестанно съперничество. Но каква е крайната им цел?

„Душите ни — рече си Изидор. — Те воюват за контрол върху нашите умове — от една страна Мерсер и неговия емпатичен генератор, а от друга Бъстър с пресиления си смях и импровизираните

си остроумни подмятания. Най-добре ще е да попитам Ханибал Слоут. Ще потърся истината в него, той знае.“

След като паркира фургона на покрива на ветеринарната лечебница, Джон Изидор вдигна клетката с изкуствената котка и се спусна долу, в приемния кабинет на Ханибал Слоут.

Мистър Слоут вдигна поглед от списанието, което четеше, сивкавото му лице беше набърчено като развълнувано море. Твърде стар за да емигрира, макар да не беше особен, Ханибал Слоут бе обречен да прекара остатъка от живота си на Земята. Радиоактивният прах бе оставил отпечатък върху него през всичките тези години. Кожата му беше посивяла, сиви бяха дори мислите му, тялото му се беше смалило, краката му бяха изтънели като велосипедни спици, а походката бе станала неуверена. Гледаше на света през своите плътно покрити с прах очила, които по някаква неясна причина никога не почистваше. Сякаш се беше предал, приел бе радиоактивната нечистотия и тя бе започнала от дълги години насам да го погребва под себе си. Очите му не се виждаха. Не след дълго прахът щеше да прекъсне и останалите средства за комуникация с външния свят. Последен ще остане да се чува пискливият му, птичи глас. А после ще изчезне и той.

— Я да видим какво ни носиш? — изкряка мистър Слоут.

— Електрокотка с късо съединение в захранващия блок — рече Изидор и остави клетката на затрупаното с документи шефско бюро.

— И защо я мъкнеш тук? — ядоса се Слоут. — Занеси я долу, в работилницата при Милт.

Без да мисли, почти механично той протегна ръка и отвори вратата на клетката. Изглежда, в него проговориха дългите години практическа работа.

— Според мен, — заговори сякаш без никаква връзка Изидор, — Бъстър и мерсеризмът се борят за надмощие над душите ни.

— Ако е така, — отвърна невъзмутимо Слоут, — то Бъстър печели.

— Печели засега — възрази Изидор. — Но в края на краищата ще загуби.

— Защо? — Слоут вдигна глава сякаш се взираше в него.

— Защото Уилбър Мерсер се обновява непрестанно. Той е вечен. Когато стигне върха го събарят в бездната на гробищния свят, но той

отново се надига от там. И ние всички го следваме. Което означава, че ние също сме вечни.

Приятно му беше, че се изразява така добре. Обикновено, когато разговаряше с мистър Слоут, Изидор заекваше.

— Бъстър е безсмъртен — отвърна Слоут. — Също както и Мерсер. Но те разбира се, никога няма да го признаят.

— Значи затова мистър Бъстър е в състояние да записва четиридесет и шест часово шоу всеки ден?

— Позна — кимна Слоут.

— Ами Аманда Вернер и останалите?

— И те също са безсмъртни.

— Да не би да са представители на висш разум, дошли от друга система?

— Е това вече не знам със сигурност — рече мистър Слоут докато разглеждаше котката. Той свали покритите си с прах очила и надзърна в полу-отворената й уста. — Също както не съм сигурен в случая с Уилбър Мерсер.

След това Слоут избухна в проклятия, които продължиха без прекъсване близо една минута.

— Тази котка, — обяви най-накрая той, — не е изкуствена. Знаех си, че това ще се случи някой ден. Тази котка е мъртва.

Той сведе поглед към трупа пред него. И отново започна да ругае.

В този момент в кабинета влезе Милт Борогроув, облечен в неизменния си мръсно-син комбинезон.

— Какво има? — запита той, приближи към котката и я вдигна.

— Донесе я пилешката глава — обясни Слоут. Никога преди не бе го наричал така.

— Ако е още жива, — предложи Милт, — бихме могли да я отнесем в лечебница за истински животни. Чудя се колко ли може да струва? Някой от вас да има в себе си Сидни?

— З-з-застраховката ни не п-п-покрива ли п-п-подобни случаи? — с мъка изговори Джон. Краката му се люлееха и пред очите му се спусна тъмен воал, в който проблясваха изумрудени искри.

— Покрива — изръмжа след кратка пауза Слоут. — Но ми е жал за животното. Още една невъзвратима загуба. Не разбираш ли, Изидор? Не можа ли да забележиш разликата?

— А аз си мислех, — заоправдава се Изидор, — че просто става дума за прекрасна изработка. Искам да кажа, толкова добре беше направена, че просто…

— Нали знаеш, че Изидор не би могъл да забележи разликата — прекъсна го меко Милт. — За него всички са като живи, дори и изкуствените. Обзалагам се, че се е опитал да я спаси — той се обърна към Джон. — Я кажи какво направи? Помъчи се да презаредиш батерията, нали? Или да потърсиш повредата?

— Д-да — кимна Изидор.

— Няма значение и без това животното вече е било мъртво — продължи Милт. — Не се заяждай с него, Хан. В едно е прав, напоследък изкуствените животни изглеждат съвсем като истински, особено с тези програми за „фалшиви“ болести, които залагат в тях. А истинските животни рано или късно умират. Това е рискът, който поемаш, когато ги взимаш. Не сме свикнали с този факт, защото работим само с механични.

— И все пак ми е жал — повтори Слоут.

— С-с-според М-мерсер, — запрепъва се Изидор, — ж-животът е кръговрат. Т-това е затворен цикъл. И з-за животните също. Искам да кажа, че след като умрем, отново ще поемем нагоре с него…

— Кажи го на притежателя на котката — прекъсна го Слоут.

Изидор го погледна уплашено, сякаш не беше сигурен, че говори сериозно.

— Аз ли да го направя? Но винаги вие сте поемали разговорите с клиентите.

Имаше фобия от видеофона. А да разговаря с непознати за него беше направо непреодолима пречка. Мистър Слоут естествено го знаеше.

— Не го карай — намеси се Милт. — Аз ще се обадя — той посегна към апарата. — Какъв е номерът?

— Тук някъде го имам записан — Изидор започна да рови по джобовете на комбинезона.

— Искам да се обади пилешката глава — повтори Слоут.

— Н-не мога да говоря по видеофона — възрази Изидор, чието сърце блъскаше като лудо. Защото съм космат, грозен, мръсен, гърбав, кривозъб и сбръчкан. Освен това съм болен от лъчева болест и скоро ще умра.

— Ако се чувствах така, — обърна се усмихнат Милт към своя шеф, — и аз нямаше да искам да разговарям по видеофона. Хайде, Изидор, намери най-сетне този проклет номер. Иначе как ще се обадя? — той протегна ръка.

— Казах, че ще се обади пилешката глава — упорстваше Слоут, вперил поглед право пред себе си. — Иначе го уволнявам.

— О, я стига — опита се да възрази Милт.

— Н-не об-бичам д-да ме наричат п-п-пилешка глава — заекваше Изидор. — З-защото п-п-прахът вече ви е з-засегнал и вас. Може би не м-мозъка, к-както при мен…

„Ще ме уволнят — мислеше си той. — Не мога да се обадя.“

Но изведнъж си спомни, че собственикът на котката беше отлетял на работа. Сигурно у тях нямаше никой.

— С-струва ми се, че мога да се обадя — рече той и най-сетне извади бележката с номера.

— Виждаш ли? — обърна се Слоут към Милт. — Значи щом трябва, може да го направи.

Изидор седна пред видеофона и набра номера.

— И все пак не биваше да го караш — отвърна Милт. — Той е прав — радиацията не е подминала и теб. Току виж след някоя и друга година съвсем ослепееш и оглушееш.

— И теб също, Борогроув. Кожата ти е като на стригано куче.

На екрана изплува женско лице. Средноевропейка, с добре поддържана кожа, косата й бе привързана отзад.

— Да? — погледна ги тя.

— М-м-мисис Пилзън? — промърмори Изидор. Тялото му беше парализирано от ужас. Естествено, собственикът на животното имаше жена и тя си беше вкъщи. — Обаждаме се във в-в-връзка с вашата к-к-к-к-к… — той млъкна и се почеса нервно по брадата. — Вашата котка.

— О, да, нали вие отнесохте Хораций — възкликна мисис Пилзън. — Какво се оказа — пневмония? Така мислеше мъжът ми.

— Вашата котка е мъртва — каза Изидор.

— О, не, мили Боже!

— Ние ще я заменим — успокои я той. — Имаме застраховка.

Той погледна към мистър Слоут, който по всичко изглежда бе съгласен. — Управителят на нашата фирма, мистър Ханибал Слоут… — Джон се поколеба — Той лично…

— Не — поклати глава Слоут. — Ще им платим в чек. По цената на Сидни.

— … лично ще ви избере котка, в замяна на починалата — чу собствения си глас Изидор. След като бе започнал този разговор, от който толкова много се страхуваше, Изидор откри, че не е в състояние да го преустанови. В това което казваше имаше някаква неумолима вътрешна логика, естествено заключение, към което се движеше разговорът. Слоут и Милт Борогроув го гледаха втрещени, докато той продължаваше: — Само трябва да ни съобщите предпочитанията си, що се отнася да желаната от вас котка — цвят, пол, порода — манчийска, персийска, абисинска…

— Хораций е мъртъв — повтори мисис Пилзън.

— Имал е пневмония — обясни Изидор. — Умря по пътя към болницата. Завеждащият вътрешно отделение, доктор Ханибал Слоут изрази мнение, че в такъв напреднал стадий на болестта нищо не би могло да се направи. Но не се отчайвайте, мисис Пилзън, защото разполагаме с възможността да го подменим. Не е ли това чудесно?

— Няма друга котка като Хораций — повтаряше през сълзи мисис Пилзън. — От малък обичаше да се изправя на задни лапи и да ни гледа, сякаш иска да ни попита нещо. Така и не можахме да разберем какво точно. Може би сега вече е научил отговора — в очите й отново блеснаха сълзи. — Пък и всички ние ще го узнаем, рано или късно.

Изидор изведнъж почувства порив на вдъхновение.

— А какво ще кажете за едно точно копие на вашата котка? Можем да ви снабдим с някой великолепен модел на фирмата „Уилрайт и Карпентър“, перфектно копие до последния детайл на вашата предишна котка…

— О, това е ужасно! — възкликна мисис Пилзън. — Какво говорите? Да не сте посмели да го предложите на съпруга ми — Ед направо ще побеснее. Той обичаше Хораций повече от всички котки, които е притежавал.

Милт се наведе към видеофона и пое инициативата в свои ръце.

— Бихме могли да ви изпратим чек за сумата, указана в каталога на Сидни, или както вече предложи мистър Изидор да ви изпишем нова котка. Искрено съжаляваме за смъртта на любимото ви животно,

но както вече научихте, котката ви е имала пневмония, която почти винаги завършва фатално.

В гласа на Милт се долавяше професионална увереност, от тримата той най-добре се справяше с подобни деликатни ситуации.

— Но как да разкажа всичко това на мъжа ми? — чудеше се мисис Пилзън.

— Добре, мадам — прекъсна я леко намръщен Милт. — Ние ще му се обадим. Бихте ли ни казали номера в работата му? — той придърпа едно листче пред себе си и записа номера.

— Слушайте, — заговори с по-спокоен глас мисис Пилзън. Изглежда бе успяла да се овладее. — Може би господинът е прав и би трябвало да поръчам нова електрическа котка. Възможно ли е да се изработи такова копие, че мъжът ми да не почувства никаква разлика?

— Щом желаете — в гласа на Милт се долови съмнение. — Но от опит знаем, че собственикът рано или късно се досеща. Подмяната остава незабележима само за странични наблюдатели, например съседите. Виждате ли, когато се сближите с изкуственото животно…

— Ед се страхуваше от прекалената физическа близост с Хораций, макар че го обичаше. Аз бях тази, която се грижеше за котката, подменях пясъка и така нататък. Мисля, че си заслужава да опитаме с фалшиво животно и ако нищо не се получи, тогава ще ни потърсите истинска котка. Само моля ви, нека мъжът ми не знае, иначе просто няма да го понесе. Точно затова се страхуваше да се сближи с Хораций. И когато милото животно се разболя — от пневмония, както казвате — Ед изпадна в паника и просто не искаше да гледа истината в очите. Затова се забавихме толкова дълго преди да ви повикаме. Прекалено дълго… разбрах го, още когато ми се обадихте — тя кимна и този път успя да задържи сълзите си. — Колко време ще отнеме това?

— Приблизително десет дни — пое инициативата Милт. — Ще ви доставим котката през деня, докато мъжът ви е на работа.

Милт се сбогува вежливо и изключи видеофона.

— Той ще се досети — обърна се Борогроув към Слоут. — На петата секунда. Но щом жената го иска…

— Собствениците, които обичат своите животни, — отбеляза мрачно мистър Слоут — понасят смъртта им невероятно тежко. Добре че не работим с истински животни. Представяте ли си, истинските

ветеринари непрестанно се сблъскват с подобни ситуации? — той впери поглед в Джон Изидор. — Слушай, Изидор, ти не си бил чак толкова глупав. Доста добре се справи с разговора. Макар че трябваше на няколко пъти Милт да ти помага.

— Страхотен беше — кимна Милт. — Божичко, направо се изпотих. — Той вдигна тялото на мъртвия Хораций. — Ще го сваля долу в работилницата. Хан, обади се на „Уилрайт и Карпентър“, нека някой да дойде да му вземе мерките и да го снима. Няма да им позволя да го вземат, искам накрая собственолично да сравня копието с оригинала.

— Хрумна ми нещо. Ще поръчам на Изидор да им се обади — мистър Слоут вече беше взел решението. — Той забърка тази каша и след като се справи успешно с мисис Пилзън, защо да не си поговори с „Уилрайт и Карпентър“?

— Само не им позволявай да вземат оригинала — поръча Милт на Изидор, докато му подаваше Хораций. — Ще настояват да го получат, защото по такъв начин работата им се облекчава значително. Бъди непреклонен.

— Хм — изрече Изидор и премигна. — Добре. Трябва да им се обадя час по-скоро, преди да е започнало разлагането. Нали мъртвите тела се разлагат?

Чувстваше се необичайно въодушевен.

8

След като паркира бързия служебен хелимобил на покрива на Съдебната палата, разположена на Ломбард стрийт в центъра на Сан Франциско, Рик Декард взе куфарчето от седалката и се спусна в кабинета на Хари Брайън.

— Много бързо се връщаш — посрещна го шефът, изтегнат в мекото кресло. След това поднесе към ноздрите си щипка освежаваща пудра.

— Направих това, което се искаше от мен — каза Рик докато се настаняваше в креслото отсреща. Той остави куфарчето пред себе си и едва сега осъзна колко е уморен всъщност. Зачуди се дали ще му стигнат силите за онова, което тепърва предстоеше. — Как е Дейв? Дали вече мога да го навестя в болницата? Искам да си поговоря с него преди да се заема с избягалите андроиди.

— Първо ще се заемеш с Полоков — отвърна му Брайън. — Онзи, който проби дупка в гърба на Дейв. Трябва да го намериш час по-скоро, защото той знае, че сме по дирите му.

— Преди да говоря с Дейв?

Брайън вдигна от бюрото един изпомачкан лист — трето или четвърто копие на ситно изписан текст.

— Полоков е започнал работа като боклукчия.

— С това не се ли занимават само особените?

— Полоков се преструва именно на особен — на мравешка глава. — Прави се на много объркан. Точно това е подвело Дейв. Изглежда Полоков толкова добре владее ролята си, че го е заварил неподготвен. Сега вече уверен ли си в достойнствата на войт-кампфовия тест? Искам да кажа, след онова, което се случи в Сиатъл…

— Уверен съм — прекъсна го Рик. Но не добави нищо повече.

— Не ми остава нищо друго освен да ти повярвам. Но право на грешка нямаме.

— И никога не сме имали — откакто преследваме нещастните андита. Какво е различното сега?

— Нексъс-6 — ето какво е различното.

— Вече се срещнах с един от тях. А Дейв е имал възможността да види два. Дори три — ако броим Полоков. Добре, ще се погрижа още днес за Полоков, а довечера ще намина да видя Дейв.

Той се пресегна към листа с данните на Полоков.

— Има още нещо — рече Брайън. — Изпратили са ми съветско ченге, чрез УЪРЛДПОЛ. Вече пътува насам. Обади ми се, докато ти беше в Сиатъл. Лети насам със совалката на АЕРОФЛОТ, която ще кацне само след час. Името му е Шандор Кадалий.

— И за какво идва?

УЪРЛДПОЛ рядко пращаше свои представители в Сан Франциско.

— Изглежда в Световната полицейска служба също се интересуват от новия тип андроиди и искат да имат свой човек на място. Нещо като наблюдател и помощник. Остава на теб да решиш, дали подобно сътрудничество ще ти е от полза. Но аз вече дадох съгласието си.

— Ами възнагражденията? — запита Рик.

— Предполагам, че не би искал да ги делиш — отвърна Брайън с ехидна усмивка.

— За мен това би било една финансова несправедливост. Декард нямаше никакво намерение да разделя изкараните с труд пари с някакъв си главорез от УЪРЛДПОЛ. Той плъзна поглед по бележките за Полоков. Вътре имаше описание на мъжа — или по-точно на андроида — настоящия му адрес и мястото, където работи — беше някаква фирма за почистване в крайбрежния район.

— Ако искаш изчакай да дойде руснакът и после можете заедно да потърсите Полоков.

— Винаги съм работил сам — намръщи се Рик. — Разбира се, това в края на краищата ще решиш ти. И аз ще се съобразя с решението. Но бих предпочел да се заема с Полоков веднага, преди да е пристигнал Кадалий.

— Тръгвай тогава — кимна Брайън. — А като дойде редът на следващата — мис Люба Люфт — ще вземеш със себе си и руснака.

Рик пъхна материалите в куфарчето, след това излезе от кабинета и се изкачи на покрива.

„А сега, да погостуваме малко на мистър Полоков“ — рече си той и потупа бойния лазер.

Първоначално Рик се насочи към офиса на крайбрежната компания по чистотата.

— Търся един от вашите служители — съобщи той на възрастната жена със посивяло лице, която седеше зад бюрото в приемната. Сградата на компанията впечатляваше с размерите си — зданието беше просторно, с модерен дизайн, забързаните служители бяха добре облечени. Подът беше покрит с мек мокет, бюрата бяха от истинско и доста скъпо дъбово дърво, всичко тук доказваше за пореден път, че събирането и преработването на отпадъците си оставаше един от най-важните отрасли след войната. Сега, когато цялата планета беше на път да се превърна в огромно сметище, тези хора полагаха неимоверни усилия за да разчистват поне онези райони, в които все още имаше обитатели. Или както обичаше да повтаря Бъстър — някой ден Земята ще се задуши под гъстия слой, но не радиоактивен прах, а кипъл.

— Обърнете се към мистър Ейкърс — посъветва го жената. — Той завежда отдел „Кадри“.

Тя посочи към една масивно, затрупано с документи бюро, зад което седеше невзрачно на вид човече, с дебели, плътни очила.

Рик се приближи към него и извади полицейското си удостоверение.

— Интересуваме къде е в този момент вашият служител Полоков? На работа, или вкъщи?

След като се порови в папката пред себе си, мистър Ейкърс отвърна.

— Полоков би трябвало да е на работа. Товари пресовани стари аерокари и ги изхвърля в Залива. Само че… — човекът втренчи поглед в една записка, после се свърза по видеофона и размени няколко думи. — Днес не се е появявал на работа. Без никакво предупреждение. Какво е направил, господин полицай?

— Ако случайно се появи, — предупреди го Рик, — не му казвайте, че съм го търсил. Разбирате ли?

— Да, разбирам — кимна намръщено Ейкърс, сякаш вярата му в полицията се беше разклатила току що.

Следващата точка от маршрута на служебния хелимобил беше апартамента на Полоков, в квартал Тендермойн.

„Няма да го спипам никога — мислеше си Рик, докато се носеше натам. — Брайън и Холдън са действали прекалено мудно. Вместо да ме изпраща в Сиатъл, Брайън трябваше незабавно да ме пусне по следите на Полоков. Още снощи, малко след като е прострелял Дейв.“

Колата се спусна на покрива и Рик се отправи към вратата на асансьора, като си помисли: „Какво мрачно място“. Наоколо се виждаха изоставени клетки за животни, покрити с дебел слой прах. В една от клетките се въргаляше отдавна престанало да функционира електрическо пиле. Рик влезе в кабината на асансьора и се спусна до нивото, на което живееше Полоков. Стълбището тънеше в мрак. Сякаш беше попаднал в тъмна подземна пещера. Декард извади миниатюрния полицейски прожектор и още веднъж прегледа бележките за Полоков. Андроидът вече беше подлаган на войт-кампфовия тест, така че тази необходимост отпадаше. Можеше да се заеме направо с отстраняването му.

Най-добре ще е първо да го изкара отвътре. Рик порови в чантата с приборите, извади портативния „пенфилд“ и го настрои на разсеяно каталептично излъчване. Самият той естествено бе защитен с помощта на контра-лъчение, което се излъчваше право към него от металическия корпус на прибора.

„Ето че сега всички са замръзнали неподвижно, — мислеше си Рик, след като включи излъчвателя. — Хора и андроиди, без разлика, стига да са в пределите на излъчвателя. Никакъв риск — просто ще вляза и ще го застрелям. Стига, разбира се, да е в апартамента си, което е малко вероятно.“

Рик пъхна в ключалката своя шперц-анализатор на безброй комбинации, пред който не би могла да издържи и най-сложната брава, отключи и тихичко пристъпи в предверието на апартамента, стиснал лазера в ръка.

От Полоков естествено нямаше и следа. Наоколо се виждаше разбита мебелировка, царство на кипъл и разруха. Лични вещи нямаше, всичко, което Полоков бе наследил от предишния обитател, при настаняването си в апартамента, отново бе изоставено на произвола. Докато се появи следващият обитател. Ако се появи.

„Знаех си — мислеше си Рик. — Ето че ми се изплъзна първото възнаграждение от хиляда долара. Сигурно вече е някъде зад Полярния кръг. Извън юрисдикцията на нашия полицейски участък. Дори и да попадне в ръцете на някой наемен ловец, това няма да съм аз. Е, време е да се заема с онези андроиди, които все още не са офейкали. Дойде мигът да се запозная с Люба Люфт.“

След като се изкачи на покрива, Декард се свърза по видеофона в колата с Хари Брайън.

— С Полоков нямахме късмет. Сигурно е изчезнал веднага след злощастната среща с Дейв — той си погледна часовника. — Какво ще кажеш — да взема ли Кадалий от летището? Така ще спестим време, а аз нямам търпение да се заема с мис Люфт.

Докато говореше, Рик извади бележките за нея и се зае да ги изучава внимателно.

— Отлична идея — кимна Брайън. — Само че мистър Кадалий вече е тук. Совалката на АЕРОФЛОТ, както обикновено е пристигнала преди разписанието. Един момент — Брайън се обърна и заговори с някого. — Той ще дойде направо при теб. Чакай го там. А междувременно можеш да се запознаеш с досието на мис Люфт.

— Оперна певица, вероятно от немски произход. В момента работи в оперната компания на Сан Франциско — докато четеше, Декард кимаше машинално. — Трябва да има доста добър глас, щом за такова кратко време е успяла да сключи контракт. Добре, ще почакам Кадалий тук — той съобщи координатите на Брайън и прекъсна връзката.

„Ще трябва да се представя за неин поклонник — мислеше си Рик, докато четеше нататък. — Ще й кажа, че много бих искал да я видя в ролята на Дона Ана от операта «Дон Жуан». После ще й разкажа, че имам колекция от стари записи, на разни отминали величия като Елизабет Шварцкопф, Лоте Лекман и Лиза Дела Каса. Така ще има за какво да си говорим, докато наглася апаратурата за теста.“

Видеофонът в колата иззвъня. Декард натисна клавиша за връзка.

— Мистър Декард, — заговори отсреща полицейският оператор, — търсят ви от Сиатъл. Мистър Брайън каза да ви свържа незабавно. Обаждат се от „Роузен асосиейшън“.

— Добре — отвърна Рик и зачака. Чудеше се за какво ли им е притрябвал. Нищо хубаво не можеше да се очаква от Роузен — това беше повече от ясно. Без съмнение и сега бяха намислили нещо подобно.

На миниатюрния екран се появи лицето на Рейчъл Роузен.

— Здравейте, полицай Декард — тонът й беше предразполагащ. Рик я погледна внимателно. — Можем ли да поговорим, или в момента сте зает?

— Слушам ви — каза Рик.

— Ние тук внимателно обсъдихме ситуацията, във връзка с шестте избягали андроида от типа Нексъс-6 и стигнахме до извода, че ще имате значително по-големи шансове за успех в предстоящата работа, ако работите в тясно сътрудничество с някой от нас.

— В какъв смисъл?

— Ами, просто един от нас ще ви придружава. Когато тръгнете по следите им.

— Защо? Какво ще спечелим от това?

— Всеки андроид от типа Нексъс-6 ще бъде изключително подозрителен, ако с него направи опит да се свърже човек. Но ако вместо него контакт потърси друг Нексъс…

— Имате пред вид себе си.

— Да — кимна тя с безизразно лице.

— Вече си имам един помощник.

— Но аз наистина мисля, че ще имате нужда от мен.

— Съмнявам се. Ще обмисля предложението ви и пак ще ви се обадя.

„Само че едва ли ще е съвсем скоро — помисли си той. — По-скоро никога. Само това ми липсваше — на всяка крачка Рейчъл Роузен да ми диша във врата.“

— Не го казвате наистина — упрекна го Рейчъл. — Въобще не смятате да ми се обаждате. Не знам дали си давате сметка колко изобретателен и прозорлив може да бъде един избягал андроид. Шансовете ви да се справите с Нексъс са съвсем минимални. Смятаме, че ви дължим тази помощ защото… вие знаете защо. Заради онова, което направихме.

— Приемам го за сведение — Рик понечи да изключи.

— Без моята помощ, — продължи Рейчъл, — вероятно вие просто ще станете поредната жертва.

— Довиждане — Декард затвори. Що за свят е това — чудеше се Рик — където андроид предлага помощта си на един наемен ловец? — Той отново позвъни на оператора. — Повече не искам да ме свързвате със Сиатъл — нареди Рик.

— Разбрано, мистър Декард. Появи ли се мистър Кадалий?

— Още го чакам. Надявам се да пристигне скоро, защото няма да остана дълго тук.

Тъкмо се беше задълбочил в досието на Люба Люфт и на покрива само на няколко крачки от него се спусна едно такси. От вътре излезе едър около петдесет годишен мъж с червендалесто лице, облечен в помпозно на вид палто, последна руска мода. Мъжът пристъпи напред усмихнат и протегна ръка.

— Мистър Декард? — запита той с плътен славянски акцент. — Наемният ловец на полицейското управление в Сан Франциско?

Празното такси се издигна нагоре и мъжът го проследи със замислен поглед.

— Аз съм Шандор Кадалий — представи се той, отвори вратата и се пъхна на седалката до Рик.

Докато си стискаха десниците, Декард забеляза, че руският офицер е въоръжен с необичаен на вид боен лазер, какъвто не бе виждал досега.

— Ах, това ли — Кадалий беше забелязал интереса му. — Любопитно, нали? — той измъкна лазера от кобура. — Сдобих се с него на Марс.

— А аз си мислех, че познавам всички видове оръжия. Дори и тези, които се произвеждат в колониите.

— Тези ги произвеждаме ние — обясни руснакът, а широкото му червендалесто лице грееше от гордост. Приличаше на славянски дядо Коледа. — Харесва ли ви? Най-съществената разлика е че… ето, вземете го.

Кадалий напъха лазера в ръцете на Рик, и той го разгледа внимателно, оценявайки функционалните различия през призмата на придобития с годините опит.

— Та кое казвате е най-съществено, което го отличава от другите? — запита Рик.

— Натиснете спусъка.

Декард насочи дулото към отворения прозорец и натисна спусъка. Но изстрел не последва. Той погледна въпросително Кадалий.

— Спусъковия механизъм, — обясни съветският полицай, — не е прикачен. Той остава у мен. Виждате ли? — той разтвори ръка и му показа миниатюрния уред. — Оттук мога дари да направлявам посоката на изстрела, в известни граници. Независимо от това накъде е насочено оръжието.

— Вие не сте Полоков, вие сте Кадалий — произнесе Рик.

— Изглеждате ми объркан. Не искате ли да кажете обратното?

— Исках да кажа, че вие сте Полоков — избягалият андроид. Не сте никакъв съветски полицай — поправи се Рик като незабелязано включи сигнала за опасност.

— Но защо не може да стреля лазера? — зачуди се Кадалий-Полоков, докато натискаше трескаво дистанционния спусък в ръката си.

— В колата има резонатор на синусоидна вълна — обясни Рик. — Тя разстройва лазерната емисия и превръща лъча в разсеяна светлина.

— Значи ще се наложи да ви прекърша вратлето.

Андроидът захвърли ненужното вече устройство и протегна ръце към шията на Рик.

В мига, когато ръцете на лъже-полицая се сключваха на врата му, Рик стреля от упор със своя старомоден, но изпитан 38-калибров Магнум, който носеше винаги в кобур под мишницата. Куршумът попадна право в челото на андроида и черепната кутия се пръсна. Мозъчното устройство, което управляваше Нексъса се разлетя на хиляди дребни парченца, които се завъртяха в тясното купе на хелимобила, сякаш понесени от вихър. Част от тях се посипаха върху Рик като радиоактивен прах. Онова, което остана от андроида след изстрела отхвръкна към насрещната врата, отскочи от нея е се блъсна в Рик. Наложи се да се бори с предсмъртно потръпващия механизъм.

Най-сетне Декард успя да включи с трепереща ръка видеофона и да се свърже с управлението.

— Докладва Рик Декард — произнесе дрезгаво той. — Предайте на Хари Брайън, че отстраних Полоков.

— Отстранили сте Полоков. Той ще разбере, така ли?

— Да — кимна Рик и изключи.

„Божичко, този път беше съвсем близо — мислеше си Декард. — Изглежда недооцених предложението на Рейчъл. Още малко и той щеше да ме отстрани. Но все пак се справих с Полоков.“

Надбъбречните жлези постепенно намаляваха секрецията на адреналин към кръвта му, сърцето успокояваше бесния си ритъм, дишането ставаше все по-равномерно. Но въпреки това целият се тресеше.

„Току що изкарах първите хиляда долара — повтаряше си той. — Значи, все пак си заслужаваше. И освен това, реагирам по-бързо от Дейв Холдън. Разбира се, бях подготвен след онова, което се случи с Дейв. Което не може да се каже за него.“

Той включи отново видеофона и набра домашния си номер. Междувременно треперенето беше понамаляло и Рик успя да запали цигара.

На екрана се появи лицето на Айран, тъжно и сгърчено, след шестте часа депресивно самобичуване, което бе програмирала за днес.

— О, здравей, Рик.

— Какво стана, нали преди да изляза набрах за теб програма 594?

— Промених комбинацията веднага след като излезе. Какво искаш? — гласът й звучеше привично унило. — Толкова съм изтощена и вече не храня надежди за нищо. Дори и за нашия брак. Знам, че не е далеч денят, когато някой от твоите андроиди ще ти види сметката. Това ли искаше да ми кажеш, Рик — че някой андроид те е спипал?

Зад гърба й се носеше гръмкия глас на Бъстър Приятелчето и заглушаваше думите й. Рик виждаше как се мърдат устните й, но почти не можеше да различи отделните думи.

— Слушай — прекъсна я. — Чуваш ли ме? Попаднах на нещо важно. По следите съм на нов тип андроиди, с които засега мога да се справям единствено аз. Вече успях да отстраня един, така че началото е дадено. Знаеш ли какво ще направим още преди да свърша с тях?

— Ох — въздъхна тя и кимна.

— Но аз още не съм ти казал!

Можеше и да не й казва. Този път депресията й беше толкова тежка, че най-вероятно просто нямаше да го чуе. Все едно, че разговаряше във вакуум.

— Ще се видим довечера — произнесе огорчено Рик и удари с юмрук клавиша.

„Дявол да я вземе — кипна той. — И защо ли си рискувам живота? Абсолютно й е безразлично, дали ще притежаваме щраус, или не. Трябваше да се отърва от нея преди две години, когато бяхме решили да се развеждаме. Всъщност и сега не е късно.“

Той се наведе мрачно към пода и събра разпилените страници, сред които беше и досието на Люба Люфт. „Ето че пак съм сам, без поддръжка — мислеше си Рик. — Дори андроидите, които преследвам притежават по-голяма жизненост и желание за живот отколкото моята съпруга. Тя няма какво да ми даде.“

Кой знае защо отново си спомни за Рейчъл Роузен. И изведнъж осъзна, че това което го посъветва, що се отнася до психологията на Нексъс-6 се оказа вярно. Би могъл да се възползва от помощта й, стига разбира се да не предявява претенции към възнаграждението.

Срещата с Кадалий-Полоков бе променила коренно намеренията му.

Рик включи двигателя на хелимобила, издигна се право нагоре и пое в посока към сградата на операта, където, съдейки по бележките на Дейв Холдън, би трябвало да намери Люба Люфт.

Мислите му го отнесоха към предстоящата среща с нея. Някои от женските екземпляри на андроидите бяха доста привлекателни, случвало се бе дори да изпитва физическо влечение към тях и това му се струваше странно, защото макар интелектуално да осъзнаваше, че това са само машини, това не повлияваше чувствата му.

Като в случая с Рейчъл Роузен. Или не, тя е някак прекалено крехка. И не особено развита, особено що се отнася до бюста. Фигурата й е като на дете, плоска и слаба. Би могъл да избере нещо по-добро. Какво пишеше в досието за възрастта на Люба Люфт? Той порови с ръка без да изпуска управлението и най-сетне намери графата „възраст“. Двадесет и осем години. На външен вид — когато става дума за андитата, това бе единственият възможен критерий.

„Добре че поне разбирам малко от опера — помисли си Рик. — Още едно предимство пред Дейв — имам по-голяма обща култура. Първо ще опитам да се справя сам с Люба и едва след това ще помоля Рейчъл за помощ. Едва ли мис Люфт ще се окаже чак такава непревземаема крепост. Полоков — ето кой беше труден. А другите

нямат престава, че ги преследвам и ще мога да ги свалям един по един като патици.“

Декард насочи хелимобила към покрития с живописни орнаменти покрив на операта, ревейки с пълно гърло потпури от различни арии с измислени, псевдоиталиански текстове. Дори без помощта на емоционалния синтезатор чувстваше необичайна лекота и оптимизъм. И нетърпение за предстоящата вълнуваща среща.

9

В огромната, подобна на китова паст, зала на старата опера, сътворена от стомана и бетон, Рик Декард завари в пълен разгар шумна, многогласна репетиция. Още с влизането позна музиката — „Вълшебната флейта“ от Моцарт, последната сцена на първо действие. Робините на музата — или с други думи хорът — бяха започнали своята песен малко по-рано от необходимото и с това бяха заглушили простичкия ритъм на вълшебните звънчета.

Каква приятна изненада — той обожаваше „Вълшебната флейта“. Рик седна в мекото кресло — изглежда никой не му обръщаше внимание — и се нагласи по-удобно. Тъкмо в този момент Папагено, облечен в своите фантастични одежди от птичи пера бе присъединил гласа си към песента на Памина и двамата запяха строфите, които винаги го караха да се просълзява:

Konnte jeder Mann
solche Glockchen finden
seine Feinde wurden dann
ohne Muhe schwinden.

„Жалко, — мислеше си Рик, — че на света няма такива чародейни звънчета, с чиято помощ врагът ти в миг да изчезне. Наистина жалко. А Моцарт е умрял малко след написването на «Вълшебната флейта», от бъбречно заболяване. Бил е едва тридесет и пет годишен. Погребали го в гробище за бедняци, дори не поставили плоча. Интересно, предчувствал ли е тогава, че краят му е близо, че вече е използвал малкото време, което му е било отредено? Дали и моето време не изтича? — мислеше си Рик, докато наблюдаваше репетицията. — Ето, тази репетиция ще свърши, някой ден бъде преустановено и представлението, един по един ще умрат певците, ще потъне в забрава музиката, накрая ще изчезне дори името Моцарт, над

всичко това ще се спусне прах. Ако не на тази планета, то на някоя друга. Не можем вечно да отлагаме неизбежния край, също както андроидите не могат вечно да ми се изплъзват, за да спечелят поне още малко време. В края на краищата ги настигам — аз, или някой друг ловец. Защото подобно на всичко останало и аз съм неделима част от разрушителната сила на ентропията. Роузен създава, а аз разрушавам. Интересно, как ли изглежда всичко това от тяхна гледна точка?“

На сцената, Папагено и Памина изпълняваха своя диалог. Декард се заслуша в думите им:

Папагено: Дете мое, какво да кажем сега?

Памина: Истината — ето какво трябва да кажем.

Рик се наклони напред, загледан в Памина. Тя беше облечена в натруфена рокля, лицето и раменете й бяха покрити с воал. Рик сведе поглед към досието пред него, след това се облегна назад доволен от резултата.

„Ето го и третият Нексъс — мислеше си той. — Това без съмнение е Люба Люфт. Каква ирония на съдбата е да й се падне тъкмо тази роля.“ За един избягал андроид истината — особено тази за самия него — беше непостижим лукс.

В този миг Люба Люфт запя и Декард откри, че е очарован от красотата на нейния глас. Певческите й умения без съмнение не отстъпваха на най-добрите майстори от неговата собствена музикална колекция. Трябваше да признае, че в работата си, онези от „Роузен“ бяха ненадминати.

И отново Рик Декард се почувства като sub specie aeternitatis — разрушителят на формата, призован от онова, което бе чул и видял тук.

„Вероятно колкото по-добре функционира тя, колкото по-добра певица е, толкова повече съм нужен аз. Ако андроидите не бяха стигали такова съвършенство, ако бяха останали на нивото на старите К-40, произвеждани от «Дирейн асошиейтс» — тогава нямаше да има нужда и от моите умения. Кога ли да го направя? — запита се той. — Колкото по-скоро, толкова по-добре. След края на репетицията, тя най-вероятно ще се прибере в гримьорната.“

В края на първо действие репетицията беше временно преустановена. Диригентът обяви, последователно на английски, френски и немски, че ще продължат отново след час и половина. След това напусна сцената, а музикантите оставиха инструментите си и

също излязоха. Рик бавно се надигна и пое към съблекалните, следвайки тълпата музиканти.

„Така е по-добре — мислеше си той. — Всичко ще свърши съвсем бързо. Не бива да протакам много разговора с нея. А също и теста. Веднага след като се уверя…“ Но на практика, той не можеше да бъде сигурен, преди да приключи с изследването. Не беше изключено Дейв да греши. Дори се надяваше да е така, но знаеше, че е малко вероятно. Подсъзнателно вече бе уверен в противното, очевидно под влияние на професионалния инстинкт. За толкова години не се бе лъгал нито веднъж.

Декард попита един от статистите за стаята на Мис Люфт. Статистът, гримиран и облечен като египетски копиеносец му я показа. Декард спря пред посочената врата, на която беше окачен надпис: „МИС ЛЮФТ“ и почука.

— Влезте.

Той влезе. Момичето седеше пред гримьорната масичка и отбелязваше нещо с писалка върху разтворените на коленете й партитури. Все още беше облечена в сценичния си костюм, само воалът бе свален и заметнат на гърба на стола.

— Да? — погледна го въпросително тя. Изрисуваните й с плътен слой от грим очи изглеждаха невероятно големи. Бяха широко разтворени и неподвижни. — Не виждате ли, че съм заета — в английския й не се долавяше и следа от акцент.

— Бих могъл спокойно да ви сравня с Шварцкопф — произнесе Рик.

— Кой сте вие? — в гласът й повя хладина — от онази, която бе срещал в не един андроид. Така беше винаги — невероятен интелект, огромни възможности, но и това също. И все пак, без него едва ли щеше да му е толкова лесно да ги открива.

— Аз съм от полицейското управление на Сан Франциско — представи се той.

— Така ли? — огромните й очи дори не трепнаха. Нищо не се четеше в тях. — И какво търсите тук? — запита снизходително тя.

Рик седна в близкото кресло и постави до себе си куфарчето.

— Дойдох за да извърша стандартно изследване на вашия личностен психо-профил. Ще ни отнеме само няколко минути.

— Необходимо ли е това? — тя махна с ръка към натрупаните пред нея партитури. — Имам ужасно много работа.

И все пак в тона й се усещаше някакво трагично предчувствие.

— Да, необходимо е — той се зае да подрежда апаратурата.

— Това тест за интелектуално равнище ли е?

— Не, за емпатия.

— Трябва да си сложа очилата — тя се пресегна към полуотвореното чекмедже на масичката.

— Щом можете да различавате нотите без очила, ще се справите и с теста. Трябва само да ви покажа няколко снимки и да ви задам въпроси към тях. А сега… — той се изправи наведе се над нея и прилепи датчика към бузата й. — Ще нагласим и светлината — обясняваше той докато насочваше светлинния източник към очите й — и ето че сме готови.

— Вие да не мислите, че съм андроид? Това ли е? — гласът й съвсем отпадна. — Аз не съм андроид. Никога не съм била на Марс, дори не знам как изглеждат тези андроиди! — изкуствено удължените й ресници неволно затрепериха. Рик забеляза, че тя отчаяно се мъчи да запази спокойствие. — Сигурно някой ви е съобщил, че тук в операта се крие андроид? С удоволствие ще ви помогна да го заловите. Нали ако аз самата бях андроид никога не би поискала да ви помогна?

— Андроидът, — обясни Декард, — обикновено е равнодушен към съдбата на другите андроиди. Това е една от характерните черти, които ни помагат да ги открием.

— В такъв случай, — заяви мис Люфт, — вие трябва да сте андроид.

Тези думи го накараха да замръзне. Той я погледна изненадан.

— Защото, — продължи тя, — вашата работа е да ги избивате, нали? Вие сте… как се наричат?

— Наемни ловци — помогна й Рик. — Но аз не съм андроид.

— А вие самият, — запита го тя с нараснало самочувствие, — подлагали ли сте се на този тест?

— Да — кимна Рик. — Преди доста време, когато постъпвах на работа в полицията.

— Ами ако тези спомени са фалшиви? Нали андроидите също понякога имат спомени, макар и изкуствени?

— Моят началник знае за този тест. Преминаването му е задължително.

— Но не е изключено вие да сте убили истинския човек, който някога е бил подлаган на този тест и след това да сте заели неговото място. Без да се досети вашият началник — тя го разглеждаше усмихната. Сякаш го подканваше да се съгласи.

— Да започваме с теста — рече той и извади листа с въпросите.

— Ще се подложа на вашия тест, — заяви Люба Люфт, ако преди мен се подложите вие.

Той отново я погледна изненадан.

— Не мислите ли, че така ще е по-справедливо? — запита го тя. — Така ще мога да бъда сигурна във вас. Не знам защо, но ми се струвате ужасно странен, дори страшен — тя потрепери, сетне се усмихна отново. Обнадеждващо.

— Едва ли ще можете да се справите с теста на Войт-Кампф. Това изисква немалък опит. А сега, моля слушайте внимателно. Въпросите се отнасят до ситуации, в които бихте могли да попаднете. От вас искам само да ми съобщите становището си, нищо повече. При това, ще ви моля да отговаряте колкото се може по-бързо. Един от измерваните параметри е времето за отговор — той подбра първия въпрос. — Седите пред телевизора и изведнъж забелязвате, че на ръката ви е кацнала оса.

Декард хвърли къс поглед на часовника и после провери двата индикатора.

— Какво е това оса? — запита го Люба Люфт.

— Жилещо летящо насекомо.

— О, колко интересно! — очите й се разшириха с детинско учудване, сякаш току що бе разкрил пред нея тайната на сътворението. — Наистина ли ги има още? Никога не съм виждала.

— Измрели са заради радиоактивния прах. Не знаете ли какво е това оса? Сигурно сте виждала, те са изчезнали само преди…

— Как е оса на немски?

Той се опита да си спомни немската дума, но не можа.

— Английският ви е чудесен — ядоса се Рик.

— По-скоро чудесно е произношението ми — поправи го тя. — Така и трябва да е, заради моите роли, заради Пърсъл, Уолтън и

Уилиамс. Но речникът ми не е особено богат — Люба го погледна засрамено.

— Wespe — спомни си най-сетне той.

— Ах, да, eine Wespe — тя се засмя. — И какъв беше въпросът? Вече го забравих.

— Ще опитаме с друг.

И без това вече беше невъзможно да се отчете реакцията.

— Гледате стар довоенен филм по телевизията. Следва сцена на банкет, основното блюдо, — той пропусна останалото и завърши: — е варено кучешко, задушено с ориз.

— Никой не би убил и изял куче — отвърна Люба Люфт. — Та те струват цяло състояние. Сигурно става дума за имитация на куче, нали? Права ли съм? Само че изкуствените кучета са пълни с жици и моторчета и не стават за ядене.

— Но това е отпреди войната — възрази той.

— Преди войната не съм била родена.

— Но все пак сте гледала стари филми по телевизията?

— Този филм филипински ли е?

— Защо?

— Защото, — обясни Люба Люфт, — доколкото знам да се ядат пълнени кучета с ориз е филипински обичай. Някъде съм го чела.

— Аз искам от вас отговор, становище. Искам да разбера какво чувствате?

— Към филма ли? — тя се замисли. — Ще превключа на друга програма — с Бъстър Приятелчето.

— Защо?

— Ами, — сви рамене тя, — кой би искал да гледа някакъв стар филипински филм? Доколкото знам, там никога не се е случило нищо интересно — тя го погледна с невинна усмивка. Индикаторните стрелки на прибора танцуваха във всички посоки.

— Наемате бунгало в планината — продължи той след известна пауза.

— Ja — тя кимна. — Продължавайте. Чакам.

— В район, където все още има растителност.

— Моля? — тя постави ръка на ухото си. — Не ви разбрах.

— Все още има дървета и храсти. Бунгалото е построено от грубо сковани трупи, вътре има голяма каменна камина. По стените

висят стари карти, гравюри на Кириър и Айвс, а над камината е окачена глава на елен с огромни разклонени рога. Вашите приятели се наслаждават на приятния интериор и…

— Не разбрах какво значат думите „Кириър“, „Айвс“ и „интериор“ — прекъсна го Люба. Имаше съвсем откровен вид. — Почакайте — тя вдигна ръка. — Поставя се на ориза, който върви с кучето. Кириър трябва да е кари, подправка за ориз. Така поне е на немски — „кари“.

Декард нямаше никаква представа дали семантичната мъгла, в която плуваше Люба беше предизвикана нарочно, или не. След като обсъди въпроса със себе си, той реши, че не му остава нищо друго освен да продължи.

— Имате среща с мъж, — не се отказваше той, — и той ви кани да посетите апартамента му. Докато сте…

— О, не — прекъсна го отново Люба. — Няма да отида. Ето ви един лесен отговор.

— Но въпросът не е в това!

— Погрешен въпрос ли избрахте? Но аз ви разбрах, защо смятате, че сте сбъркали? Нима мислите, че не бих могла да ви разбера? — тя се почеса нервно по бузата и сякаш без да иска отлепи датчика. Електрода падна на пода и се изтъркаля под масичката. — О, Боже — възкликна тя и се наведе да го вдигне. Разнесе се рязък звук от разкъсан плат. Изглежда бе пострадал сценичният костюм.

— Аз ще го взема — Рик я отмести, коленичи до масичката и напипа мъничкия диск.

Когато се изправи, право в лицето му бе насочено дулото на лазер.

— Въпросите ви, — заговори с хладен, безчувствен глас Люба, — се въртят около темата за секса. Така и предполагах, че ще стане. Вие не сте полицай, вие сте сексуален маниак.

— Бих могъл да ви покажа удостоверението си — той посегна към вътрешния си джоб. Но ръката му бе започнала да трепери видимо, също както при срещата с Полоков.

— Ако бръкнете вътре, — предупреди го Люба, — ще ви убия.

— Така или иначе ще го сторите.

Декард се питаше как ли щяха да се развият събитията, ако бе склонил да му помага Рейчъл. Но вече беше късно за това.

— Покажете ми останалите въпроси — тя протегна ръка и той й подаде неохотно списъка. — „В списание попадате на голяма цветна илюстрация на голо момиче“. Така, така. „Забременявате от мъж, който ви е обещал да се ожени за вас. Мъжът ви напуска заради вашата най-добра приятелка, а вие правите аборт“. Насоката на вашите въпроси е съвсем очевидна. Сега ще извикам полиция.

Без да отклонява встрани лазера, тя прекоси стаята, включи видеофона и се свърза с оператора.

— Дайте ми Полицейското управление на Сан Франциско — нареди Люба. — Нуждая се от спешна полицейска намеса.

— Това, което направихте, — въздъхна с облекчение Рик, — е възможно най-доброто.

Но въпреки това му се стори странно, че Люба постъпва така. Защо просто не го беше премахнала? Пристигне ли патрулната кола, тя нямаше никакви шансове да се измъкне.

„Сигурно се мисли за човек — реши той. — И няма представа за действителното положение.“

Само няколко минути по-късно, в течение на които Люба не сваляше пръст от спусъка на лазера, се появи и патрулният полицай — едър мъжага, облечен в архаична синя полицейска униформа, със звезда и масивен кобур.

— Добре — обърна се той към Люба, — а сега свалете това нещо.

Люба остави лазера на масичката и полицаят го разгледа, за да види дали е зареден.

— И така, какво става тук? — обърна се той към нея. Но преди Люба да успее да му отговори, полицаят се завъртя към Рик. — Кой сте вие? — запита той.

— Този човек нахлу в съблекалнята ми, — заобяснява Люба Люфт. — Никога преди това не съм го виждала. Заяви, че трябвало да ме подложи на тест. В началото се съгласих, но после той започна да ми задава неприлични въпроси.

— Имате ли удостоверение? — обърна се полицаят към Рик.

— Аз съм наемен ловец към полицейското управление — отвърна Декард и подаде удостоверението си.

— Познавам всички наемни ловци в района — рече мъжагата в полицейска униформа. — За полицейското управление на Сан

Франциско ли говорите?

— Аз съм пряко подчинен на инспектор Хари Брайън — обясни Рик. — Поех работата от Дейв Холдън, след като го закараха в болница.

— Както вече казах, познавам всички наемни ловци в района — повтори с груб глас мъжагата. — И никога не съм ви виждал — той върна на Рик удостоверението.

— Обадете се на инспектор Брайън — настоя Рик.

— В управлението няма инспектор Брайън — отвърна мъжагата.

Едва сега Рик Декард осъзна какво става.

— Вие сте андроид — произнесе той. — Също като мис Люфт. — Той се приближи към видеофона и го включи. — Сега ще се свържа с управлението.

Питаше се, в кой момент ще го спрат андроидите.

— Номерът е…

— Зная го — Рик набра полицейското и каза на оператора: — Свържете ме с инспектор Брайън.

— Кой го търси, моля?

— Обажда се Рик Декард — той зачака нетърпеливо, а междувременно полицаят разпитваше за случилото се мис Люба Люфт без да му обръща никакво внимание.

След известна пауза на екрана се появи лицето на Брайън.

— Какво става? — запита той.

— Имам проблеми — обясни Рик. — Спипах следващия андроид от списъка на Дейв, но тя успя да повика полиция. Тук има някакъв патрулен полицай, който не приема удостоверението ми. Казва, че познавал всички наемни ловци в района, но никога не бил чувал за мен. Нито пък за теб — добави Рик.

— Дай ми да говоря с него — отвърна Брайън.

— Инспектор Брайън иска да разговаря с вас — Рик протегна слушалката на видеофона. Полицаят се приближи и я пое.

— Сержант Грамс — представи се стегнато той. Настъпи пауза. — Ало? — той се заслуша, после повтори още няколко пъти „ало“ и най-накрая се обърна към Рик. — Няма никой насреща. Екранът е празен.

Рик погледна и видя, че на екрана наистина не се вижда нищо. Той взе слушалката и повтори няколко пъти:

— Мистър Брайън?

След като почака безрезултатно, Рик затвори и повторно набра номера. Чуваше се свободен сигнал, но никой не се обади.

— Дайте аз да опитам — предложи сержант Грамс и взе слушалката от ръцете на Декард. — Сигурно сте сбъркали номера — той започна да набира. — Осем-четири-две…

— Зная номера — каза Рик.

— Обажда се сержант Грамс — произнесе мъжагата в полицейска униформа. — Интересувам се, дали в полицейското управлението има служител на име Брайън? — настъпи пауза. — А да има случайно наемен ловец Рик Декард? — повторна пауза. — Сигурен ли сте? Ако е постъпил наскоро… да, разбирам… добре, благодаря. Не, всичко е наред — сержант Грамс изключи връзката и се обърна към Рик.

— Но той беше на екрана — рече Рик. — Аз говорих с него и той ми каза, че иска да разговаря с вас. Сигурно веднага след това е прекъснала връзката. Нали сам видяхте — инспектор Брайън се появи на екрана и след това се изгуби.

Декард беше объркан.

— Вече приключих с разпита на мис Люфт — отвърна сержант Грамс. — А сега, Декард, време е да се отбием в управлението за да си поговоря с вас.

— Добре — съгласи се Рик. После се обърна към Люба Люфт: — След малко се връщам. Още не съм приключил с вас.

— Той е извратен — Люба Люфт хвърли уплашен поглед на сержант Грамс. — Побиват ме тръпки като го слушам — тя потрепери.

— За коя опера репетирате в момента? — запита я сержантът.

— „Вълшебната флейта“ — подхвърли Рик.

— Не питам вас, а нея — едрият полицай го погледна с отвращение.

— Нямам търпение по-скоро да отидем в управлението — отвърна Рик. — Там всичко ще се изясни.

Той подхвана дръжката на куфарчето и се отправи към вратата на гримьорната.

— Първо ще ви обискирам.

Сержантът плъзна ръце по него и извади пистолета и бойния лазер. Той разгледа внимателно и двете оръжия и подуши дулото на

пистолета.

— С това нещо е стреляно неотдавна — отбеляза Грамс.

— Преди малко отстраних един андроид — обясни Рик. — Останките му се намират в колата ми, на покрива.

— Добре — рече сержант Грамс. — Да се качим и да погледнем.

Двамата се отправиха заедно към вратата. Мис Люфт ги следваше отзад.

— Няма да се върне обратно, нали сержант? — запита тя. — Ужасно ме е страх от него, той се държи толкова странно.

— Ако наистина горе в колата му открием нечие тяло, — обясни сержантът, — то тогава със сигурност няма да се върне.

Той сръга Рик пред себе си и го насочи към асансьора. Само след миг те бяха на покрива на операта.

Сержант Грамс разтвори вратата на хелимобила и мълчаливо разгледа тялото на Полоков.

— Това е андроид — обясни Рик. — Изпратиха ме да го открия. За малко той да ме спипа пръв. Престори се на…

— В управлението ще ви разпитат подробно за случая — прекъсна го сержант Грамс. После отвори вратата на своя хелимобил, с полицейски опознавателни знаци и го набута вътре. Седна до него, свърза се по радиото с управлението и нареди някой да дойде за Полоков.

— Добре, Декард — рече Грамс като приключи, — време е да тръгваме.

Патрулната кола се издигна с рев нагоре и полетя на юг.

Изведнъж Рик осъзна, че нещо не е съвсем както трябва. Сержант Грамс бе насочил колата в погрешна посока.

— Доколкото знам, — рече Декард, — Съдебната палата е на Ломбард стрийт.

— Това е старата Съдебна палата — отвърна полицаят. — Новата е на Мишън стрийт. Сградата на предишната отдавна трябва да е рухнала. Никой не я е използвал от години. Преди колко време казахте, че сте постъпили на работа?

— Закарайте ме там — не му обърна внимание Рик. — На Ломбард стрийт.

Едва сега бе прозрял целия план на андроидите. Вероятно не му оставаше още дълго да живее. Краят му беше близо, също както и за

Дейв, но старият хитрец все пак се беше отървал.

— Ама певицата си я бива, а? — мърмореше сержантът. — Естествено, с този костюм е трудно да се различи фигурата. Но, обзалагам се, че е страхотна.

— Аз пък се обзалагам, че вие сте андроид — каза Рик.

— Кой аз? Не съм никакъв андроид. Никога досега не бях попадал на такъв смахнат — трепе хората и ги обвинява, че са андроиди. Сега разбирам, защо беше толкова изплашена мис Люфт. Добре, че успя да ни се обади на време.

— Ясно. Само ме закарайте на Ломбард стрийт.

— Както вече казах…

— Ще ни отнеме само три минути — прекъсна го Рик. — Искам да видя какво е станало със сградата. Всяка сутрин отивам там на работа. Просто не мога да повярвам, че е изоставена от години.

— Може би именно вие сте андроид — отбеляза замислено сержант Грамс. — С фалшива памет. Тази мисъл не ви ли е минавала през ума?

Той се ухили приятелски и продължи да кара на юг.

Рик се облегна назад, отчаян от неуспеха. Не му оставаше нищо друго, освен да се подчини на съдбата. Каквото и да бяха намислили андроидите, така или иначе вече бяха поставили ръка върху него.

„Но все пак успях да отстраня поне един от тях — мислеше си доволно Рик. — Успях да спипам Полоков. А Дейв отстрани още двама.“

В това време патрулната кола се спусна към Мишън стрийт и се приготви за кацане.

10

Съдебната палата на Мишън стрийт, на чийто покрив се спусна патрулната кола, съчетаваше в себе си модерен архитектурен дизайн с елементи от времето на барока. Рик Декард беше впечатлен от всичко и най-вече от факта, че я виждаше за пръв път в живота си.

Само няколко минути след приземяването Рик Декард вече беше обвинен в престъпна дейност.

— Член 304 — подвикна сержант Грамс на полицая зад бюрото. — А също така 612, алинея втора. И още преднамерено самоидентифициране в ролята на полицай.

— Това е 406 — алинея втора — рече другият полицай и се зае да попълва формуляра. На лицето му беше изписана досада. По всичко личеше, че смята за маловажно делото на Рик.

— Насам — сержант Грамс го задърпа към една добре позната на вид масичка с апаратура. — Тук ще снемем отпечатък от мозъчните ви вълни — обясни Грамс. — За да ви идентифицираме.

— Знам — изръмжа Рик.

Правил го беше не веднъж в онези отдавна отминали дни, когато и той бе работил като патрулен полицай. Колко ли пъти бе придружавал заподозрени към тази масичка. Може би не точно към тази.

След като регистрираха мозъчните му вълни, поведоха го към друго, не по-малко познато бюро. Почти рефлексивно, Декард се зае да вади всичко ценно от джобовете си. И все пак всичко наоколо му се струваше някак нереално. Кои бяха тези хора? И ако това място наистина съществуваше, защо той не знаеше нищо за него? Нито пък те бяха чували за неговото управление. Две успоредно действащи полицейски управление неговото и тяхното. Без никаква връзка по между си — поне доколкото му беше известно. Или може би има връзка? Просто не можеше да повярва, че през всичките тези години не са се засичали. Стига, разбира се, това наистина да беше полицейско управление, на каквото приличаше.

Към Рик се приближи един цивилен служител. Вървеше бавно, с отмерена крачка и го разглеждаше любопитно.

— Този за какво е? — пита той.

— Подозрение в убийство — отвърна Грамс. — Намерехме и тялото — в неговата кола. Но той твърди, че това бил андроид. В момента изчакваме резултатите от анализа на костния мозък. Всеки момент ще се обадят от лабораторията. Заподозреният се представя за полицейски служител — твърди, че е наемен ловец. По такъв начин е проникнал в гримьорната на една оперна актриса и започнал да й задава неприлични въпроси. Но тя се усъмнила в самоличността му и позвънила в полицията — Грамс отстъпи назад и попита: — Ще го поемете ли, сър?

— Да — кимна цивилният полицай. Имаше сини, безизразни очи, плътни устни и червендалест нос. Той разгледа още веднъж Рик и протегна ръка към куфарчето.

— Какво носите тук, мистър Декард?

— Материали и апаратура за прилагане теста на Войт-Кампф. Тъкмо подлагах на изследване една заподозряна, когато се появи сержант Грамс и ме арестува. — Той наблюдаваше как цивилният служител се рови из съдържанието на куфарчето и разглежда внимателно всеки обект. — Въпросите, които задавах на мис Люфт са от стандартния В-К справочник, отпечатан в…

— Познавате ли Джордж Глисън и Фил Ресч? — запита го ненадейно служителят.

— Не — поклати глава Рик. Имената му бяха съвършено непознати.

— Това са двамата наемни ловци на северна Калифорния. И двамата са прикрепени към нашето управление. Може би ще имате честа да се срещнете с тях, докато сте тук. А вие самият, мистър Декард, сигурен ли сте, че не сте андроид? Питам ви, защото не веднъж в миналото сме попадали на избягали андита, които са се представяли за наемни ловци на андроиди.

— Не съм андроид — рече Рик. — Ако искате, можете да ме подложите на теста на Войт-Кампф. И друг път са ме подлагали на него, така че не се боя от резултата. Защото знам какъв ще бъде той. Мога ли да се обадя на жена си?

— Имате право на едно обаждане. На нея ли ще се обадите или на адвоката си?

— Ще се обадя на жена си — отвърна Рик. — А тя ще ми намери адвокат.

Полицейският служител му подаде жетон и махна с ръка.

— Видеофонът е там.

Той проследи с поглед Рик, докато пресичаше стаята. След това се обърна и отново се зае да изучава съдържанието на куфарчето.

Рик пъхна жетона, набра номера и зачака. Измина съвсем малко време, но на него му се струваше, че е била цяла вечност.

Най-сетне на екрана се появи женско лице.

— Ало?

Това не беше Айран. Никого преди не беше виждал тази жена.

Рик затвори и неохотно се върна при служителя.

— Нямахте късмет? — попита цивилният полицай. — Добре, ще ви позволим още едно обаждане. Ние тук, в нашето управление имаме либерални възгледи. Не мога да ви позволя да се обадите на някой поръчител, защото засега няма да ви пускаме под гаранция. След като бъдете привлечен под…

— Зная — прекъсна го Рик. — Запознат съм с полицейската процедура.

— Ето ви куфарчето — рече служителят. — Последвайте ме в моя кабинет. Там ще продължим разговора — полицейският служител пое по коридора и Рик го последва. — Казвам се Гарланд — представи се той като се извърна. — Той протегна ръка и двамата стиснаха десници. — Заповядайте. Седнете — Гарланд го покани да мине през широко отворената врата на един кабинет и го настани в креслото пред масивното бюро. Рик се настани с лице към бюрото.

— Този тест — на Войт-Кампф, — заговори Гарланд и посочи куфарчето, — за който споменахте преди малко. И всички материали които носите — той бавно напълни лулата си и запали. — Предполагам, че става дума за аналитична апаратура за разкриване на андроиди?

— Това е рутинно изследвате — обясни Рик. — Единственото, с което разполагаме в момента. Единственото, способно да разкрие андроидите от новия тип — Нексъс-6. Не сте ли чували никога за него?

— Чувал съм за няколко психологически теста, които се прилагат при андроидите. Но не и за този — той продължаваше напрегнато да разглежда Рик. Лицето му беше леко подпухнало. — Ами тези омазнени псевдо-документи — продължи той, — които държите в куфарчето си? Досиета на Полоков, мис Люфт… вашите заподозрени. Знаете ли, че следващият съм аз?

Рик втренчи поглед в него, после сграбчи куфарчето. След миг държеше листа в разтрепераната си ръка. Гарланд беше прав. Рик разгледа внимателно досието. Известно време двамата мълчаха, сетне Гарланд се изкашля и продължи:

— Доста неприятно усещане — да откриеш неочаквано, че си заподозрян в списъка на наемен ловец. Или какъвто сте всъщност, мистър Декард — Гарланд натисна копчето на интеркома и рече: — Изпратете един от наемните ловци при мен. Не ме интересува кой — той пусна копчето. — Фил Ресч ще е тук след минута. Искам да видя какво е записано в неговия списък преди да продължа.

— Предполагате, че в неговия списък ще фигурирам аз? — запита Рик.

— Възможно е. Скоро ще узнаем. В подобна критична ситуация човек трябва да е съвсем сигурен. Не бива да се рискува. Ето например във вашите документи — Гарланд почука с пръст по листата, — съм представен не като полицейски инспектор, а като застрахователен агент. Всичко останало отговаря на истината — описание, възраст, навици, домашен адрес. Няма съмнение — става дума за мен. Вижте сам — той побутна документа към Рик, който на свой ред го разгледа внимателно.

Вратата на кабинета внезапно се отвори и на прага застана висок, мършав мъж с изострени черти на лицето, масивни очила с рогови рамки и прошарена вандайкова брада. Гарланд се надигна и посочи Рик.

— Фил Ресч — Рик Декард. И двамата сте наемни ловци, така че, време е да се запознаете.

След като си стиснаха ръцете, Фил Ресч запита:

— В кой град работите вие?

Вместо Рик отвърна Гарланд.

— В същия, в който и ти. Сан Франциско. Ето — погледни неговия списък. Този е следващия — той му показа досиетата на Рик.

— Слушай, Гар — възкликна Фил Ресч. — Ами че това си ти!

— Има още — рече Гарланд. — В неговия лист са също така Люба Люфт — оперната певица и Полоков — когото вече е отстранил. Помниш ли Полоков? Е, вече е мъртъв. В момента в лабораторията правят анализ на костния мозък.

— Разбира се, че го помня — кимна Фил Ресч. — Червендалестият здравеняк от съветската полиция, който приличаше на дядо Коледа — той се замисли и почеса брадата си. — Знаеш, ли идеята да се изследва костното му вещество не е съвсем лоша.

— Какво искаш да кажеш? — попита обидено Гарланд. — Нали трябва да докажем, че този човек не е имал никакво законно основание да застрелва Полоков. Той твърди, че не е убивал никого, а само е „отстранил един андроид“.

— Полоков ми се стори малко странен — обясни Фил Ресч. — Прекалено хладен. Логичен, пресметлив и самовглъбен.

— Руснаците са си такива по природа — поясни раздразнено Гарланд.

— Тази Люба Люфт не съм я срещал никога — продължи Фил Ресч. — Слушал съм нейни записи — той се обърна към Рик. — Подложихте ли я на теста?

— Тъкмо бях започнал — отвърна Декард. — Но тя се мъчеше да го провали. Малко след това извика патрулния полицай и всичко приключи.

— А Полоков?

— Той въобще не ми даде подобна възможност.

— Предполагам, — заговори сякаш на себе си Фил Ресч, — че не сте имали възможност да изследвате и инспектор Гарланд?

Естествено, че не е имал — подскочи като ужилен Гарланд. Лицето му в миг почервеня.

— Какъв тест използвате? — запита Фил Ресч.

— Шкалата на Войт-Кампф.

— За пръв път го чувам — Фил Ресч и инспектор Гарланд размениха многозначителни погледи. — Винаги съм смятал, — продължи Фил, — че най-доброто място, където може да се скрие един андроид е някоя голяма полицейска служба. Като УЪРЛДПОЛ, например. От мига, в който се запознах с Полоков винаги макар и подсъзнателно съм искал да го подложа на изследване. Но все нямаше

подходяща възможност. Не би могло и да има и точно заради това мястото е удобно за прикритие на избягали андроиди.

Инспектор Гарланд се надигна бавно от мястото си, приближи се към Фил Ресч и произнесе:

— И мен ли искаш да подложиш на изследване?

Тънка усмивка пробяга по устните на Фил Ресч. Той понечи да отговори, но после размисли и сви рамене. Не изглеждаше никак изплашен, независимо, че неговият началник очевидно кипеше от гняв.

— Не знам дали си даваш ясна представа за цялостната ситуация — продължи Гарланд. — Този човек — или андроид — който твърди, че се казва Рик Декард идва при нас от една фантомна, илюзорна, несъществуваща полицейска служба, която има за център старата сграда на полицията, на Ломбард стрийт. Никога досега не е чувал за нас, ние също не сме чували за него. Но по всичко изглежда, че сме се занимавали с една и съща работа. Той използва система за изследване, която ни е съвършено непозната. И списъкът, който носи със себе си не е списък на андроиди, а на хора. Един от тях вече е успял да премахне. Но дали е само един? И ако мис Люфт не бе съумяла да ни повика, вероятно щеше да убие и нея, е сетне идваше и моят ред.

— Хммм — промърмори Фил Ресч.

— Хммм — изимитира го с яден тон Гарланд. Изглеждаше сякаш всеки миг ще получи удар. — Само това ли ще кажеш?

В този момент по интеркома се обади секретарката.

— Инспектор Гарланд, току що пристигна лабораторният анализ от костния мозък на Полоков.

— Мисля, че не би било лошо да го чуем — отбеляза Фил Ресч.

Гарланд му хвърли изпепеляващ поглед, после се наведе и натисна клавиша на интеркома.

— Слушаме ви, мис Френч.

— Съдейки по анализа на костно-мозъчното вещество, — продължи секретарката, — не остава никакво съмнение, че Полоков е бил хуманоиден робот. Интересуват ли ви детайлите…

— Не, това е напълно достатъчно — Гарланд се облегна назад в креслото и впери замислен поглед в насрещната стена. Не забелязваше никой от присъстващите в стаята.

— На каква основа е изграден тестът на Войт-Кампф, мистър Декард? — поинтересува се Фил Ресч.

— Емпатична реакция, като отговор на разнообразни социални ситуации, свързани предимно с животни.

— Изглежда нашият е по-прост — отвърна Ресч. — При хуманоидния робот, реакцията по рефлексната дъга, разположена в горната част на гръбначния мозък е с няколко секунди по-забавена, отколкото при човека — той се пресегна към бюрото на Гарланд и взе един празен лист. После започна да скицира. — Използваме звуков или светлинен сигнал. В отговор изследваният обект натиска съответното копче и ние измерваме времето за реакция. Естествено, тестуването се извършва многократно, защото реактивното време се променя както при хората, така и при андроидите. След приблизително десетина подобни изпитания картината вече започва да се очертава. След това, както стана и с Полоков, костно-мозъчният анализ потвърждава резултатите.

След известно мълчание Рик заговори:

— Можете да ме изследвате. Готов съм. Естествено, аз също бих искал да ви подложа на тест. Стига да се съгласите.

— Но разбира се — кимна Ресч, но кой знае защо гледаше към инспектор Гарланд. — Нали от години все това повтарям — продължи да си мърмори той. — Тестът на Бонели за измерване реактивното време на рефлексната дъга трябва да се прилага рутинно върху всички полицейски служители. Колкото по-висш пост заемат, толкова по-често. Прав ли съм, инспекторе?

— Така е — кимна Гарланд. — Аз пък винаги съм се противопоставял на тази идея. Защото смятам, че това ще повлияе върху моралния климат в управлението.

— Мисля, че след случилото се, — подхвърли Рик, — не ви остава нищо друго освен да се съгласите. Имам пред вид инцидента с Полоков.

11

— Май сте прав — отвърна Гарланд. — Но теб те предупреждавам, — той вдигна пръст към Фил Ресч, — резултатите от теста няма да ти се понравят.

— А ти знаеш ли какви ще бъдат те? — запита изненадан Ресч.

— С почти сто процентова точност — рече инспектор Гарланд.

— Добре — кимна Ресч. — Отивам да донеса прибора на Бонели. Ще се върна след няколко минути — той отвори вратата на кабинета и излезе.

Инспектор Гарланд отвори най-горното чекмедже на бюрото, порови вътре, после извади лазерен пистолет и го насочи към Рик.

— Това едва ли ще промени нещо — рече Декард. — Ресч ще направи посмъртен анализ на моето костно-мозъчно вещество — същият, какъвто беше извършен на Полоков. И ще продължава да настоява, тестът да бъде приложен спрямо всички служители… включително и вас.

Дулото на бойния лазер не трепваше. Инспектор Гарланд заговори бавно:

— Днес от сутринта е лош ден. Особено, когато ви видях да се появявате в компанията на Грамс. Изглежда интуицията ме накара да се замеся във вашия случай — той бавно наведе дулото надолу, после приседна, прибра оръжието в чекмеджето, заключи и пъхна ключа в джоба си.

— И какво според вас ще покаже изследването върху трима ни? — запита Рик.

— Този проклет глупак Ресч — процеди вместо отговор Гарланд.

— Той не знае, така ли?

— Не само че не знае, но дори и не подозира. Иначе едва ли щеше да работи като ловец на андроиди. Това не е най-подходящата работа за един андроид — Гарланд махна с ръка към куфарчето на Рик. Знаете ли — познавам всички заподозрени, които фигурират във вашия

списък. Пристигнахме заедно с един и същи кораб от Марс. Забави се единствено Ресч, за да го програмират със синтетични спомени.

След тези думи той потъна в мълчание. Или може би, трябваше да каже то.

— И какво ще предприеме, когато узнае? — запита Рик.

— Нямам и най-малка представа — рече замислено Гарланд. — От абстрактна гледна точка това е един много интересен въпрос. Би могъл да убие мен, себе си, дори вас. Ще убие всеки, който му попадне на пътя — андроид, или човек. Чувал съм за подобни случаи, когато се извършва разпад на синтетичната памет, при андроид, който се мисли за човек.

— Значи рискът е много голям.

— Не по-малък от онзи, на който отивахме, когато решихме да избягаме на Земята. Знаехме, че тук дори животните ще са на по-голямо уважение от нас, че всяка гъсеница, или червейче ще е по-скъпа на хората — Гарланд раздразнено прехапа устни. — Вашето положение би било далеч по-добро, ако Фил Ресч издържи успешно теста Бонели и всичко опре само в мен. В такъв случай, последствията могат да бъдат предсказани отсега. За Фил аз ще съм само един андроид, който трябва да бъде отстранен колкото се може по-скоро. Ето защо, Декард, сега вие също сте в много неизгодна позиция. Почти колкото и аз. И знаете ли къде сбърках? Не знаех за Полоков. Трябва да е пристигнал по-рано, очевидно е пристигнал по-рано. Вероятно е бил член на друга група, която не е влизала във връзка с нашата. Когато пристигнах той вече работеше в УЪРЛДПОЛ. Така че като се съгласих да бъде извършен костно-мозъчен анализ аз допуснах непростима грешка. Също както и Грамс.

— Полоков за малко не отстрани мен — призна си Рик.

— Да, изглежда си го е бивало. Вероятно мозъкът му не е бил от същия тип като нашия. Може би е бил допълнително усъвършенстван, докато се получи нова, непозната и на нас структура. И перфектна. Почти.

— Защо не можах да се свържа с жена си, когато звънях у дома? — запита Рик.

— Видеовръзките на службата с външния свят са прекъснати. Сигналът обикновено попада в друг апарат на сградата. Декард, това, което виждате около вас е един напълно самостоятелен организъм,

изолиран от останалата част на Сан Франциско. Ние знаем за вас, а вие дори не се досещате за нашето съществуване. От време на време някой случаен посетител се промъква при нас, или — както е в случая с вас — го довеждат като предпазна мярка — той кимна конвулсивно към вратата. — Ето го, идва натегача Фил Ресч, със своя портативен вълшебен прибор. Какъв умник! Ей сега ще разруши своя живот, а заедно с него моя и може би вашия.

— Вие, андроидите, — отбеляза Рик, — никак не държите един на друг когато стане напечено.

— За съжаление сте съвършено прав — процеди през зъби Гарланд, — изглежда, че това е особен талант, в който вие — хората — ни превъзхождате. Нарича се, струва ми се, съчувствие.

Вратата на кабинета се разтвори. На прага стоеше Фил Ресч, стиснал под мишница прибора за изследване.

— Ето ни и нас — рече той и затвори вратата зад себе си. После седна и включи апарата в мрежата.

Гарланд внезапно вдигна ръка и я насочи към Ресч. Мигновено Ресч — а с него и Рик Декард — се претърколиха от креслата на пода, в същото време Ресч измъкна своя лазер и докато падаше стреля в Гарланд.

Лазерният лъч, насочен с точност, придобита от дългите тренировки, се вряза в челото на инспектор Гарланд. Той се просна по лице върху бюрото и от ръката му се изтърколи миниатюрният излъчвател. Трупът се залюля в креслото и после се смъкна на пода с глух тропот.

— Нещастният андроид, — проговори Ресч, — изглежда беше забравил, че това ми е работата. — Отдавна съм забелязал, че мога да предскажа с доста голяма точност, какво възнамерява да направи един андроид — той прибра оръжието, наведе се и се зае да разглежда трупа на своя доскорошен началник. — Какво ви каза, докато бяхте насаме?

— Каза ми, че той — то — е андроид. И че вие… — Рик замълча, докато мозъкът му работеше на пълни обороти, трескаво обмисляйки всички възможни варианти — ще го установите. След няколко минути.

— Нещо друго?

— Сградата е в ръцете на андроидите.

— Значи положението ни е доста напечено. Не знам дали ще успеем да се измъкнем. Обикновено за мен това не представлява проблем — мога да идвам и да си тръгвам когато пожелая. И да придружавам арестувани — той се заслуша, но зад плътната врата не се чуваше никакъв шум. — Може би не са ни чули. А изглежда, че въпреки общоприетата практика в кабинета няма мониторна апаратура — той побутна въодушевено трупа на андроида. — Странно каква интуиция развива човек, когато работи по-дълго тази професия. Знаех, че ще стреля по мен още преди да отворя вратата. Да си призная честно, изненадан съм, че не ви застреля докато бях навън.

— За малко да го направи — обясни Рик. — В чекмеджето си държи доста мощен боен лазер. Но това, което го притесняваше бяхте вие, а не аз.

— Андроидът бяга, — отбеляза без никакъв хумор Ресч, — а ловецът е винаги по петите му. Не сте забравили, надявам се, че трябва час по-скоро да се върнете в операта и да завършите проверката по случая с мис Люфт. Преди някой друг да успее да я предупреди за това как са се развили събитията тук. Да го предупреди. Вие как наричате андроидите — „той-тя“, или „то“?

— В началото мислех за тях в среден род — отвърна Рик. — Тогава съвестта все още не ми даваше покой. Защитавах се, като в мислите си ги приравнявах с неодушевените предмети. Но вече не е необходимо. Добре, аз ще бързам обратно за операта. Стига, разбира се, да успеете да ме измъкнете от тук.

— Хайде тогава, първо да нагласим Гарланд в креслото — предложи Ресч. Той се наведе, вдигна трупа на андроида и го настани зад бюрото, в някакво подобие на естествена поза. Ако имаха късмет, може би никой нямаше да надникне скоро в кабинета. За всеки случай Фил Ресч натисна клавиша на интеркома и нареди: — Инспектор Гарланд не желае да бъде безпокоен през следващия половин час, защото има важна работа.

— Да, мистър Ресч.

— Ще ви поставя белезници, — обърна се Фил Ресч към Декард, — докато излезем от сградата. Веднага след като излетим ще ви ги сваля — той извади от джоба чифт белезници и прикова ръката на Рик към своята. — Време е да свършваме — Ресч пое дълбоко въздух и отвори вратата на кабинета.

Наоколо беше пълно с униформени и цивилни полицейски служители, които продължаваха невъзмутимо да се занимават с ежедневната си работа. Никой от тях не обръщаше никакво внимание на Фил Ресч и Рик докато крачеха към вратата на асансьора.

— Страхувам се само, — промърмори сякаш на себе си Ресч докато чакаха да дойде асансьора, — да не би Гарланд да има вградена в тялото си аларма, включваща се при преустановяване на жизнените функции. Всъщност, — той вдигна рамене, — ако беше така, досега да е задействала.

Вратата на асансьора се разтвори, от вътре излязоха няколко служители и се отправиха в различни посоки. Все още никой не обръщаше внимание на Ресч и Рик.

— Как мислите, вашето управление ще ме приеме ли на работа? — запита Ресч след като поеха с кабината нагоре. — В известен смисъл аз загубих работата си.

— Не виждам защо да не стане — внимателно отвърна Рик. — Единствената възможна пречка е, че управлението вече е наело два ловеца.

„Трябва да му кажа — мислеше си трескаво той. — Това е жестоко и неетично. Мистър Ресч, вие сте андроид. Измъкнахте ме от гнездото на осите, а сега — ето ви наградата. Вие сте всичко онова, което ние мразим. И аз трябва да ви унищожа.“

— Умът ми не го побира — говореше сякаш на себе си Фил Ресч. — Направо ми се струва невъзможно. Да работя цели три години под управлението на един андроид. И как не можах да заподозра нищо? И нищо да не предприема.

— Вероятно, периодът не е чак толкова дълъг. Напълно възможно е да са инфилтрирали сградата съвсем наскоро.

— Не, тук са от самото начало. Гарланд е мой началник още откакто започнах работа преди три години.

— Ако се съди по собствените му думи, групата им е пристигнала заедно на Земята. И не преди три години, а само преди няколко месеца.

— Значи все пак в началото е съществувал човек на име Гарланд — въздъхна Фил Ресч. — И в един момент те са успели да го заменят — лицето му се изкриви в мъчителен опит да схване цялостната ситуация. — Или пък… аз самият съм получил фалшиви спомени за

тези три години съвместна работа. Но… — той отново сбърчи вежди и придоби уплашен и измъчен вид — … само андроидите могат да бъдат програмирани с фалшиви спомени. Досега при хората тези опити са се проваляли.

Асансьорът внезапно спря, вратата се дръпна встрани и пред тях се оказа пустият покрив с паркиралите полицейски коли.

— Ето там е моята — посочи Фил, приближи се и отключи вратата на хелимобила. После махна на Рик да побърза, седна зад кормилото и запали. Колата се понесе нагоре, после направи широк завой на север и пое към сградата на операта. Потънал в мисли, Фил Ресч управляваше почти механично. Вниманието му изглежда бе изцяло погълнато от душевните му терзания.

— Слушайте, Декард, — заговори внезапно той, — след като отстраним Люба Люфт, бих искал вие да… — хрипливият му глас замлъкна. — Знаете. Искам да ме подложите на теста Бонели, или на вашето емпатично изследване. За да ме проверите.

— После ще му мислим — предложи уклончиво Рик.

— Не искате да се подлагам, нали? — Ресч го погледна тревожно, сякаш беше започнал да се досеща за всичко. — Може би вие също знаете предварително резултата. Да не би Гарланд да ви е казал още нещо? Нещо, което аз не знам.

— Предполагам, че дори за двама ни ще е доста трудно да спипаме Люба Люфт. Мене във всеки случай успя да ме надхитри. Така че, по-добре да не се разсейваме отсега.

— Въпросът не е само в това дали имам фалшива памет — говореше, сякаш без да го чува Фил Ресч. — Аз притежавам свое собствено животно. Една чудесна катеричка, която много обичам. Всеки ден отделям колкото се може повече време за нея, храня я, почиствам клетката. А когато вечер се върна от работа, пускам я да тича на воля из апартамента и тя се катери навсякъде. В клетката си има колело. Виждали ли сте катеричка да бяга в колело? Спиците се въртят със невероятна скорост, крачетата й не спират, а катеричката все остава на едно и също място. На Бъфи това изглежда страшно му харесва.

— Е, катеричките не са кой знае колко интелигентни — отбеляза Рик.

После и двамата потънаха в мълчание.

12

Още с пристигането си в сградата на операта, Фил Ресч и Рик Декард научиха, че репетицията е приключила и мис Люфт си е тръгнала.

— Случайно не спомена ли къде смята да отиде? — запита Фил Ресч и показа полицейското си удостоверение.

— Мисля, че говореше нещо за музея — обясни един от сценичните работници докато разглеждаше удостоверението. — Каза, че искала да разгледа изложбата на Едвард Мюнк, която свършва утре.

„А Люба Люфт — помисли си Декард, — най-вероятно ще свърши днес.“

Докато крачеха по тясната алея към музея, Фил Ресч го попита:

— Как мислиш, дали ще я открием? Имам пред вид — ако наистина е избягала.

— Може би — отвърна Рик.

Най-сетне влязоха в сградата на музея, попитаха на кой етаж е изложбата на Мюнк и поеха нагоре. Малко след това се озоваха в изложбената зала, сред скулптори и картини. Посетителите бяха многобройни, имаше дори един цял учебен клас. Пискливият глас на учителката отекваше в празните стени на безчислените зали и Рик си помисли, че именно така би трябвало да звучи — и да изглежда — един андроид. А не като Рейчъл Роузен и Люба Люфт. Или като човекът до него. По-скоро — нещото до него.

— Чувал ли си някога андроид да притежава домашно животно? — запита го Фил Ресч.

По някаква неясна причина Рик изпитваше желание да бъде брутално откровен и затова поясни:

— Известни са ми два случая, когато андита са притежавали животни, но подобни случаи са голяма рядкост. И двата случая завършиха с провал — андроидите по правило не могат да отглеждат животни. Домашното животно изисква топлина, за да може да живее. Изключение правят, естествено само влечугите и насекомите.

— Ами катериците? Те нямат ли нужда от топлина и любов? Моят Бъфи, например, се чувства чудесно. Всеки ден му реша козината.

Фил Ресч неочаквано се закова пред една картина и втренчи поглед в нея. Картината изобразяваше обезкосмено и невротизирано същество, с наподобяваща преобърната круша глава, широко разтворена в ням писък уста и ужасено притиснати към ушите ръце. Конвулсивни вълни от страданието на нещастното същество подобно на заглъхващо ехо се разтваряха във въздуха над главата му. Мъжът, а може би жената, изглеждаше сякаш е попаднал в плен на своя собствен ужасен вопъл и беше притиснал уши за да се предпази от него. Съществото стоеше на пуст, обезлюден мост. Единствено то можеше да чуе собствения си вик, който сякаш същевременно го отделяше от всичко останало.

— По тази картина е направена статуя — отбеляза Рик, след като прочете надписа отдолу.

— Мисля си, — рече натъжено Фил Ресч, — че именно така би трябвало да се чувства един андроид.

Той сякаш проследи във въздуха вибрациите, които идваха от устата на ужасеното същество.

— Но аз не се чувствам така и следователно аз не съм… — Фил Ресч млъкна. Няколко посетители се бяха приближили към картината.

— Ето я Люба Люфт — посочи с ръка Рик. Фил Ресч временно забрави за тъжните си размишления. Двамата закрачиха без да бързат към нея, стараейки се с нищо да не издадат нетърпението си. Такъв беше един от основните принципи в работата — винаги да се поддържа спокойна атмосфера. Хората, които се намираха в близост до андроида трябваше да бъдат защитени на всяка цена — дори с риск преследваният андроид да се изплъзне. Стиснала в ръка разноцветен каталог от изложбата, Люба Люфт се бе спряла пред една картина, изобразяваща млада девойка, приседнала на края на голям креват. Певицата беше облечена в блестящи, прихванати над коленете панталони и златисто наметало.

— Искате ли да ви я купя? — запита Рик. Беше застанал зад нея и лекичко я стискаше за лакътя, сякаш за да й намекне, че тя се намира в негова власт. Фил Ресч се спря от другата й страна и когато постави ръка на рамото й, Декард зърна под сакото дръжката на масивния боен

лазер. Фил Ресч изглежда не смяташе да рискува, особено след случая с инспектор Гарланд.

— Картината не се продава — подхвърли Люба като го погледна небрежно. После изведнъж го разпозна, очите й блеснаха и се свиха, лицето й пребледня и заприлича на вкочанена, разлагаща се маска на труп. Сякаш в един миг животът се бе свил в една мъничка точица дълбоко вътре в тялото й, оставяйки го на силите на разрухата. — Мислех, че сте арестуван. Да не искате да кажете, че са ви пуснали?

— Мис Люфт, — обърна се той, — позволете да ви представя мистър Ресч. — Фил, това е известната оперна певица Люба Люфт — той отново се извърна към Люба. — Патрулният полицай, който повикахте за да ме арестува се оказа андроид. А също и неговият началник. Познавате ли — познавахте ли — инспектор Гарланд? Той ми призна, че сте пристигнали заедно с него на Земята.

— По всичко изглежда, — намеси се на свой ред Фил Ресч, — че полицейското управление, в което сте се обадили за помощ, представлява агенция, създадена от андроидите с цел да поддържат връзка по между си. Самоувереността им е стигнала дори до там, че да наемат за ловец на андроиди човек…

— Вие? — прекъсна го Люба. — Вие не сте човек. Не повече от мен. Вие също сте андроид.

Настъпи мъчителна пауза, най-сетне Фил Ресч се овладя и продължи с нисък глас:

— Добре, ще си поговорим за това, когато му дойде времето — той се обърна към Рик. — Да я закараме в колата.

Застанали от двете й страни те я поведоха към изхода. Люба Люфт вървеше неохотно, но все пак не оказваше никаква съпротива. Изглежда, че се беше примирила. И друг път, в критични ситуации Рик бе наблюдавал подобно поведение при андроидите. Сякаш когато бе притисната докрай, изкуствената сила, която ги задвижваше изчезваше внезапно… поне при някои от тях. Но не при всички.

И винаги съществуваше опасната възможност тази сила да бликне отново.

Но както добре знаеше от опит Декард, андроидите притежаваха вътрешен стремеж да не се издават пред околните. В музея, в присъствието на толкова много хора, Люба Люфт едва ли щеше да предприеме каквото и да било. Истинската схватка — и може би

последната — щеше да се състои в колата, където никой не може да ги види. Останала насаме с тях, тя с гняв щеше да отхвърли маската на смиреността. Декард се приготви за този миг, стараейки се да не мисли за Фил Ресч. Както самият Ресч бе казал, с този проблем щяха да се занимаят когато му дойде времето.

В дъното на коридора, близо до вратата на асансьора беше подреден малък щанд, където се продаваха репродукции на стари картини и книги по изкуство. Люба спря пред щанда и се загледа с интерес.

— Послушайте, — обърна се тя към Рик. Лицето й отново бе възвърнало цвета си донякъде и заедно с него като че ли се бе върнал животът. — Ще ми купите ли репродукцията на онази картина, която разглеждах когато се появихте? Онази, с приседналото на леглото момиче.

Рик я погледна изненадано, после въздъхна и се обърна към продавачката:

— Имате ли репродукция на „Зрелост“ от Мюнк?

— Само в книгата с избрани репродукции от негови произведения — отвърна жената и посочи една красиво илюстрована книга. — Струва двадесет и пет долара.

— Ще я взема — Декард бръкна за портфейла.

— Бюджетът на управлението в никакъв случай не покрива… — заговори Фил Ресч.

— С мои пари — прекъсна го Рик, подаде банкнотите и след това поднесе книгата на Люба. — А сега да вървим.

— Колко мило от ваша страна — възкликна Люба, докато влизаха в асансьора. — Има нещо много странно и трогателно в поведението на хората. Един андроид никога не би постъпил така — тя хвърли смразяващ поглед на Фил Ресч. — Подобно нещо не би му хрумнало в никакъв случай — тя не откъсваше враждебния си поглед от Фил Ресч. — Направо не мога да понасям андроидите. Откакто пристигнах на Земята, единственото, с което се занимавам е да имитирам хората. Правя това, което би правила една известна певица, държа се като същество, задвижвано от настроения и случайни хрумвания. Старая се да се докосна до по-висшата форма на живот. И с вас ли е така, мистър Ресч? Опитвате се да…

— Не мога да търпя повече — изсъска Фил Ресч и пъхна ръка под сакото.

— Не — каза Рик и го стисна за китката. Ресч отстъпи назад и се помъчи да се освободи. — Първо да завършим с изследването.

— Но тя вече призна, че е андроид — възрази Фил Ресч. — Не е необходимо да губим повече време.

— Няма да ти позволя да я отстраниш, — каза Декард, — само защото те дразни.

Той се мъчеше да отскубне бойния лазер от ръката на Фил. Но Ресч се завъртя, без да изпуска дръжката и отново застана лице в лице с Люба Люфт.

— Добре — предаде се Рик. — Отстрани я, щом искаш. Още сега. Хайде, убий я. И така ще й докажеш, че е била права — той видя, че Фил наистина се готви да го стори. — Чакай…

Фил Ресч стреля и в същия миг завладяна от страх, Люба Люфт се извъртя рязко и се хвърли на пода. Лъчът пропусна целта буквално на косъм, но Ресч сведе дулото на долу и простреля Люба в стомаха. Тя изпищя, свлече се до стената и продължи да пищи пронизително.

„Също като онази картина“ — помисли си Рик, извади пистолета и я застреля. Тялото на Люба Люфт се преви на две и лицето й падна в скута. Повече не помръдна.

Рик насочи дулото на лазера към албума с репродукции, който преди малко бе закупил и щателно го изгори. Извърши го систематично, а от лицето на Ресч не слизаше обърканото изражение.

— Можеше да задържиш книгата за себе си — произнесе той след като Рик свърши. — Струваше цели…

— Как мислиш — андроидите имат ли душа? — прекъсна го Рик.

Ресч завъртя глава и го погледна още по-изненадано.

— Нищо не ми струва да изгоря тази книга — продължи Рик. — Ето днес например, съм спечелил три хиляди долара. А работата е свършена едва наполовина.

— Искаш да обявиш Гарланд за твой успех? — вдигна вежди Фил Ресч. — Но нали не ти, а аз го убих. Ти само присъстваше. А също и Люба.

— Не можеш да получиш парите от твоето управление. Нито пък от нашето. Когато стигнем до колата ще те подложа на един от двата теста — Бонели или Войт-Кампф и тогава ще видим. Макар че не

фигурираш в моя списък. — Декард отключи с трепереща ръце куфарчето, извади досиетата и ги прегледа. — Не, няма те. Следователно, юридически аз нямам право да те подозирам.

— Ама ти какво — да не мислиш че съм андроид? Гарланд ли ти го каза?

— Да, точно той.

— Би могъл да лъже нарочно — рече Фил Ресч. — За да всели в нас недоверие. И вече е успял. Какви глупаци сме само, че му позволихме да го стори. Знаеш ли, ти беше абсолютно прав за Люба Люфт — не биваше да си изпускам нервите. Станал съм много чувствителен. Предполагам, че това е нормално за един наемен ловец, сигурно и с теб е същото. И все пак — Люба Люфт щеше да бъде отстранена. Дали половин час по-рано, или по-късно — какво значение. Нямаше да има време дори да разгледа албума, който й купи. Това си беше чиста загуба. Не мога да разбера какво те накара да го сториш. Това е абсолютно нерационално.

— Ще напусна тази работа — обяви Рик.

— И с какво ще се заемеш?

— С каквото и да било. Ще предлагам застраховки, какво би трябвало да прави Гарланд според досието. Или ще емигрирам. Да — кимна решително той. — Мога да замина на Марс.

— Но все някой трябва да върши тази работа — отбеляза Фил Ресч.

— Биха могли да използват андроиди. И така ще е далеч по-добре. Не мога, не издържам повече. Тя беше прекрасна певица. Светът можеше да й се наслаждава. Това което правим е безумие.

— Но е необходимо. Спомни си, за да се доберат до тук те са избили екипажа на кораба. Щяха и теб да убият, ако не бях те измъкнал от управлението. Точно затова ме повика Гарланд. Не забравяй и Полоков — той за малко да ти види сметката. а също и Люба Люфт. Ние сме в правото да се защитаваме. В края на краищата те са проникнали незаконно на нашата планета — опасни убийци маскирани като…

— Полицаи — довърши Рик. — Или наемни ловци.

— Добре, съгласен съм да се подложа на теста. Може би Гарланд те е излъгал. Почти съм сигурен — направил го е нарочно. Но все пак

не вярвам да съществува толкова съвършена програма за фалшива памет. А и не забравяй за моята катеричка.

— Да, твоята катеричка. Наистина бях забравил.

— Но ако се окаже, че аз съм андроид, — продължи с разсъжденията си Фил Ресч, — и се наложи да ме убиеш, тогава ще ти преотстъпя катеричката. Ето, ще ти напиша завещание — още сега.

— Андроидите нямат право да завещават каквото и да е. Те нямат право на лична собственост.

— Тогава просто я вземи — упорстваше Фил.

— Може би ще постъпя точно така — кимна Декард. Асансьорът най-сетне стигна първия етаж и вратите се разтвориха. — Ти остани при Люба, а аз ще се обадя за патрулна кола да я прибере. Все пак, трябва да й направят костно-мозъчно изследване.

Декард отскочи до близката видеофонна будка, пусна една монета с трепереща пръсти и набра номера на управлението. По това време вече, пред разтворената врата на асансьора се беше събрала малка групичка от любопитни.

„Тя действително беше забележителна певица — помисли си Декард след като приключи с разговора. — Просто не мога да разбера с какво подобен талант би могъл да навреди на нашето общество? Не, въпросът не е в таланта. Въпросът е в самата нея. А също и в това кой е Фил Ресч. Той представлява заплаха по същите причини, по които и тя. Така че, сега не бива да се отказвам.“

Рик разблъска тълпата в предверието и приближи към Ресч и проснатата до него фигура. Някой я беше покрил с чаршаф. Със сигурност не беше Ресч.

— Искрено се надявам предстоящото изследване да докаже, че си андроид — обърна се към него Рик.

— Не разбирам защо ме мразиш — погледна го учудено Фил Ресч и придърпа от тъничката пурета. — И то така изведнъж. Не ме мразеше, когато те измъквах от управлението на Мишън стрийт. Или като ти спасих живота.

— Защото има нещо общо в начина, по който премахна първо Гарланд, а сега и Люба Люфт. Ти не убиваш като мен, ти дори не се опитваш да… по дяволите — възкликна той. — Сигурен съм че ме разбираш. На тебе ти харесва да убиваш. Чудя се, как ли ще се

държиш, когато се провалиш на теста? Ще се самоубиеш ли? Понякога андроидите го правят.

Но Рик знаеше, чу подобно нещо се случва изключително рядко.

— Да, мисля че ще взема решението в мои ръце — кимна Фил Ресч. — За теб няма да остане нищо друго, освен да проведеш изследването.

Пред вратата спря патрулна кола. От вътре излязоха двама полицаи, насочиха се към тълпата и си пробиха път през нея. Един от тях позна Рик и му кимна.

„Значи всичко е наред — помисли си Рик. — Можем да тръгваме. Работата ни тук свърши. Най-сетне.“

Докато вървяха към операта, на чийто покрив бяха оставили хелимобила, Ресч се обърна към него:

— Най-добре ще е още сега да ти предам лазера. Тогава няма да се тревожиш за това как ще реагирам на резултатите от теста. Нито за твоята лична безопасност.

Той подаде оръжието на Рик.

— А как смяташ да се самоубиеш след като ми го даде? — запита Рик. — Искам да кажа — ако се провалиш на теста.

— Ще спра дишането си.

— Божичко! — възкликна Рик. — Мислиш ли, че ще можеш?

— При андроидите, — обясни Фил, — за разлика от хората влиянието на вагуса върху дишането може да бъде подтиснато волево. Не си ли го учил на курсовете за подготовка? Знам го от много години.

— Но да умреш по такъв ужасен начин… — Рик не можа да завърши.

— Напълно безболезнено. Какво, не ти харесва?

— Това е… — Рик махна с ръка неспособен да намери подходящия израз.

— Всъщност, съмнявам се, че ще ми се наложи да го правя.

Ето че най-сетне се озоваха на покрива на операта, където ги чакаше паркиран хелимобила.

Фил Ресч се настани зад кормилото, спусна вратата и каза:

— Бих предпочел да приложиш теста Бонели.

— Не мога. Не знам как става отчитането.

„И тогава ще трябва да разчитам на теб — мислеше си Рик. — А това в никакъв случай не бива да става.“

— Ще ми кажеш истината, обещай — рече Фил Ресч. — Нали ще ми съобщиш, ако се окаже, че съм андроид?

— Разбира се.

— Трябва да знам. На всяка цена. Трябва! — Ресч запали поредната пурета и се намести неспокойно на седалката. — Наистина ли ти харесваше картината, пред която бе застанала Люба Люфт? — попита го той. — На мене не ми направи никакво впечатление. Никога не съм се интересувал от реалистичното изкуство, предпочитам Пикасо и…

— „Зрелост“ е нарисувана през 1984 година — прекъсна го Рик. — А тогава, доколкото ми е известно не е съществувало друго течение освен реализма.

— Но онази — другата — с човека, който крещеше притиснал уши… тя беше направо изключителна.

Рик отвори куфарчето и се зае да приготвя апаратурата.

— Изпипана работа — отбеляза с уважение Фил Ресч. — Колко въпроса ще са необходими за да получиш сигурен резултат?

— Шест или седем — той подаде датчика на Фил. — Залепи го на бузата. Притискай силно. А сега светлината… — Рик насочи лъча. — Това ще свети право в окото ти. Не мърдай и се старай да не движиш очната ябълка.

— Измерване на рефлекса — отбеляза с разбиране Фил Ресч. — И вероятно не в резултат на физически дразнители, защото не те интересува степента на разширяването, а емоционални — предизвикани от въпроси. Така наречената „реакция на потрепването“.

— Мислиш ли, че можеш да я контролираш? — попита го Рик.

— Едва ли. Е, всъщност, кой знае? Поне първоначалната реакция, доколкото знам не може да се повлиява волево. Ако не беше… — той млъкна. — Хайде, почвай. Извинявай, може би говоря прекалено много. Но съм доста напрегнат.

— Говори колкото искаш — успокои го Рик.

„Ей така, приказвайки ще влезеш в гроба — помисли си той. — Ако ти е писано, разбира се.“

На него самият му беше съвършено безразлично.

— Значи ако докажеш, че съм андроид, — погледна го Фил Ресч, — отново ще си възвърнеш вярата в достойнствата на човешката раса,

така ли? Не, няма да стане. Ето защо, съветвам те още от сега да си изработиш подходяща идеология, която да отговаря на…

— Въпрос първи — прекъсна го Рик. Апаратурата беше сглобена и двете стрелки лекичко потрепваха. — Измерва се скоростта на реакция, затова, моля те, отговаряй колкото се може по-бързо.

Декард избра първия въпрос от листа и започна изследването.

След като приключи, Рик потъна в замислено мълчание. След това се зае да прибира обратно апарата.

— Виждам отговора на лицето ти — каза Фил Ресч и въздъхна с трескаво облекчение. — Добре, а сега ми върни пистолета — той протегна ръка към Декард.

— Изглежда че беше прав, — произнесе Рик, — що се отнася до мотивите на Гарланд. Искал е да посее недоверие между нас.

Чувстваше се крайно изтощен — физически и емоционално.

— Е, готов ли си с новата идеология? — запита го подигравателно Фил Ресч. — Ще можеш ли съвместиш моята личност с достойнствата на човешката раса?

— Изглежда че имаш нарушена способност за емпатично възприятие. Но тестът не е в състояние да го установи. Става дума за отношението ти към андроидите.

— Естествено, че подобно нещо не може да бъде предмет на изследването.

— А би трябвало — никога преди това не му бе минавала подобна мисъл. Но и никога досега не бе изпитвал съчувствие към преследваните андроиди. Досега ги бе възприемал просто като свръх-усъвършенствани човекоподобни машини. Но въпреки това между него и Фил Ресч имаше пропаст. Инстинктивно, Декард чувстваше че е прав. Но все пак — да изпитваш съчувствие към един изкуствено създаден организъм? Към нещо, което само имитира че съществува. Той си спомни за Люба Люфт. Тя изглеждаше толкова жива, без и най-малка следа от симулация.

— Даваш ли си сметка къде ще ни отведе това? — запита го Ресч. — Ако включим в сферата на нашата емпатична идентификация и андроидите, подобно на животните?

— Вероятно тогава няма да можем да се защитаваме.

— Точно така. Ето например този нов тип андроид — Нексъс-6. Те направо ще ни прегазят. Не разбираш ли, че единствената преграда

между тях и човечеството сме ние — ти, аз, останалите ловци. Изчезне ли преградата, ще изчезне и разликата. Ето защо… — той видя, че Рик отново изважда приборите и млъкна. — Мислех, че теста е приключил.

— Искам да си задам един въпрос, — отвърна Рик. — а ти ще наблюдаваш стрелките. Само ще ми кажеш какво показват — аз сам ще си направя изводите.

Рик прилепи датчика към бузата си и нагласи светлината да блести право в едното му око.

— Готов ли си? Наблюдавай индикаторите. Не ме интересува реактивното време. Просто ми съобщавай стойностите.

— Добре, Рик — съгласи се с готовност Фил Ресч.

— Спускам се в асансьора заедно със заловен от мен андроид — произнесе на глас Рик. — И изведнъж, без никакво предупреждение, друг човек го убива.

— До тук няма някакъв особен резултат — отбеляза Фил Ресч.

— Какво показват индикаторите?

— Лявата — 2. 8, дясната — 3. 3.

— Андроидът е женски — продължи Рик.

— Сега имаме 4. 0 и съответно 6. 0.

— Това е напълно достатъчно — кимна Рик, свали електрода и изключи светлината. — Нормална емпатична реакция, каквато често почти винаги показва изследвания човек. С изключение, на хората с психични увреждания… говоря за неизлечимо болните, разбира се.

— И какво следва от това?

— От това следва, че съм способен да изпитвам съчувствие към някои определени видове андроиди. Не към всички — само към единици.

„Като Люба Люфт — помисли си той. — Значи все пак се оказа че греша. Няма нищо неестествено или неприсъщо на човека в реакциите на Фил Ресч. Причината е в самия мен. Интересно, дали аз съм първият човек, който изпитва съчувствие към един андроид? Това едва ли ще повлияе по какъвто и да било начин върху моята работа. Касае се за аномалия, свързана по-скоро с чувствата ми към «Вълшебната флейта» и към гласа на Люба. Към цялостното й творчество. Никога досега не съм изпитвал подобно нещо. Нито към Полоков, нито пък към Гарланд и който и да било друг. А също и към Фил Ресч. Щях да го застрелям без да ми мигне окото, ако се беше

оказал андроид. Особено след онова, което стори на Люба Люфт. Толкова по въпроса за разликата между истинските хора и човекоподобните конструкции. Когато се спусках с асансьора в музея, в кабината с мен бяха две същества — човек и андроид и чувствата ми към тях бяха напълно противоположни на онова, което би трябвало да изпитвам.“

— Според мен, Декард, ти имаш проблем — отбеляза Фил Ресч, който изглежда се забавляваше.

— И какво трябва да сторя? — запита Рик.

— Сексът — това е решението.

— Сексът ли?

— Да, тя беше наистина изключително привлекателна. Не ти ли се е случвало и преди? — Фил Ресч се засмя. — Казвали са ми, че това било проблем номер едно в нашата професия. Ама ти никога ли не си чувал, че в колониите имат андроиди-любовници?

— Но това е незаконно — възрази Рик.

— Разбира се, че е незаконно. Така е с повечето сексуални извращения. Но въпреки това хората го правят.

— А какво ще кажеш, ако това не е секс, а любов?

— Любов — това е друга дума за секс.

— Като любовта към родината. Или към музиката.

— Ако става дума за любов към жена, или нейната изкуствена имитация, то това според мен е секс. Събуди се и погледни в себе си, Декард. Всичко което искаш — подсъзнателно — е да спиш с един женски андроид. Нито повече, нито по-малко. И аз съм се чувствал така веднъж, още в самото начало. Не се предавай, рано или късно ще свикнеш. Това се случи просто защото събитията протекоха в обратен ред. Ти я уби — или по-точно присъства на смъртта й — и после изпита към нея физическо влечение. А трябваше да стане обратно.

— Искаш да кажеш, първо да спя с нея… — погледна го изненадано Рик.

— … и след това да я убиеш — завърши Фил Ресч. На устните му играеше познатата жестока усмивка.

„Ти си истински наемен ловец — мислеше си Рик. — Личи си по отношението ти към тях. А аз?“

За пръв път в живота си Рик почувства съмнение.

13

Като ослепителна светкавица се носеше Джон Изидор обратно към къщи в края на дългия работен ден.

„Дали не си е заминала? — питаше се непрестанно той. — Не, едва ли. Сигурно седи пред прашния телевизор в заринатия от кипъл апартамент, гледа Бъстър Приятелчето и подскача от страх всеки път, когато й се стори, че някой спира пред вратата. Дори, предполагам, този някой да съм аз.“

На път за вкъщи Джон се беше отбил в един магазин за хранителни продукти на черния пазар. На седалката до него бяха подредени цял куп деликатеси — консервиран боб, зрели праскови и чудесно меко сирене с възкисел дъх. Ръцете му трепереха от вълнение, което сякаш се предаваше и на подскачащия във въздуха хелимобил.

„Проклятие“ — помисли си Джон Изидор.

В кабината се носеше мирис на пресни праскови и сирене и приятно гъделичкаше ноздрите. За да получи тези редки деликатеси Джон бе заложил в аванс заплатата си за идните две седмици. В добавка, под седалката беше поставена бутилка безценно „шабле“ — подпряна здраво, за да не се разбие по пътя. От години Изидор държеше тази бутилка в един сейф на Американската банка, с надежда, че в един прекрасен ден в живота му ще се появи някое момиче. И ето, че този ден беше дошъл.

Покритият с отпадъци покрив на неговия блок винаги му навяваше досада. По пътя към асансьора Джон се стараеше да гледа право пред себе си, концентрирал цялото си внимание върху скъпоценните покупки. Боеше се да не се спъне в някоя купчина боклуци и да се срине в бездната на икономическата нищета. Когато асансьорът пристигна поскърцвайки, Джон Изидор се спусна — не на своя етаж, а по-надолу — на нивото, където живееше новата наемателка — Прис Стратън. Ето че най-сетне стоеше пред нейния апартамент. Той почука с дъното на бутилката по вратата и едва сега почувства, че сърцето му блъска лудо.

— Кой е там? — чу се приглушеният й глас зад вратата. В него се долавяше напрежение и страх.

— Това съм аз, Джон Изидор — отвърна той, стараейки се да наподоби деловата увереност, с която бе разговарял днес за пръв път в живота си по видеофона. — Донесъл съм някои редки деликатеси и бих желал да си приготвим заедно една вкусна вечеря.

Вратата се отвори лекичко. В сумрачния коридор надникна лицето на Прис, светлините зад нея бяха изгасени.

— Гласът ви звучи променено — отбеляза тя. — Сякаш сте пораснал.

— Днес в работата имах някои важни проблеми, които трябваше да реша. Нищо необичайно. Не б-б-бихте ли ми п-позволили да вле…

— Можете да ми разкажете за тях — тя отвори вратата достатъчно, за да влезе. После, когато забеляза какво е донесъл лицето й внезапно се озари от щастливо изражение. Но почти веднага радостта й помръкна и чертите й се сгърчиха от болезнена горчивина. Блясъкът в очите бързо изчезна.

— Какво има? — запита той и забърза към кухнята за да остави пакетите. След това се върна при нея.

— Напразно сте похарчили пари… заради мен — отвърна с отпаднал глас Прис.

— Но защо?

— Ах… — тя сви рамене, пъхна ръце в широките джобове на своята старомодна пола и закрачи безцелно из апартамента. — Ще ви кажа някой друг път. Беше много мило от ваша страна — тя вдигна очи към него. — Но сега бих предпочела да си вървите. Не искам да виждам никого.

Прис бавно се приближи към вратата. Краката й се влачеха, изглеждаше така, сякаш жизнените й сили са напълно изчерпани.

— Знам какво ви е — каза той.

— Така ли? — гласът й звучеше още по-вяло и безстрастно.

— Вие нямате никакви приятели. Изглеждате много по-зле отколкото сутринта, когато ви видях и това е защото…

— Имам приятели. — Той млъкна, поразен от ненадейната твърдост в гласа й. Лицето й се оживи. — Или по точно — имах. Бяха седмина. А после дойдоха наемните ловци. Така че сега някои от тях — а може би всичките — са мъртви. — Прис се приближи към

прозореца и втренчи поглед в мрака отвън, сред който проблясваха самотни светлинки. — Нищо чудно аз да съм последната останала жива. Така че, може и да сте прав.

— Какво е това наемен ловец?

— Точно така. Вие — хората — не сте длъжни да го знаете. Наемният ловец е професионален убиец, на когото дават списък на жертвите. И за всяка една от тях той получава определено възнаграждение — около хиляда долара. Обикновено наемните ловци работят към полицейските управления, откъдето получават заплата. Тази заплата, естествено, е съвсем малка, за да поддържат апетита им изострен.

— Уверена ли сте? — запита Изидор.

— Да — кимна тя. — Всъщност, питате дали съм уверена в това, че получават малка заплата, за да се поддържат в готовност? Да, така е. И на тях това им харесва.

— Мисля, че грешите — възрази Изидор. — Никога досега не беше чувал, че съществуват наемни ловци. Във всеки случай, Бъстър Приятелчето не беше споменавал нищо подобно. — Това по никакъв начин не съответства на етиката на мерсеризма — посочи той. — Животът е единен. Или както е казал на времето Шекспир — „Човекът не е остров“.

— Казал го е Джон Дон.

Изидор махна пренебрежително.

— Нищо по-ужасно не съм чувал през целия си живот. Не можете ли да съобщите в полицията?

— Не.

— И те преследват вас? Възнамеряват да дойдат тук и да ви убият? — едва сега Изидор започна да осъзнава причините, за тайнственото поведение на момичето. — Разбирам защо сте толкова уплашена и не искате да се виждате с никого.

„Ами ако това просто е някаква халюцинация? — помисли си Изидор. — Ако Прис е душевно болна, с мания за преследване? Напълно възможно е да е особена — с мозъчно увреждане, резултат от радиацията.“

— Аз ще се разправя с тях, преди да успеят да ви открият — заяви той.

— С какво? — тя се усмихна вяло, показвайки белите си, равни зъби.

— Ще получа разрешително за лазерен пистолет. Това не е никак трудно, по тези места, където полицията рядко обикаля, човек трябва сам да се грижи за своята безопасност.

— А когато сте на работа?

— Ще си взема отпуск!

— Много мило от ваша страна, Джон Изидор. Но ако наемните ловци вече са успели да застрелят останалите — Макс Полоков, Гарланд, Люба, Хаскинс, Рой Бети… — тя преглътна сподавено. — Рой и Ирмгард Бети… Ако всички те са мъртви, то тогава това вече няма никакво значение. Те са най-добрите ми приятели. Защо, по дяволите, никой от тях не ми се обади?

Изидор се отправи към кухнята, намери няколко мръсни, запрашени чинии и се зае да ги мие в умивалника. След известно време се появи и Прис и седна на масата. Джон отпуши бутилката „шабле“, после наряза прасковите, сиренето и отвори консервата.

— Това пък какво е? — запита Прис учудено. — Не сиренето.

— А, това е консерва с фасул. Ах, ако имаше само… — той млъкна внезапно и се изчерви. — Като малък, обичах да го ям с пържола.

— Само един андроид — заговори по-скоро на себе си Прис — би допуснал подобна грешка. И тя ще го издаде.

Тя се приближи към Джон, спря се и после за негова изненада го прегърна през кръста и се притисна.

— Ще си взема едно резанче праскова — рече Прис и несръчно повдигна тънкото парче от чинията. Сетне го пъхна в устата си, преглътна и заплака. Студени сълзи се спускаха по скулите й и падаха върху ризата. Джон просто не знаеше какво да направи и продължи да подрежда масата. — Дявол да го вземе — възкликна ядно тя. — Ние… — тя отстъпи назад и закрачи из стаята. — … живеехме на Марс. Там научих всичко за андроидите — гласът й трепереше, но тя успя да се овладее. Изглежда изпитваше ужасна необходимост да говори с някого.

— И единствените хора, които познавате на Земята — продължи вместо нея Изидор, — са бившите емигранти, с които сте дошла.

— Познавахме се още преди пътуването. Живеехме в едно градче недалеч от Нови Ню Йорк. Рой Бети и Ирмгард държаха

дрогерия, той е фармацевт, а жена му се занимаваше с рекламата и доставката на омекотителни кремове за кожа — на Марс от тях има страхотна нужда. Аз… — тя се поколеба — не веднъж купувах от Рой най-различни лекарства… имах нужда от тях защото… е, защото мястото е ужасно. Това тук — тя махна с ръка към стаята — е нищо. Мислите че страдам защото съм самотна. По дяволите, на Марс всички са самотни. Там е много по-лошо, отколкото тук.

— Но нали имате собствени андроиди? Гледах една реклама… — Джон приседна на масата и започна да се храни. Прис протегна бавно ръка, взе чашата с вино и отпи. Лицето й беше безизразно. — И там се казваше, че андроидите помагали на всички.

— Андроидите — отвърна Прис — също са самотни.

— Харесва ли ви виното?

Прис остави чашата.

— Чудесно е.

— Това е първата бутилка вино, която виждам от три години насам.

— Върнахме се — продължи Прис, — защото там просто не може да се живее. Това място не е създадено за да бъде обитавано. И сигурно не е било обитавано — поне през последните няколко милиарда години. Там всичко е старо. От камъните и скалите лъха на отдавна отминали времена. Както и да е — взимах лекарства от Рой и най-вече се бях пристрастила към новия синтетичен аналгетик — силенизина. А след това се срещнах с Хорст Хартман. По онова време той притежаваше мъничко магазинче за пощенски марки. Там, на Марс, всеки има толкова много свободно време, че ако не си намери хоби ще полудее. Нещо, с което да се занимаваш. Покрай Хорст се запалих по пре-колониалната литература.

— Искате да кажете — по старите книги?

— Да, разкази за космически пътешествия, но писани преди първите космически полети.

— Но как са могли писателите да пишат за космически пътешествия преди…

— Измисляли са си — прекъсна го Прис.

— И откъде са черпели информация?

— От собственото си въображение. И в повечето случаи са грешали. Писали са например, че Венера е покрита с гъсти джунгли,

из които се скитат огромни страшни чудовища и разголени хубавици с блестящи металически нагръдници — тя вдигна очи към него. — Това интересува ли ви? Стройни надарени жени с дълги руси коси и лъскави метални нагръдници големи като пъпеши?

— Не — поклати глава той.

— Ирмгард също е с руси коси — продължи Прис. — Но иначе е дребничка. Както и да е — от контрабандния внос на пре-колониални книги, списания и филми на Марс може да се спечели цяло състояние. Нямаше нищо по-увлекателно, от това да четеш за огромни градове, широкомащабни индустриални начинания и наистина успешни колонизации. Не знам дали бихте могли да си го представите. Да си представите как би изглеждал Марс, каналите…

— Каналите ли? — Изидор смътно си припомни, че някога, още преди войната бе чел нещо подобно, когато хората все още вярваха, че на Марс има канали.

— Прорязващи цялата повърхност на планетата — продължи Прис. — И пришълци от други звезди, обладаващи безкрайна мъдрост, а също разкази за това как ще изглежда нашата Земя в бъдещето, само че без радиоактивен прах.

— Не знам защо, но струва ми се, че подобни истории само биха ме натъжили още повече.

— Не е така — поклати глава Прис.

— Случайно нямате ли някоя подобна книга тук с вас? — помисли си, че би могъл да прочете една от тях.

— Нямаше смисъл да ги взимам със себе си. Тук, на Земята, никога не е имало такъв запален интерес към тях. Освен това библиотеките са претъпкани с пре-колониални издания. Точно от тях се сдобивахме с търсените издания — крадяхме ги и после ги препращахме на Марс с автоматичен транспорт. Представете си само — разхождате се някоя вечер и изведнъж виждате в небето огнена лента. После недалеч от вас се спуска товарен кораб, разбива се в скалите и всичко наоколо е покрито с разноцветни списания и книги. Цяло богатство. Естествено, преди да ги разпродадете, вие ще ги прочетете. — Прис говореше все по-развълнувано. — Сред всички…

На вратата се почука.

— Не мога да отворя — прошепна тя с пребледняло лице. — Моля ви, не вдигайте никакъв шум — тя се ослуша напрегнато. —

Заключих ли вратата? Божичко, дано да съм го сторила. — Тя погледна към Изидор с големите си, разширени от страх очи, сякаш го молеше това да е истина.

— Прис, тук ли си? — чу се приглушен мъжки глас откъм коридора. — Това сме ние — Рой и Ирмгард. Получихме картичката ти.

Прис стана, тихичко се промъкна в спалнята и след миг се появи с лист и молив в ръка. После надраска нещо и му подаде листчето.

„ВИЕ ЩЕ ОТВОРИТЕ“

Изидор поиска молива и написа с нервен почерк.

„И ПОСЛЕ?“

Прис му хвърли гневен поглед.

„ЩЕ ВИДИТЕ ДАЛИ НАИСТИНА СА ТЕ“ — надраска в отговор тя.

Изидор се надигна с неохота и пое към вратата. Едва когато спря пред нея се досети, че никога не е виждал Рой и Ирмгард. Но връщане назад нямаше.

В мрачно осветения коридор стояха двама души. Жената беше дребна на ръст, с красиво лице, което напомняше на Грета Гарбо, имаше сини очи и сламено руса коса. Мъжът до нея беше висок, с умни очи, но чертите на лицето му бяха леко монголоидни и това му придаваше брутален изглед. Жената бе облечена в модно, искрящо наметало, високи кожени ботуши и тесни къси панталони. Мъжът носеше смачкана риза и не особено чисти на вид панталони, което създаваше впечатление за почти преднамерена вулгарност. Той се усмихна, като видя Изидор, но очите му останаха непроницаеми.

— Търсим… — заговори русата жена, после погледна през рамото на Изидор, протегна ръце и възкликна: — Прис, как си, миличка?

Изидор се обърна. Двете жени се прегръщаха щастливо. Той отстъпи встрани и Рой Бети пристъпи прага със самодоволна усмивка.

14

— Можем ли да говорим? — попита Рой и посочи Изидор.

— Всичко е наред — успокои го с радостен глас Прис. После се обърна към Изидор и рече: — Ще ни извиниш ли само за минутка? — тя поведе гостите към другия край на стаята като им шепнеше нещо развълнувано, после и тримата се върнаха при Джон, който вече беше започнал да се притеснява. — Това е мистър Изидор — представи го Прис. — Той се грижи за мен — в гласа й се долови злобен сарказъм. Изидор премигна неразбиращо. — Ето, вижте. Донесъл ми е истинска храна.

— Храна — повтори като ехо Ирмгард Бети и с гъвкава походка се отправи към кухнята. — Праскови! — възкликна тя и се зае да поглъща нарязаните парчета с почти хищни движения. На лицето й, за разлика от Прис, играеше сияйна усмивка.

Изидор я гледаше като хипнотизиран.

— Идвате от Марс, нали?

— Да, разкрихте ни — гласът й беше тънък и писклив като птичи крясък, а сините й очи искряха. — В какво ужасно място живеете! Никой друг не живее тук, нали? Не видяхме никакви светлини.

— Живея на горния етаж — поясни Изидор.

— О, а аз си помислих, че двамата с Прис живеете заедно — в тона й не се долови неодобрение, тя просто им съобщаваше фактите.

— Полоков… отпадна от играта — обяви неочаквано Рой Бети.

— Кой още? — запита Прис, чиято радост от срещата с приятелите се беше изпарила в миг.

— Гарланд — рече Рой. — Също така Андърс и Гитчел. А днес преди обед са убили Люба — говореше така, сякаш по силата на някакви непонятни причини му беше приятно да й съобщава неприятните вести. Сякаш изпитваше удоволствие от ужаса на Прис. — Все не вярвах, че ще успеят да спипат Люба. Спомняте ли си, че непрестанно го повтарях по време на пътуването?

— Значи оставаме… —

— Само тримата — кимна Ирмгард.

— И затова сме тук — подхвърли Рой с неочаквана топлина. Изглежда, че колкото по-безизходна му се струваше една ситуация, толкова повече се забавляваше.

— О, Божичко — възкликна Прис.

— Всичко започна след като се появи наемният ловец — обясняваше разпалено Ирмгард. — Дейв Холдън — името му се отрони от устните й сякаш беше отрова. — Полоков за малко да му види сметката.

— За малко — повтори с вледеняваща усмивка Рой.

— И сега Холдън е в болница — продължи Ирмгард. — Изглежда, че са предали списъка на друг наемен ловец, с когото Полоков също за малко да се справи. Но в края на краищата онзи е успял да отстрани Полоков. А след това е тръгнал по следите на Люба. Знаем го от самата нея. В началото е намерила начин да се измъкне, като е позвънила на Гарланд и той е изпратил някой да го арестува и да го прибере в управлението на Мишън стрийт. След това Люба се свърза с нас и ни разказа всичко. Беше напълно уверена, че всичко е приключило и че Гарланд ще го премахне. Но изглежда, че в управлението нещо е станало не както трябва. Не знаем какво точно и сигурно никога няма да узнаем.

— И сега този ловец има списък с нашите имена, така ли? — запита Прис.

— Да, скъпа, предполагам че е така — рече Ирмгард. — Но не знае къде сме. Двамата с Рой решихме незабавно да напуснем апартамента. Натъпкахме каквото можахме в колата и се отправихме насам. Ще вземем някое съседно жилище.

— Но разумно ли е? — намеси се Изидор, събрал кураж. — Да с-с-се събирате всички на едно място?

— Е, вече не сме чак толкова много — рече замислено Ирмгард и протегна ръка към мъжа си. Изидор си помисли, че двамата се държат много странно. Чувстваше го, макар да не можеше да определи точно по какъв начин. Сякаш над всички умствени процеси в душата им цареше някаква чужда и зла абстрактност. Прис беше различна, в нея се долавяше само неудържим страх. Изглеждаше почти естествена… почти… но…

— Защо не се настаниш при него? — каза Рой на Прис и кимна към Изидор. — Поне е някаква защита.

— От пилешка глава? — възкликна Прис. — В никакъв случай няма да живея с него.

— Не мисля, че моментът е подходящ за подобни предразсъдъци — отбеляза спокойно Ирмгард. — Наемните ловци действат бързо. Нищо чудно новият да се появи тук още тази вечер, получават допълнително възнаграждение за бързо проведена операция.

— Забравили сте вратата отворена — изръмжа Рой, върна се в антрето и хлопна вратата, след което я заключи. — Прис, аз също смятам, че най-добре ще е ако се преместиш при Изидор. Ние с Ирм ще останем в сградата, за да можем да си помагаме, ако се наложи. Горе в колата имам някои електронни прибори, които свалих от кораба. Ще инсталирам връзка между двата апартамента за да можем да се чуваме постоянно. Ще монтирам и алармена система, с която да работим само ние четиримата. По всичко изглежда, че не сме в състояние да създаваме достоверни самоличности. Гарланд беше уверен в противното и вижте какво стана с него. Донякъде сам си е виновен — не биваше да отвежда втория наемен ловец в управлението на Мишън стрийт. Това беше грешка. А и Полоков — вместо да стои колкото се може по-далеч от него му се напъха в ръцете. Не бива да повтаряме грешките им — ще се държим заедно. — Не изглеждаше никак разтревожен, сякаш опасната ситуация му придаваше допълнителни сили и енергия. — Мисля си че… — Рой пое шумно, докато всички в стаята го следяха внимателно. — Мисля си, че трябва да има някаква причина, поради която ние тримата сме все още живи. Очевидно ако ловецът знаеше къде се намираме, досега да се е показал. Основният принцип на преследването е да се действа колкото се може по-бързо. Така и възнаграждението е по-голямо.

— Докато, ако се забави, — допълни Ирмгард, — ние ще можем да се изплъзнем. Струва ми се, че Рой е прав — той знае имената ни, но няма представа къде сме. Горкичката Люба. Не биваше да се захваща с операта, така беше пред очите на всички. Едва ли са се затруднили да я открият.

— Нали смяташе, че ще е в по-голяма безопасност ако стане известна, ако е сред хора.

— Но ти я предупреждаваше — рече Ирмгард.

— Така е — кимна той, — и нея и Полоков, който си мислеше, че може да се преструва на служител от УЪРЛДПОЛ. Мъчех се да убедя и Гарланд, че някой ден ще го отстрани един от собствените му наемни ловци. И най-вероятно така е станало — Рой се залюля на подметките си с мъдър и самодоволен вид.

— Д-доколкото р-разбирам, м-мистър Бети, вие с-сте р-роден за водач — проговори неочаквано Изидор.

— О да, Рой го бива за водач — съгласи се Ирмгард.

— Той организира групата за предстоящото пътешествие — намеси се Прис. — От Марс до Земята.

— В такъв случай, — продължи Изидор, — н-най-добре ще е да го послушате — гласът му трепереше от вълнение и надежда. — Прис, мисля че ще е с-страхотно, ако останете да живеете с мен. Мога да не ходя няколко дена на работа — ще поискам отпуск. И така ще съм сигурен, че с вас всичко е наред.

„Може би, — мислеше си той — Милт, този изобретателен дявол, ще се съгласи да ми направи някакво оръжие. Нещо такова, с чиято помощ да се справя с тези наемни ловци… каквото и да са те.“ За миг в представите му се мярна някакво страховито и безпощадно съоръжение, въоръжено с пистолет и списък с имена на жертви, което пристъпва неумолимо като машина за убийства. Нещо лишено от емоции, дори от лице, което ако бъде убито, веднага бива заменено от друго подобно създание. И така докато всички живи истински същества бъдат избити.

„Странно, — мислеше си той, — че полицията не може да направи нищо. Просто не мога да повярвам. Тези хора трябва да са извършили някакво престъпление. Може би са емигрирали незаконно на Земята. Не веднъж са предупреждавали по телевизията, че трябва да се докладва за всеки кораб, приземил се извън космодрумите. Изглежда полицията се опитва да възпрепятства нелегалната емиграция на Земята. Но дори и да е така, едва ли за подобно престъпление наказанието ще е смърт. Това противоречи на устоите на мерсеризма.“

— Пилешката глава — рече Прис — ме харесва.

— Не го наричай така, Прис — направи й забележка Ирмгард и хвърли състрадателен поглед на Изидор. — Помисли си как би те нарекъл той.

Прис не отговори. Лицето й имаше загадъчно изражение.

— Аз ще се заема с инсталиране на апаратурата — рече Рой. — Ние с Ирмгард ще останем в този апартамент. Прис — ти ще отидеш с мистър Изидор — той се отправи към вратата с необичайна за тромавото си телосложение бързина. След миг вече беше навън и масивната врата се хлопна шумно. За момент пред очите на Изидор се мярна странно видение — на огромен и подвижен механизъм от метал, зъбчати колела, предавки, акумулатори и електрически вериги — и сетне отново на негово място застана образът на Рой Бети. Изидор почувства, че в гърлото му се надига смях и той с мъка го подтисна. Чувстваше се объркан.

— Човек на действието — отбеляза Прис. — Жалко, че не го бива много с инструментите и апаратурата.

— Ако въобще успеем да се измъкнем, — отбеляза замислено Ирмгард, — то ще е благодарение само на Рой.

— Но има ли смисъл всичко това? — промърмори Прис, по-скоро на себе си. После вдигна рамене и кимна на Изидор. — Добре, Джон. Ще се преместя при теб, за да ме защитаваш.

— В-всичките ще ви защитавам — побърза да отговори Изидор.

— Бих искал да знаете, — увери го Ирмгард Бети, — че ние сме ви безкрайно благодарни, мистър Изидор. Вие се първият приятел, с когото се сдобиваме тук, на Земята. Много мило от ваша страна. Надявам се, че някой ден ще можем да ви се отплатим — тя приближи и го потупа по ръката.

— А ще ми дадете ли да прочета някоя от тези пре-колониални книги? — запита я той.

— Моля? — Ирмгард погледна въпросително Прис.

— Онези стари списания — поясни Прис, която вече си събираше багажа. Изидор приближи към нея и пое вързопа от ръцете й. Чувстваше в себе си възторгът, който идва от постигането на някоя желана цел. — Не, Изидор, вече ви обясних, че по известни причини не ги носим с нас.

— Още утре ще отскоча до б-библиотеката — отвърна той. — Т-така ще има какво да четете и няма да скучаете.

Той поведе Прис нагоре по стълбите към своя собствен апартамент, мрачен, пуст и задушен, отнесе вещите й в спалнята и

побърза да включи отоплителната инсталация, осветлението и телевизорът, с неговият единствен работещ канал.

— Харесва ми тук — обяви Прис със същия безизразен глас. Тя се разходи из стаята, пъхнала както и по-рано ръце дълбоко в джобовете на полата си. Лицето й, в противоречие с казаното имаше недоволно, намръщено изражение.

— Какво има? — запита я той.

— Нищо — Прис спря пред прозореца, вдигна завесата и втренчи мрачен поглед навън.

— Мислиш за тези, които те търсят нали… — поде той.

— Те са само една халюцинация — прекъсна го Прис. — Под влияние на лекарствата, които ми даваше Рой.

— М-моля?

— Наистина ли повярва, че съществуват наемни ловци?

— Но нали мистър Бети каза, че те са убили приятелите ви.

— Рой Бети е почти толкова луд, колкото съм и аз — отвърна Прис. — Всъщност ние избягахме тук от една психиатрия на Източното крайбрежие. Всички сме шизофреници, с нарушена способност за емоционално възприятие — нарича се „отслабване на емоционалната реакция“. В момента имаме групова халюцинация.

— Така си и мислех — че не е вярно — отвърна с облекчение Изидор.

— Защо? — тя се завъртя рязко и впи изненадан поглед в него. Джон почувства, че се изчервява.

— З-защото просто такива неща не се случват. П-правителството никога няма да позволи да се извършват убийства, независимо от вида на престъплението. А и мерсеризма…

— Прав си. Но това важи само за хората.

— Не е вярно — възрази Изидор. — Животните също са защитени — свещени са дори змиите, насекомите…

— Значи смяташ, че е невъзможно, така ли? — Прис продължаваше да го разглежда внимателно. — Както каза, дори животните са под закрилата на закон. Всичко живо е защитено. Всяко органично създание, което пълзи, лази, гърчи се, подскача, лети, рои се, снася яйца или… — тя внезапно млъкна. На вратата стоеше Рой Бети, а зад него се точеше тънък кабел.

— А насекомите, — продължи той, без да се притеснява от факта, че е подслушал разговора, — са най-свещени от всичко.

Рой откачи картината от стената, прикрепи към гвоздея малък електронен прибор, отстъпи назад, разгледа го от разстояние и после отново окачи картината.

— А сега да поставим алармата — той започна да навива кабела, който беше присъединен към едно сложно на вид устройство. Без да престава да се усмихва, Рой посочи с ръка устройството. — Ето я и нея. Кабелите, които скрих под килима са всъщност антени, които улавят присъствието на… — той се поколеба, — …мозъчна активност, различна от нашата.

— И така, алармата подава сигнал — отбеляза Прис. — А после? Той е въоръжен. Не можем да се нахвърлим върху него и да го ухапем до смърт.

— Споменатият вече прибор, — продължи търпеливо обясненията си Рой, — има вграден в себе си синтезатор „пенфилд“. При задействане на алармата този синтезатор започва да излъчва вълни на паника към… нашественика. Освен ако не успее да предвиди тази възможност, което е напълно възможно. Паниката ще е страхотна, поставил съм го на максимална мощност. Нито едно човешко същество не би могло да издържи на това усещане повече от няколко секунди. След това съзнанието се помрачава, човек изгубва контрол върху себе си, побягва безцелно, или бива повален от пристъп на мускулни конвулсии. А след това ние ще се справим с него — приключи той. — Може би — зависи колко го бива.

— Това излъчване няма ли да засегне и нас? — запита Изидор.

— Ами да — сети се Прис. — Какво ще стане с Изидор?

— И да го засегне… какво? — Рой вдигна рамене и отново се зае да инсталира алармата. — Тогава и двамата ще се втурнат в панически бяг. Ще имаме достатъчно време да предприемем необходимото. Няма да убият Изидор — той не е в списъка. Така че, ще го използваме като прикритие.

— Нищо по-добро ли не можеш да измислиш, Рой? — попита Прис.

— Не — отвърна той. — Не мога.

— Още утре щ-ще мога да взема оръжие — намеси се Джон.

— А сигурен ли си, че самият Изидор няма да задейства алармата? В края на краищата той е… нали знаеш?

— Направих необходимите промени, които да отчитат забавянето на мозъчната дейност при него — обясни Рой. — Така че, алармата ще се задейства едва когато мозъчната активност премине определен праг. Което означава появата на още един човек.

Той се намръщи и погледна към Изидор след като осъзна какво е казал.

— Вие сте андроиди — каза Изидор. Но не почувства нищо, сякаш този факт не променяше ситуацията. — Сега вече разбирам защо искат да ви убият. Всъщност, вие не сте живи.

Най-сетне всичко заставаше на местата си — наемният ловец, избитите им приятели, пътуването до Земята, мерките за сигурност.

— Сгреших, когато използвах думата „човек“, — обърна се Рой Бети към Прис.

— Точно така, мистър Бети — кимна Изидор. — Но какво значение има това за мен? Аз съм особен, те не се отнасят добре и с мен. Ето например — нямам право да емигрирам — той изведнъж почувства, че трепери като лист. — На вас не ви позволяват да идвате на Земята, аз пък не мога… — Джон най-сетне се овладя.

След кратко мълчание Рой отбеляза лаконично:

— Едва ли ще ви хареса на Марс. Така че, не сте пропуснали нищо.

— Питах се, — намеси се Прис, — колко ли време ще му е необходимо за да осъзнае истината? Различни сме от хората, нали?

— Сигурно именно това е издало Макс Полоков и Гарланд — подхвърли Рой. — А бяха толкова сигурни, че никой няма да забележи. И Люба също.

— Вие сте… интелектуални — отвърна Изидор. Изпитваше странно вълнение от факта, че ги е познал. Вълнение и гордост. — Мислите абстрактно и не… — Джон махна с ръка, както обикновено неспособен да намери подходящата дума. — Как ми се иска само да съм като вас. Тогава нямаше да имам никакво проблеми с теста за интелигентност. И никой нямаше да ме нарича пилешка глава. Мисля, че вие сте по-съвършени от хората — от вас има какво да се научи.

— Да свършвам най-сетне с тази аларма — проговори след малко Рой.

— Той изглежда, че все още разбира — рече Прис, — по какъв начин сме се измъкнали от Марс. И какво сме извършили там.

— По-точно, не можехме да не извършим — поправи я Рой.

Незабелязана от никой, на вратата се бе спряла Ирмгард. Обърнаха глави към нея едва когато неочаквано заговори:

— Не смятам, че трябва да се притесняваме за мистър Изидор — тя се приближи към него и надникна в очите му. — Както самият той каза — те не се отнасят добре и към него. А и за Джон няма никакво значение какво сме извършили на Марс. Той ни познава, харесва ни, приел ни е емоционално и това е напълно достатъчно. За нас е трудно да го разберем, но това е точно така — Ирмгард се обърна към Изидор. — Знаете ли, че ако ни предадете ще получите доста пари? Виждаш ли, — подхвърли Ирмгард на своя съпруг, — осъзнава го, но няма да предприеме нищо.

— Изидор, вие сте велик човек — заговори Прис. — Гордост за расата.

— Ако беше андроид, — промърмори с горчивина Рой, — най-късно до утре сутринта да ни е предал. Ще го направи преди да отиде на работа. Нямам думи да изразя възхищението си — невъзможно бе да се определи дали говори сериозно. — А ние си мислихме, че ще попаднем на една враждебна планета, където всички ще са против нас и няма да намерим приятели — той избухна в насечен смях.

— Аз съм съвършено спокойна — рече Ирмгард.

— А би трябвало да се задушаваш от страх — рече Рой.

— Хайде да гласуваме — предложи Прис. — Както постъпихме на кораба, когато имаше разногласия.

— Добре — кимна Ирмгард. — Нищо повече няма да кажа. Но ако всички са против, съмнявам се, че ще намерим някое друго човешко същество, което да ни приеме и да иска да ни помогне. Мистър Изидор е толкова… — тя се помъчи да намери точната дума.

— Особен — подсказа й Прис.

15

Гласуването беше извършено в почти тържествена, церемониална обстановка.

— Да останем тук — произнесе с нетърпящ възражение глас Ирмгард. — Тук, в тази сграда.

— Аз предлагам да премахнем Изидор и после да се скрием някъде другаде — обади се Рой. После двамата с Ирмгард погледнаха въпросително към Прис.

— Гласувам да останем тук — едва чуто прошепна Прис. А след това добави малко по-уверено: — Мисля, че предимствата от съжителството ни с мистър Изидор са повече от потенциалната опасност, че знае за нас. Очевидно, не можем да живеем дълго сред хората без да ни разкрият — тази заблуда погуби Полоков, Гарланд и Люба.

— А може би и те са постъпили също като нас? — подхвърли Рой Бети. — Повярвали са, доверили са се на някое човешко същество, за което са се надявали, че е различно от другите. Или както казахте — че е особено.

— Никога няма да узнаем — рече Ирмгард. — Това са само предположения. Струва ми се, че те сгрешиха, когато избраха да се крият сред хората и дори да пеят на сцената — като Люба. Ние се доверяваме прекалено много… да, точно така. Прекалено много се доверяваме на тази наша проклета интелигентност! — тя впери поглед в мъжа си, малките й гърди се повдигаха развълнувано. — Мислим се за ужасно умни — да, Рой, ти и сега го правиш!

— Мисля, че Ирм е права — потвърди Прис.

— Значи предлагате, — поде Рой, — да поверим живота си на един недоразвит, дегенерирал… — той преглътна погледна към Изидор. — Уморен съм. Пътят до тук е толкова дълъг, Джон. А тук за съжаление не ни остава още много.

— Надявам се, — заговори с радостен глас Изидор, — с моя помощ престоят ви на Земята да стане още по-приятен.

Чувстваше, че това е в предела на неговите възможности. Тази среща му се струваше като своеобразна кулминация на целия му съзнателен живот, повратен миг — който бе започнал с умело проведения разговор по видеофона.

Веднага след като приключи работния ден Рик Декард се отправи към големите магазини за животни в центъра на града — украсени с просторни витрини и ярко блестящи рекламни надписи. Депресията, която го бе налегнала почти през целия ден все още налагаше върху мислите му своя тежък отпечатък. Единствената възможност да се справи с нея бе приятната разходка из зоомагазините и предстоящото общуване с продавачи и техните питомци. Във всеки случай, досега видът на животните и възможността да получи някое от тях срещу доста крупна сума неизменно бяха оказвали положителен ефект.

— Да, сър? — обърна се към него един от продавачите, облечен в пъстроцветни дрехи. — Харесахте ли си нещо?

— Много неща — отвърна Рик. — Но това, което ме притеснява са цените.

— Винаги може да се намери начин да се споразумеем — отвърна продавачът. — Кажете ми само с какво животно имате желание да се сдобиете и как ще платите. Останалото оставете на мен — аз ще говоря със съдържателя.

— Имам три хиляди в брой — в края на работния ден от управлението му бяха изплатили възнаграждението за отстранените андроиди. — Колко струва заешкото семейство?

— Но, сър, щом разполагате с такава значителна сума, позволете да ви предложа нещо далеч по-сериозно от зайците. Какво ще кажете за една коза?

— Никога не изпитвал голям интерес към козите — отвърна Декард.

— Ще разрешите ли да се поинтересерувам, подобен род сделка необичайна ли е за вас?

— Е, трябва да призная, че не нося всеки ден със себе си три хиляди долара.

— И аз така си помислих, сър, особено след като се заинтересувахте от зайците. Но мисля, че крайно време е да влезете в кръга на онези хора, които притежават по-едри животни. Вие го

заслужавате. Послушайте ме — приличате ми на човек, който е достоен да отглежда в дома си коза.

— И какви са предимствата й?

— Едно от малко известните предимства е, че козата може да се научи да удря ритник на всеки, който се опита да я открадне.

— Това едва ли ще помогне, ако я прострелят с приспивателна стрела и после я отвлекат с хелимобил — възрази Рик.

Но продавачът продължи, сякаш въобще не го чуваше.

— Козата лесно се привързва. Тя притежава свободолюбива, естествена натура, която никаква клетка не е в състояние да скове. Освен това, козите притежават една изключително характерна черта, за която, обзалагам се, досега не сте чували. В немалък брой случаи, след като инвестирате в някое животно известна сума и го отведете в къщи, някоя сутрин го намирате умряло — след като е погълнало нещо радиоактивно. Но изберете ли козата, тази тревога отпада. Козата спокойно поглъща заразени храни, при това в такива количества, които биха повалили кон, или дори бивол. Така че като дълготрайна инвестиция козата — особено женската — притежава особено ценни преимущества за истинския ценител.

— А това тук коза ли е или козел? — запита той като посочи едрия черен екземпляр, застанал неподвижно в средата на клетката. Рик се приближи към нея и продавачът го последва. Животното беше наистина много красиво.

— Това е коза. Черна нубийска коза, при това доста едра, както сам виждате. Едно великолепно украшение за нашия магазин, сър. Предлагаме я на необичайно ниска и привлекателна цена.

Рик извади своя смачкан Сидни и погледна в раздела — кози — черни — нубийски.

— В брой ли смятате да заплатите? — запита продавачът. — Или в замяна ще ни предложите вече използвано животно?

— Изцяло в брой — отвърна Рик.

Продавачът надраска цената на късче хартия и после за съвсем кратко, не повече от няколко секунди я показа на Рик.

— Твърде много — отбеляза Декард. Той дръпна листчето и написа една доста по-скромна цифра.

— Не можем да си позволим да ви продадем козата на подобна цена — възрази продавачът. Той написа нова цифра. — Тази коза няма

и една година — представете си колко дълго ще живее.

Той показа новата цена на Рик.

— Дадено — кимна Декард.

Не след дълго постави подписа си под договора за покупка на изплащане, внесе началната сума от три хиляди долара — всичките пари от възнагражденията — и се отправи към паркирания недалеч хелимобил. Чувстваше се леко замаян, докато товареха клетката в колата.

„Ето че имам собствено животно — повтаряше си той. — Истинско, а не електрическо. За втори път в живота си. — Целият трепереше от напрежение. Сделката не беше никак дребна. — Трябваше да го направя — рече си той. — Особено след онова, което се случи с Фил Ресч. Трябва да възстановя вярата в себе си, в своите способности. В противен случай ще трябва да се разделя с работата си.“

Той стисна с изтръпнали пръсти кормилото, издигна се в небето и се насочи към своя апартамент, където го очакваше Айран.

„Божичко, как само ще се ядоса — досети се Рик. — Защото се страхува да поеме отговорността. А след като и без това е по цял ден вкъщи, тя ще трябва да поеме грижите.“

Той отново се почувства подтиснат.

След като приземи хелимобила на покрива, Рик поседя известно време в колата, мъчейки се да измисли някоя по-живописна версия. „Ще й кажа, — мислеше си той, — че от това зависи работата ми, моят престиж. Че не бива да държим повече тази електрическа овца защото, за нас това е морален тормоз. Дано да ми повярва.“

Декард излезе от колата, измъкна клетката от задната седалка и задъхан я постави на покрива. Козата, която през целия път се клатеше в клетката зад него, го разглеждаше с блестящи, проницателни очи, без да издава нито звук.

Рик слезе на своя етаж и пое по коридора към вратата на собствения си апартамент.

— Здравей — поздрави го от кухнята Айран, която тъкмо приготвяше вечерята. — Защо се забави?

— Ела с мен на покрива — рече той. — Искам да ти покажа нещо.

— Купил си животно — досети се тя. После приглади с ръка косите си и го последва към изхода. Двамата нетърпеливо забързаха по коридора. — Не биваше да го купуваш без мен — шептеше задъхано Айран. — В края на краищата, аз също имам право да участвам в решението, това е най-важната покупка в…

— Исках да бъде изненада — прекъсна я той.

— Значи днес си получил възнаграждение — в гласа й се долови упрек.

— Да — отвърна Рик. — Успях да отстраня три андита — влязоха в асансьора и се понесоха нагоре. — Трябваше да го купя — обясняваше задъхано Декард. — Нещо се случи с мен днес, докато ги отстранявах. Едва ли щях да намеря в себе си сили да продължа, ако не бях купил това животно.

Най-сетне асансьорът спря на покрива. Декард хвана жена си за ръка, включи осветлението и я поведе право към клетката. Когато наближиха, посочи мълчаливо козата, очаквайки нейната реакция.

— О, Божичко! — тихо възкликна Айран. Тя се приближи към клетката, надникна вътре, после я заобиколи и разгледа козата от всички страни. — Истинска ли е? — попита. — Кажи, нали не е изкуствена?

— Съвсем истинска е — каза Рик. — Освен ако не са ме измамили. — Но това бе малко вероятно. Глобата за подобно нарушение надвишаваше три пъти пазарната цена на истинското животно. — Не, мисля че не са.

— Това е коза — говореше по-скоро на себе си Айран. — Черна, нубийска коза.

— Вярно — кимна Рик. — Може би по-нататък ще й намерим подходящ съпруг. Ще имаме и достатъчно мляко за да си правим сирене.

— А можем ли да я пуснем? При овцата ли ще я настаним?

— Първо трябва да я вържем. Поне за няколко дена, докато свикне.

— „Моят живот е низ от любов и удоволствия“ — неочаквано произнесе Айран със странно променен глас. Помниш ли тази стара песен от Щраус? Когато се срещнахме за пръв път? — тя постави ръка на рамото му, наведе се и го целуна. — Много любов и още повече удоволствия.

— Благодаря ти — отвърна Рик и я прегърна.

— А сега да се спуснем в апартамента за да поблагодарим на Мерсер. След като приключим, можем да се качим отново и да й изберем име. Ще намеря въженце, за да я вържем.

Айран пое към асансьора.

Бил Барбър, застанал недалеч от тях пред своята кобила Джуди им махна с ръка:

— Здравейте, мистър Декард. Имате чудесна коза. Поздравления. Добър вечер, мисис Декард. Хей, какво ще кажете, ако ви се родят козленца? Можем да разменим няколко срещу моето потомство.

— Благодаря — кимна Рик без да изпуска ръката на Айран. — Не мислиш ли, — запита я той, — че няма по-добър лек за депресията от този? Поне за моята.

— И за моята също — рече Айран. — Вече няма смисъл да крием от останалите, че овцата е била изкуствена.

— Няма смисъл — повтори предпазливо той.

— Всъщност, ако искаме можем да го запазим в тайна. Най-сетне имаме нещо, за което винаги сме мечтали. И тази мечта се превърна в реалност — Айран отново се притисна до него и го целуна страстно, а горещият й дъх опари врата му. После се пресегна и натисна бутона на асансьора.

Дълбоко в него прозвуча тревожен сигнал. Почти несъзнателно Декард произнесе:

— Да не слизаме в апартамента, поне още малко. Хайде да останем при козата. Ще си поприказваме край нея и ще й дадем нещо за ядене. Когато тръгвах ми дадоха цяла торба с овесени ядки и наръчник за отглеждането — плаща се отделно. Можем да я наречем Юфимия. Айран, почакай — жена му вече влизаше в кабината на асансьора.

— Смятам че е неморално да лишаваме всички останали поклонници на Мерсер от съприкосновение с нашата радост — рече тя. — Днес вече поставях ръце на ръкохватките и това ми помогна да преодолея депресията — поне за известно време. Освен това ме удариха с камък — ето тук — тя вдигна китката си и той видя мъничък червеникав белег. — И постоянно мисля за това колко по-възвишени сме ние когато Мерсер е с нас. Въпреки болката, физическата болка. Но духовно ние всички сме заедно, чувствам докосването на хора от

целия свят, решили да се слеят по между си. — Тя задържа спускащата се врата на асансьора. — Влизай, Рик. Няма да ни отнеме много време. Не е необходима да се сливаш с останалите, искам просто да им предадеш чувствата, които те вълнуват в момента — дължиш им го. Неморално е да го запазим само за нас.

Естествено, тя беше права и Рик неохотно я последва.

След като влязоха в хола Айран побърза да включи емпатичният генератор. Лицето й грееше от радост като ярка луна.

— Искам всички да научат — рече му тя. — Веднъж и с мен се случи нещо подобно. Тъкмо се слях и улових чувствата на някой, който се беше сдобил съвсем наскоро с ново животно. А веднъж… — за миг през лицето й премина сянка, — … веднъж се докоснах до някой, който току що бе изгубил завинаги своя домашен любимец. Но всички останали побързаха да предадат по малко от своите дребни радости за да го успокоят. Веднъж дори съумяхме да предотвратим потенциално самоубийство. Това което имаме, което чувстваме, може…

— Те ще получат нашата радост — каза Рик, но ние ще я изгубим. Защото ще заменим това което чувстваме ние, за това, което изпитват те. И радостта ни ще се изгуби.

На екрана на емпатичния генератор се появиха разноцветни безформени потоци от ярка светлина. Айран пое дълбоко дъх и стисна ръкохватките.

— Няма да изгубим нито частица от чувствата си, ако не загубим допира си с тях. Рик, ти никога не си бил напълно искрен в сливането, нали?

— Мисля че не — рече той. Но сега за пръв път долавяше значението, което имаше мерсеризма за хора като Айран. Може би инцидентът с Фил Ресч, ловецът на андроиди, беше довел до несъзнателна промяна в някоя от безчислените нервни връзки и последвала верижна реакция от промени.

— Айран — заговори разтревожено той и я дръпна от генератора. — Слушай, искам да ти разкажа за това, което ми се случи днес — той я заведе да кушетката и седна до нея. — Днес се запознах с един ловец на андроиди, когото досега не бях виждал. Той е като хищник, сякаш създаден за да ги унищожава. И за пръв път погледнах на андроидите по друг начин. Искам да кажа, че до преди тази среща

аз също съм гледал на тях по начин подобен на неговия. Избрах един въпрос от теста и след като направих опит се убедих, че несъзнателно съм започнал да съчувствам на андроидите. Ти самата тази сутрин ги нарече „бедните андита“. Така че, разбираш какво чувствам. Ето затова купих козата. Може би това е депресия, също като твоята. Сега вече разбирам какво чувстваш когато си в депресия, винаги съм си мислел че ти харесва да си подтисната и че във всеки един момент можеш да излезеш от нея, ако не сама, то с помощта на емоционалния синтезатор. Но удари ли те веднъж истинската депресия, вече за нищо не те е грижа. Изпитваш апатия, губиш представа за смисъла на живота. А това означава, че изгубваш и желанието да променяш каквото и да е… включително и настроението си.

— Ами твоята работа? — прекъсна го с рязък тон Айран. — Какво ще стане? Колко е месечната вноска за козата? — тя протегна ръка и почти машинално Рик бръкна в джоба и извади договора. — Толкова много? — продължи Айран с притихнал глас. — А лихвата, мили Боже — погледни само лихвата. Затворил си си очите пред нея само защото си се почувствал в депресия. А не за да ме изненадаш — както твърдеше в началото — тя му подаде договора. — Добре де, няма значение. Все пак, радвам се, че си имаме коза. Харесвам я, въпреки че ще ни е в тежест.

Лицето й беше посивяло.

— Ще помоля да ме прехвърлят на друга работа. В управлението има десетина отдела — бих могъл да преследвам крадци на животни.

— Но ако престанеш да получаваш възнаграждения за лов на андроиди няма да можем да изплащаме месечните вноски на козата!

— А какво ще кажеш да удължим договора за изплащане от тридесет и шест на четиресет и осем месеца? — той извади писалка и започна да смята трескаво върху гърба на договора. — Това значително ще облекчи вноските — с петдесет и два долара на месец.

Видеофонът иззвъня.

— Ако ме беше послушала и бяхме останали на покрива при козата нямаше да чуем това позвъняване.

— От какво те е страх? — попита Айран докато протягаше ръка към видеофона. — Няма да си поискат обратно козата, поне не толкова скоро.

— Това е от управлението — рече той. — Кажи че ме няма — той се отправи към спалнята.

— Ало — каза зад гърба му Айран.

„Чакат ме още три андроида — мислеше си Декард. — А аз вместо да ги преследвам се прибрах у дома.“ Той зърна на екрана лицето на Хари Брайън и реши, че вече е късно да се крие. Не му оставаше нищо друго освен да се приближи към видеофона с вдървени крака.

— Да, тук е — произнасяше в този момент Айран. — Купихме си коза. Защо не дойдете да я видите, мистър Брайън? — настъпи пауза докато Айран слушаше, след това тя подаде слушалката на Рик. — Иска да говори с теб — Айран побърза да се върне при емпатичния генератор, настани се пред екрана и отново стисна ръкохватките. Почти мигновено влезе в контакт. Рик стоеше прав пред видеофона, осъзнавайки душевното й отсъствие. И своята собствена самота.

— Ало — рече той.

— Проследихме два от останалите андроиди — заговори Хари Брайън. Обаждаше се от службата, Рик видя зад него добре познатия му кабинет, бъркотията от документи по бюрото, по пода смачкани хартии и кипъл. — Изглежда, че са надушили нещо, защото са напуснали адреса, който научи от Дейв и сега се намират в… почакай малко — Хари затършува по бюрото и най-сетне намери листа с адреса. През това време Рик извади от джоба договора и се приготви да го запише на гърба. — Жилищен блок 3967-С. Незабавно се отправяй на там. Изглежда че по някакъв начин са узнали, че си успял да отстраниш Гарланд, Люфт и Полоков. Затова са избягали.

— Избягали са, — повтори Рик. — За да си спасят живота — рече на себе си.

— Айран ми каза, че сте си купили коза. Кога си успял — днес след работа?

— На път за вкъщи.

— Ще дойда да я видя след като отстраниш и останалите андроиди. Между другото — преди малко разговарях с Дейв. Разказах му за проблемите, които са ти създавали. Той ми поръча да те поздравя и да ти кажа да внимаваш. Каза още, че тези Нексъси са били по-умни, отколкото предполагал. Трябва да ти призная, че в началото дори не можа да повярва, че си успял да отстраниш трима и то за един ден.

— Три андроида — това е предела — каза Рик. — За днес ми стигат. Трябва да си почина.

— Утре вече ще са изчезнали — възрази инспектор Брайън. — Или поне ще са извън нашата юрисдикция.

— Едва ли ще са толкова бързи. Сигурно ще се притаят за известно време.

— Трябва да ги спипаш още тази вечер — рече Брайън. — Преди да прикрият следите. Сигурно няма да те очакват толкова скоро.

— Не ги познаваш — отвърна Декард. — Ще ме чакат със сигурност.

— Мартинките ли ти се разтреперица? Този Полоков май ти е взел…

— Не ме е страх — прекъсна го Рик.

— Тогава какво?

— Добре де — съгласи се Рик. — Отивам — той понечи да затвори.

— Чакам от тебе да ми се обадиш колкото се може по-скоро. Тук — в службата.

— Ако ги спипам, после ще си купя овца — заяви Рик.

— Вече си имаш. И то откак те помня.

— Тя е електрическа — отвърна Рик и затвори.

„Този път ще си взема истинска — каза си той. — Трябва да я получа — като компенсация.“

Жена му се беше привела с отсъстващо лице пред емпатичния генератор. Рик постоя известно време редом с нея, положил ръка на гърдите й. Чувстваше как се повдигат и спускат равномерно, в такт с приливите и отливите на живота. Айран не го забелязваше, както винаги единението с Мерсер беше пълно.

На екрана се виждаше облечената в расо фигура на Мерсер, който се катереше нагоре по склона. Близо до него прелетя едър скален отломък. Рик неочаквано си помисли: „Боже мой, моето положение е по-лошо дори от неговото. На Мерсер не му се налага да върши нещо чуждо на неговата природа. Той страда, но от него не се изисква да насилва собствената си същност.“

Той се наведе и внимателно отлепи ръката на жена си от дръжките. Сетне, за пръв път от няколко седмици насам, се настани

пред генератора. Всичко стана импулсивно, без Рик да го замисля предварително.

Пред него се простираше пустинен пейзаж, покрит с буренаци. Из въздуха се носеше тежката миризма на разцъфнали цветове. Беше горещо, земята беше напукана.

Пред него стоеше човек. В уморените му, тъжни очи блещукаха жалостиви пламъчета.

— Мерсер — произнесе Рик.

— Аз съм твой приятел — отвърна старецът. — Но трябва да продължиш своя път, сякаш не съществувам. Разбираш ли какво искам от теб?

Той вдигне ръце напред.

— Не — поклати глава Рик. — Не разбирам. Имам нужда от твоята помощ.

— Как да ти помогна, — запита старецът, — след като не мога да помогна на самия себе си? — той се усмихна. — Няма спасение.

— Тогава защо е всичко това? — настояваше Рик. — Защо те има теб?

— За да ти покажа, — рече Уилбър Мерсер, — че не си сам. Аз съм тук и винаги ще остана при теб. Иди и си върши работата, дори и да знаеш, че това, което правиш е погрешно.

— Защо? — вдигна глава Рик. — Защо трябва да го върша? Не е ли по-добре да се откажа и да емигрирам?

— Където и да отидеш, — заговори старецът, — от теб винаги ще искат да твориш зло. Такъв е основният принцип на живота — насилието спрямо собствената личност. Всяко живо същество в някой момент от живота си се изправя пред този избор. Това е неизбежната сянка, фаталната клопка на сътворението, проклятието, което се храни от всичко живо във вселената.

— И това ли е всичко, което ще ми кажеш? — запита Рик.

Към него неочаквано полетя камък, той се приведе и камъкът го удари по ухото. Рик побърза да пусне ръкохватките и мигновено се озова в собствения си хола, пред генератора, а до него стоеше жена му. Ухото го болеше от удара, той вдигна ръка и докосна стичащата се по лицето му кръв.

Айран попи раната с кърпичка.

— Изглежда трябва да съм ти благодарна, че ме дръпна своевременно. Ужасно мразя, когато ме удрят. Благодаря, че прие камъка вместо мен.

— Трябва да тръгвам — рече Рик.

— По работа?

— При това тройна — той притисна кърпичката към раната и се отправи към вратата. Чувстваше се леко замаян и му се гадеше.

— Успех — извика зад него Айран.

— Нищо не получих от генератора — подхвърли през рамо Рик. — Говорих с Мерсер, но и това не ми помогна. Той не знае нищо повече от мен. Мерсер е само един старец, който се изкачва нагоре по хълма към собствената си смърт.

— Това не е ли божествено откровение?

— Това откровение съм го виждал и друг път — каза Рик. — Ще се видим по-късно.

Декард затвори вратата зад себе си, извади документа от джоба и прочете номера на жилищния блок. „3967-С — това трябва да е някъде в покрайнините, където почти никой не живее. Чудесно място за скривалище. Само че светлините нощем се виждат отдалече. Ето по какво ще се ориентирам — по светлините. Ще летя право към тях като пеперудите. И това ще е краят. Ще се заема с нещо друго, за да си изкарвам прехраната. Тези тримата ще са последни. Мерсер беше прав — трябва да премина през това изпитание. Макар че едва ли ще имам сили. Проблемът вече не е морален, а практически — три андита за един ден — това е много. Сигурно няма да успея. Прекалено уморен съм след всичко, което се случи днес. Вероятно Мерсер го е знаел, може би дори е предвидил всичко това. Но аз знам откъде мога да получа помощ. Макар че веднъж я отказах.“

Той излезе на покрива, намери в мрака паркираната си наблизо кола, настани се вътре и натисна бутоните на видеофона.

— „Роузен Асосиейшън“ — обадиха се отсреща.

— Рейчъл Роузен — рече той.

— Моля, сър?

— Свържете ме с Рейчъл Роузен — изграка дрезгаво Рик.

— Мис Роузен очаква ли…

— Сигурен съм, че очаква — намеси се Рик. После зачака.

След близа десетина минути на екрана се появи миниатюрното мургаво лице на Рейчъл Роузен.

— Здравейте, мистър Декард.

— Заета ли сте в момента, или можете да ми отделите малко време — както предложихте по-рано днес?

Нима наистина беше станало днес? Струваше му се, че предишният им разговор се е състоял преди векове, време през което са се родили и умрели много поколения. И цялата тежест и умора на тази изминала епоха се беше събрала в тялото на Декард. „Сигурно е заради камъка“ — помисли си той и притисна кърпичката към разкървавеното си ухо.

— От ухото ви тече кръв — забеляза Рейчъл.

— Наистина ли знаехте, че ще ви се обадя? — запита я Рик.

— Вече ви казах, че без моя помощ някой от Нексъсите ще ви види сметката преди да успеете да го отстраните.

— Не познахте.

— Но въпреки това вие ми се обадихте. Искате ли да дойда в Сан Франциско?

— Довечера — рече той.

— Не, късно е вече. Ще дойда утре, пътят е не повече от час.

— Наредиха ми да се справя с тях още тази нощ — той замълча за миг и после продължи: — От първоначалните осем останаха само трима.

— Изглежда че здравата сте се потрудили.

— Ако не дойдете още тази вечер, — продължи Рик, — ще тръгна след тях сам и най-вероятно няма да успея да се справя с всичките. Току що си купих една коза, — добави той, — с парите от възнагражденията.

— Ах вие, хора — засмя се Рейчъл. — Козите миришат ужасно.

— Само мъжките. Прочетох го в наръчника, който върви с козата.

— Наистина изглеждате уморен — отбеляза Рейчъл. — И малко замаян. Уверен ли сте, че осъзнавате какво ви чака? Да застреляте още три Нексъса? Никой досега не е отстранявал шест андроида само за един ден.

— Миналата година в Чикаго Франклин Пауърз успя да отстрани седем — възрази Рик.

— Но те бяха от безнадеждно остарял тип — „Макмилан-4“. А сега положението е съвсем различно. Рик, не мога. Дори не съм вечеряла още.

— Имам нужда от теб — произнесе той. „Иначе ще умра — помисли си. — Знам го със сигурност. И Мерсер го знаеше. А мисля, че го знаеш и ти. Не, само си губя времето, като ти се моля. Няма смисъл да търсиш съчувствие у един андроид — защото той не знае какво е съчувствие.“

— Съжалявам, Рик, — повтори Рейчъл, — не мога да го направя тази вечер. Ще трябва да почакаш до утре.

— Мъстта на андроида — произнесе Рик.

— Какво?

— Връщаш си защото те спипах с теста на Войт-Кампф.

— Наистина ли мислиш, че е заради това? — тя го погледна с широко разтворени очи.

— Сбогом — отвърна Рик и посегна към видеофона.

— Слушай — заговори развълнувано Рейчъл. — Помисли преди да говориш.

— Така е. Защото вие Нексъсите се мислите за по-умни от хората.

— Вече нищо не разбирам — въздъхна Рейчъл. — Съвсем очевидно е, че нямаш никакво желание да се захващаш за тази работа довечера. а може би въобще нямаш желание. Нима наистина искаш аз да ти помогна в отстраняването на останалите три андроида? Или всъщност разчиташ, че ще те разубедя да не го правиш?

— Ела при мен — каза Рик. — Ще вземем стая в хотела.

— Защо?

— Защото днес ми казаха нещо — гласът му беше хрипкав. — За възможните взаимоотношения между мъже и андроиди от женски пол. Ако дойдеш тази вечер в Сан Франциско обещавам да се откажа от преследване на останалите три андроида. Имам по-добра идея.

— Добре — съгласи се тя неочаквано. — Ще взема хелимобила. Къде ще се срещнем?

— В „Сейнт Франсис“. Това е единственият свестен хотел в Залива.

— И обещаваш, че няма да предприемаш нищо докато не пристигна, нали?

— Ще те чакам в хотелската стая — отвърна той. — И ще гледам Бъстър Приятелчето. От три дена гост на предаването е Аманда Вернер. Страшно я харесвам — мога да я гледам цял живот без да ми омръзне. Като се засмее дори гърдите й се усмихват.

Рик затвори и поседя известно време неподвижно, без да мисли за нищо. Най-сетне студът в колата го подсети, че е време да тръгва. Декард запали двигателя и след миг вече се носеше към центъра на Сан Франциско, където се намираше хотелът „Сейнт Франсис“.

16

Рик Декард седеше в просторната и прекалено луксозна хотелска стая и четеше досиетата на андроидите Рой и Ирмгард Бети. Най-отпред бяха залепени миниатюрни триизмерни цветни снимки, на които едва се различаваха чертите на лицето. Все пак, жената изглеждаше доста привлекателна. Виж, с Рой Бети нещата не стояха така. Имаше доста неприятен вид.

„На Марс работил като аптекар — прочете Рик. — Или е използвал подобно прикритие. Най-вероятно първоначално е бил предназначен за физически труд, но е мечтаел за нещо повече. Всъщност, мечтаят ли андроидите? — зачуди се Рик. — Сигурно — иначе защо ще убиват своите притежатели и ще бягат на Земята. Мечтаят за по-добър живот, за свобода. Като Люба Люфт, която сигурно винаги е мечтала да пее в «Дон Жуан», вместо да превива гръб в някое скалисто поле, на една планета, която никога не е била подходяща за колонизация.“

Рой Бети притежава агресивна, напориста и авторитетна натура. Склонен към мистични умозрения, именно този андроид е подбудителят на групата, избягала на Земята, създавайки идеологическата обусловка на бягството формулирана като „осъществяване свещеното право на свободен живот за андроидите.“ В добавка, същият андроид е откраднал и извършил многократни експерименти с различни психостимуланти, като при залавянето си твърдял, че се е надявал да предизвика у андроидите усещане аналогично на онова, което изпитват поклонниците на мерсеризма и което по думите на този андроид, оставало недостъпно за неговите събратя.

Цялото досие беше написано в същия патетичен тон. Безскрупулен, хладнокръвен хуманоид, който се стреми по експериментален път да се докосне до нещо, което по начало му е било отказано. Не можеше да изпита никакво съчувствие към него. Бележките на Дейв създаваха по-скоро отблъскващо впечатление.

Очевидно Бети е търсел пътища към овладяване на емпатичното усещане, а после, след провала на опита е организирал избиването на десетки невинни жертви и последващото бягство на Земята. Само трима андроиди бяха останали живи от цялата първоначална група. Но и те също бяха обречени, защото дори Рик да не успее да се справи с тях, някой друг ще го замести. Такъв е неумолимият ход на времето. Кръговратът на живота. Първо настъпва мрак. А с тишината идва и смъртта. И това е цяла една завършена микровселена.

Вратата на хотелската стая се отвори ненадейно.

— Какъв полет — въздъхна влязлата Рейчъл Роузен. Носеше дълго сребристо наметало от рибешки люспи, сутиен и шорти в подобен тон. В ръцете си държеше голяма кожена чанта и хартиена торба. — Хубава стая — рече тя и си погледна часовника. — По-малко от час. Страхотно се справих. Заповядай — тя протегна хартиената торба. — Купих бутилка бърбън.

— Най-опасният от осмината избягали все още е жив — отбеляза Рик. — Организаторът — той й подаде досието на Рой Бети, Рейчъл остави торбата и се зае да го изучава.

— Знаеш ли къде е? — запита го тя.

— Знам номера на сградата. Това е някъде в предградията, където обитават само особени — пилешки глави, мравешки глави и други нещастници, които си въобразяват, че живеят.

— Дай да видя останалите — Рейчъл протегна ръка.

— Две жени — той й подаде досиетата на Прис Стратън и Ирмгард Бети.

— О! — възкликна уплашено Рейчъл като погледна последния лист. Тя захвърли досиетата на земята, после стана и отиде до прозореца, откъдето се разкриваше нощният център на Сан Франциско. — Струва ми се, че и ти ще останеш изненадан от последното досие. Всъщност — кой знае — може и да не ти пука.

Лицето й беше пребледняло, гласът й трепереше. Само за миг беше изгубила своята самоувереност.

— За какво по-точно говориш? — той се наведе и събра пръснатите по земята листа като се чудеше какво ли уплашило Рейчъл.

— Хайде да отворим бутилката.

Рейчъл донесе от банята две чаши. Имаше вглъбен и унесен вид, сякаш мислите й бяха някъде другаде. Рик забеляза по напрегнатото й

лице сянката на споходилите я мисли.

— Ще се справиш ли? Това уиски струва цяло състояние. Не е синтетично, от времето преди войната е.

Декард взе бутилката, отвори я и наля по малко в двете чаши.

— Кажи ми какво те разтревожи? — настоя той.

— Когато говорихме по видеофона ти ми каза, че ако дойда при теб още тази вечер ще се откажеш да преследваш останалите три андроида. И че ще се заемем с нещо друго. Ето, сега сме тук…

— Кажи ми от какво се уплаши?

Рейчъл вдигна очи към него и произнесе с тих глас:

— Искам да знам, какво смяташе да правим. В случай, че се откажеш от играта на криеница с останалите живи андроиди? — тя разкопча наметалото и го окачи в гардероба. За пръв път имаше възможност да види тялото й.

Имаше странни пропорции. Дългата й черна коса изглеждаше доста голяма, в сравнение с крехкото, моминско тяло и малките й гърди. Но очите й, с дълги извити ресници бяха очи на зряла жена, там изчезваше приликата с детето. Рейчъл лекичко се полюшваше на пръсти, а ръцете й бяха присвити в лактите, в позата имаше нещо, което напомняше на притаил се ловец, или може би на кроманьонец. Никакви излишни тлъстини, стройно тяло, плосък корем — Рейчъл беше моделирана по келтските образци за красота, древни, но привлекателни. Краката й, обути в къси блестящи шорти бяха стройни и съвсем леко закръглени, общото впечатление все пак си оставаше по-скоро от младо момиче, отколкото жена. Изключение правеха само неспокойните, проницателни очи.

Декард отпи глътка бърбън и преглътна с мъка. Почти беше забравил силния вкус, уханието на власт и сила, което се долавяше в напитката. Рейчъл изпи чашата си без да се замисли. Тя седеше на края на леглото и приглаждаше с отсъстващ вид набръчканото покривало. Лицето й имаше мрачен изглед. Рик остави чашата на масата и приседна до нея. Под тежестта на тялото му леглото хлътна и Рейчъл побърза да се отдръпне.

— Какво има? — попита той, пресегна се и взе ръката й в своята. Дланта й беше крехка, хладна и влажна. — Какво те подтиска?

— Последният андроид от типа Нексъс-6 — проговори неохотно тя. — Той е от същия тип, какъвто съм и аз. Не забеляза ли

описанието? Напълно съвпада с моето. Може би косата й е сресана различно, или носи перука, но веднага щом я видиш, ще разбереш какво имам пред вид — тя се засмя горчиво. — Представи си само какво щеше да стане, ако не беше научил от Роузен, че съм андроид. Сигурно щеше да се побъркаш като видиш Прис Стратън. Или да си помислиш, че това съм аз.

— И защо това те притеснява?

— Дявол да го вземе, нали ще съм там, когато я отстраниш!

— Не се знае. Може би няма да я намерим.

— Познавам добре психологията на Нексъс-6. Затова съм тук, защото само аз мога да ти помогна. Сигурна съм, че в момента и тримата са на едно място. Събрали са се около онзи отвратителен субект — Рой Бети. Той ще е създателят на всички по-нататъшни опити за самозащита — устните й се сгърчиха. — Божичко! — възкликна тя.

— Стига, успокой се — каза Рик, стисна с пръсти мъничката й брадичка, повдигна главата й и я погледна отблизо.

„Интересно, какво ли чувства човек, когато целува един андроид?“ — запита се той. После бавно се наведе напред и целуна изсъхналите й устни. Не последва реакция, Рейчъл стоеше неподвижно, сякаш не беше почувствала нищо. Но кой знае защо му се стори, че не е така. Или може би просто приемаше желаното за действително.

— Ако знаех, — рече тя, — че възнамеряваш да го сториш, никога нямаше да дойда. Струва ми се, че искаш прекалено много от мен. А знаеш ли какво изпитвам аз към Прис?

— Нарича се съчувствие — каза той.

— Нещо подобно. Самоидентифициране, сякаш си казвам — ето, това става с мен. А представи си че стане наистина. В бъркотията застреляш мен, вместо нея. А после тя ще се върне в Сиатъл и ще продължи да живее моя живот. Никога преди това не съм се чувствала така странно. Та ние сме само машини, създадени от пресата, подобно на капачки. Това че съществувам не нещо повече от една илюзия. Аз съм само един от многото прототипи — тя потрепери.

Странно, но в поведението й имаше нещо почти забавно.

— Но мравките не изпитват нищо подобно — отвърна Рик. — Макар че, физически са напълно еднакви.

— Мравките… те нямат представа за времето.

— Тогава близнаците. Те също…

— Те се идентифицират един с друг. Доколкото знам между тях съществува особена, емпатична връзка — Рейчъл се изправи, направи няколко неуверени крачки до масата и си наля още бърбън. После бързо отпи, пое безцелно из стаята, накрая, сякаш съвсем случайно, се спря до леглото, изтегна се и вдигна крака. — Да забравим за останалите три андроида — предложи тя и въздъхна уморено. — Направо съм скапана — сигурно е от пътуването и от това, което научих преди малко. Искам да поспя — тя затвори очи. — Ако умра, — прошепна Рейчъл, — може би ще се прероди отново със следващите модели на „Роузен асосиейшън“ — тя отвори очи и го погледна. В очите й блестяха яростни пламъчета. — Всъщност, имаш ли представа защо съм тук? И защо Елдън и Роузен настояваха да дойда при теб?

— За да ме следиш — отвърна той. — И да разбереш какво всъщност издава андроидите по време на теста.

— Не само по време на теста. Всичко, което ги издава като андроиди. След като приключа със задачата асоциацията ще започне разработката на нова модификация, като направи необходимите промени в структурата на синтезираната ДНК. И тогава ще се появи Нексъс-7. А когато се научите да го разкривате, ще създадем нов, още по-усъвършенстван прототип. И в края на краищата, дори вие няма да сте в състояние да отличавате хуманоидния робот от човека.

— Чувала ли си някога за теста на Бонели? — запита я той.

— Работим и върху реакцията в спиналните ганглии. Някой ден теста на Бонели ще потъне в забравата на миналото заедно с всичко останало — тя се усмихна невинно, в контраст с думите. Декард не можеше да определи доколко сериозно говори.

„Идея с потресаващо значение за нашия свят, а с каква лекота само говори за нея. Може би това е характерна черта на всички андроиди — мислеше си той. — Без емоционална окраска, дори без осъзнаване действителното значение на казаното. Само лишени от съдържание, формални определения на отделните положения.“

Но това не беше всичко. Съвсем неусетно Рейчъл бе преминала от оплакване на собствената си незавидна ситуация към осмиване на неговата.

— Дявол да те вземе — произнесе той.

Рейчъл избухна в смях.

— Напих се. Не мога да дойда с теб. Ако ме оставиш тук, — тя махна с ръка към стаята, — ще се наспя, а утре можеш да ми разкажеш какво е станало.

— Само че, ако Рой Бети ме изпревари нищо чудно за мен да не настъпи това утре.

— Но аз така или иначе не мога да ти помогна. Не разбираш ли, че съм пияна? А и вече си се досетил за истинското положение на нещата. Аз съм само един наблюдател. Няма да си мръдна пръста за да те спася. Все ми е едно дали Рой ще ти види сметката. Единственото, което ме интересува е моята собствена безопасност — тя го погледна с широко отворени очи. — Божичко, та аз изпитвам съчувствие към себе си. Ако трябва да отида в онази изоставена сграда… — тя посегна машинално към най-горното копче на блузата си, поигра си с него и след това бавно го разкопча. — Не, просто не смея да отида там. Андроидите нямат никаква лоялност един към друг. Нищо чудно Прис Стратън да ме унищожи и да заеме моето място. Разбираш ли? Свали си сакото.

— Защо?

— За да си легнем.

— Днес си купих черна нубийска коза — произнесе Рик. — Ето защо, трябва на всяка цена да отстраня останалите три андроида. А след това ще се върна при жена си — той стана, взе бутилката бърбън и си наля с трепереща ръка. Може би наистина беше преуморен. И двамата са уморени. Прекалено изморени, за да се впуснат в преследване на трима андроиди, един от които несъмнено е най-опасният в цялата група.

Рик изведнъж осъзна, че се страхува именно от този последен андроид. Той беше в основата на всички събития, още от самото начало. До този момент Рик се бе срещал и беше отстранявал само неговите бледи и несъвършени превъплъщения. Но сега вече идваше ред на самия Бети. При тази мисъл Рик почувства, как страхът в него набира сила, помрачавайки способността му за рационално възприятие.

— Не мога да тръгна без теб — каза той на Рейчъл. — Дори не мога да напусна тази стая. Полоков беше на косъм да ми види сметката. Също и Гарланд.

— Страх те е, че Рой Бети ще те открие пръв? — тя остави чашата, наведе се напред, посегна зад гърба си и разкопча сутиена. После го свали, изправи се рязко, полюшна се и се засмя. — В чантата имам миниатюрно устройство, произведено в марсианските лаборатории на асоциацията. Използва се като предпазно средство, когато се налага да се извърши планов преглед и проверка на някой новосъздаден андроид. Намери го — прилича на мидена черупка. Като го видиш ще го познаеш.

Декард започна да рови в чантата. Като всяка дамска чанта и тази гъмжеше от най-невероятно предмети и Рик с раздразнение си помисли, че ще му трябва доста време докато открие онова, което търси.

В същото време Рейчъл свали ботушите си, разкопча шортите и като балансираше ту на единия, ту на другия крак бавно ги свали и ги запрати към другия край на стаята. След това се просна на леглото, посегна несръчно към чашата на масичката и неволно я бутна.

— Проклятие — промърмори тя, изправи се несигурно, само по бикини, известно време го гледа как се рови в чантата й, после внимателно дръпна чаршафите, пъхна се в леглото и се зави.

— Това ли е? — Рик държеше металическа сфера с миниатюрно копче отгоре.

— Да — този уред в продължение на няколко секунди предизвиква каталепсия в андроида — обясни със затворени очи Рейчъл. — А също така подтиска дишането на всички, които се намират в непосредствена близост. Предполагам, че можеш да издържиш за кратко без да дишаш, нали? А при андроидите вагуса…

— Да, знам — Рик се изправи. — За разлика от човешката нервна система, автономната нервна система на андроидите не е толкова гъвкава към подобни резки промени. Но нали сама каза, че ефектът продължава само няколко секунди.

— Напълно достатъчно — отбеляза Рейчъл, — за да ти спаси живота. Ако Рой Бети се появи неочаквано, достатъчно ще е само да натиснеш бутона и докато стои неподвижно, с мозък лишен от кислород и разпадащи се нервни връзки, ще можеш спокойно да го застреляш с твоя лазерен пистолет.

— Ти също имаш лазерен пистолет — рече Рик. — Видях го в чантата ти.

— Фалшив — каза тя и се прозя. — Андроидите нямат право да носят оръжие.

Той бавно се приближи към леглото. Рейчъл се надигна, претърколи се по корем и заби нос във възглавницата.

— Какво чудесно, чисто, девствено легло — промърмори тя. — Само за чисти, девствени момичета, които… — тя се замисли. — Всъщност, андроидите не могат да раждат деца. Не е ли тъжно?

Рик плъзна ръце по голото й тяло и смъкна бикините.

— Не е ли тъжно? — повтори Рейчъл. — Наистина не зная, а и няма как да разбера. Какво ли чувстваш, когато имаш дете? А като стана дума за това — какво чувстваш, когато знаеш, че си бил роден? Ние не сме били родени, не растем, нито пък остаряваме, а просто се износваме като мравките. Отново тези мравки — всъщност, ние сме мравки. Машини с хитинова кора и заложени рефлекси, които никога не са били живи — тя изви глава настрани и се провикна: — Аз не съм жива! Ти не лягаш в леглото с жена. Нали това не те разочарова? Правил ли си някога любов с андроид?

— Не — поклати глава Декард докато си сваляше ризата.

— Казват, че за предпочитане е да не се мисли много в подобна ситуация. Защото замислиш ли се веднъж, просто не можеш да продължаваш по-нататък. По съвсем прозаични психологически причини.

Той се наведе и я целуна по рамото.

— Благодаря, Рик — прошепна Рейчъл. — Не забравяй, не бива да мислиш докато го правиш. Не спирай дори за миг, не се отдавай на философски разсъждения, защото рискуваш да се провалиш. И двамата рискуваме.

— И все пак, — настоя Рик, — бих искал след като свършим да се заема с Рой Бети. Имам нужда от твоята помощ. Знам, че лазерът в чантата ти не е…

— Нима вярваш, че ще се съглася да отстраня някой андроид вместо теб?

— Уверен съм, че независимо от онова, което ми каза, ти ще ми помогнеш. Иначе едва ли би легнала с мен в леглото.

— Обичам те — произнесе Рейчъл. — Обзалагам се, че ако някога видя кожата ти, опъната пред някоя камина ще ударя десетката на твоя любим войт-кампфов тест.

„Тази нощ — мислеше си Рик, — ми предстои да отстраня един Нексъс, който по нищо не се отличава от голото момиче до мен. Мили Боже, ето че стигнах до там, където ме съветваше Фил Ресч. Как казваше — първо лягаш с нея, а след това я застрелваш.“

— Не мога да го направя — каза той и се отдръпна от леглото.

— Искам те — проговори с разтреперан глас Рейчъл. — Ние сме различни. Не ме интересува Прис Стратън. Слушай, — Рейчъл се надигна, в мрака на стаята той едва различаваше голото й, лишено от форми тяло. — Легни с мен и ти обещавам, че ще я премахна. Съгласен ли си? Защото не бих издържала ако…

— Благодаря ти — при тези думи Рик почувства как в гърлото му се надига вълна на топла благодарност.

„Двама — помисли си той. — Остават само двама. Семейство Бети. Дали Рейчъл ще го направи наистина? Сигурно. Съвсем типично поведение за един андроид. И все пак — досега не ми се е случвало нещо подобно.“

— Дявол да го вземе, лягай най-сетне! — нареди Рейчъл.

И той я послуша.

17

А след това се наслаждаваха на небивал разкош — Рик поръча да им поднесат кафе в стаята. После дълго седя в мекото просторно кресло, облицовано в златисто-зелена дамаска и бавно отпива горещата напитка, размишлявайки върху онова, което му предстоеше да извърши. През това време Рейчъл си тананикаше безгрижно под горещия душ в банята.

— Сигурна съм, че не съжаляваш за сделката, която сключи с мен — провикна се тя след като спря душа. Само след миг се появи на прага на банята, гола, със зачервена кожа и увита в кърпа коса, от която се спускаха едри капки. — Ние, андроидите, не умеем да контролираме своите страсти. Според мен ти си го знаел и се възползва от това — в гласът й обаче не се долавяше гняв. Изглеждаше весела и жизнерадостна като най-обикновено момиче. — Наистина ли настояваш още тази вечер да проследим останалите андроиди?

— Да — каза той.

„И два от тях ще отстраня аз — помисли си Рик. — А третият остава за теб.“ Както самата Рейчъл бе казала, сделката си я биваше.

— Хареса ли ти? — попита го тя докато се увиваше в една огромна бяла хавлия.

— Да.

— Ще го направиш ли пак — с друг андроид?

— Ако е момиче. И ако прилича на теб.

— Знаеш ли каква е средната продължителност на живота, при хуманоидни роботи от моя тип? Съществувам вече от две години. Колко мислиш, че ми остават?

— Около две години — отвърна той след известно колебание.

— Този проблем засега остава нерешен. Имам предвид клетъчното заместване — временно или постоянно. Но какво да се прави — тя започна яростно да се търка. Лицето й беше безизразно.

— Съжалявам — каза Рик.

— По дяволите. Аз съжалявам, че въобще заговорих за това. Всъщност, това е единствената причина, поради която хората отказват да избягат и заживеят с някой андроид.

— Това отнася ли се и за Нексъс-6?

— Проблемът е в метаболизма. Не в типа на изкуствения мозък — тя започна да се облича.

Декард също се облече. После, без да разменят нито дума двамата излязоха на покрива, където беше паркирана колата, под зоркото наблюдение на облечения в бяла униформа помощник.

— Каква красива вечер — каза Рейчъл докато се носеха към предградията на Сан Франциско.

— Козата ми сигурно вече е заспала — отбеляза Рик. — Всъщност, не съм сигурен — може би козите са нощни животни. Чувал съм, че има такива животни. Ето, например овцете никога не спят. Във всеки случай, когато и да погледна моята, тя винаги ми отвръща на погледа. Чака да й дам нещо за ядене.

— А жена ти каква е?

Рик не отговори.

— Ти…

— Ако не беше андроид, — прекъсна я Рик, — щях да се оженя за теб.

— И сега можем да живеем заедно, макар това да е грешно. Само че, всъщност аз не съм жива.

— Юридически — да. Но в действителност си жива. Биологично. Не си направена от транзистори, като някое фалшиво животно. Ти си органично същество.

„Но само след две години — помисли си той, — ще умреш от износване. Защото, както сама отбеляза, засега проблемът с клетъчното заместване остава нерешен. Така че, в края на краищата това няма кой знае какво значение.“

— Изглеждаш тъжен — погледна го Рейчъл.

Той протегна ръка и я докосна по бузата.

— Едва ли ще можеш и за в бъдеще да преследваш андроиди — произнесе спокойно тя. — Няма за какво да тъгуваш.

Рик й хвърли изненадан поглед.

— Нито един наемен ловец не е можел да продължи след като е бил с мен. Всъщност, с изключение на един. Ужасно циничен човек.

Казва се Фил Ресч. Предпочита да работи сам. Според мен е малко смахнат.

— Ясно — кимна Рик. Цялото му тяло беше изтръпнало.

— Но пътуването ни не е напразно. Предстои ти да се срещнеш с един великолепен, душевно богат човек.

— Рой Бети — досети се той. — Всичките ли ги познаваш?

— Познавах ги, когато все още съществуваха. Сега са останали само трима. Опитахме се да те спрем тази сутрин, преди да поемеш списъка на Дейв Холдън. Повторих опита малко преди Полоков да се свърже с теб. Но след това не ми оставаше нищо друго освен да чакам.

— Докато най-накрая аз самия не издържах и ти се обадих.

— С Люба Люфт бяхме близки приятелки в продължение на почти две години. Какво мислиш за нея? Харесваше ли ти?

— Да, харесваше ми.

— Но въпреки това я уби.

— Уби я Фил Ресч.

— Аха, значи Фил Ресч е дошъл с теб в операта. Не знаехме това, точно тогава изгубихме връзка. Разбрахме само че е убита и предположихме, че ти си го сторил.

— Ако се съди по записките на Дейв, все още имам шанс да отстраня Рой Бети. Но едва ли ще успея да се справя и с Ирмгард. Със сигурност няма да се справя с Прис. Дори след като научих толкова много. Значи всичко, което се случи в хотела, имаше за цел…

— Нашата компания, — прекъсна го Рейчъл, — си постави за цел да разстрои работата на наемните ловци както тук, така и в Съветския съюз. Имахме известен успех… макар че не знаехме на какво да го отдадем.

— Съмнявам се, успехът да е бил чак толкова голям, колкото казваш.

— Е, поне що се отнася до теб.

— Ще видим.

— Не, аз вече зная — поклати глава Рейчъл. — Още когато видях израза на лицето ти, тази печал. Точно това и очаквах.

— Колко пъти си го правила досега?

— Не помня. Седем, или осем. Не, мисля че са девет. Да, девет пъти.

— Идеята ми се струва старомодна — каза Рик.

— Какво? — Рейчъл го погледна стреснато.

Декард изви кормилото напред и хелимобила се устреми надолу.

— Такова е моето мнение. Така или иначе, смятам да те убия. А след това ще отстраня сам Рой и Ирмгард Бети и Прис.

— Затова ли се приземяваме? Добре, — каза примирено тя, — щом си решил. Но не забравяй, че аз съм собственост и то легална на асоциацията. Не съм някакъв си избягал андроид от Марс, нито пък съм от класата на останалите.

— И все пак, ако успея да отстраня теб, значи ще мога да се справя и с останалите.

Тя пъхна разтреперана ръка в раздутата, натъпкана с най-разнообразен кипъл чанта, известно време порови трескаво вътре и сетне се отказа.

— Дяволите да я вземат тази чанта — прошепна яростно тя. — Никога не мога да намеря онова, което ми трябва. Ще се постараеш ли да го сториш безболезнено? Искам да кажа — внимателно. Обещавам, че няма да оказвам съпротива. Съгласен ли си?

— Сега вече разбирам какво е имал пред вид Фил Ресч — поклати глава Рик. — Той не е циник, просто е научил твърде много. Не мога да го виня — след като е преминал през всичко това. Здравата го е разтърсило.

— Но не в желаната насока — Рейчъл изглежда се бе успокоила. Но въпреки това в нея се долавяше някакво напрежение. Отслабнал бе черният пламък, сякаш я бе напуснала волята за живот, както толкова често бе наблюдавал и при другите андроиди. Класическа картина. Някаква механична, интелектуална примиреност, каквато истинският организъм — носещ в себе си бремето на милиард-годишната еволюция — отхвърляше, стремейки се да оцелее на всяка цена.

— Не мога да понасям начина, по който вие андроидите се предавате — разгневи се той. Хелимобилът се носеше право към земята, наложи се да дръпне кормилото рязко назад, за да избегне сблъсъка. Декард натисна спирачката, колата поднесе и най-сетне закова. Той изключи двигателя, извърна се и извади лазера.

— Цели се в оксипиталната кост, която се намира в основата на черепа — посъветва го Рейчъл. — Моля те — тя се изви за да не гледа в дулото на бойния лазер. Така смъртта щеше да дойде неочаквано.

— Не мога да го направя — рече Декард и свали оръжието. След това включи двигателя и колата бавно се издигна.

— Ако ще го правиш, прави го сега — каза Рейчъл. — Не ме карай да чакам.

— Не мога да те убия — той отново се насочи към предградията на Сан Франциско. — Твоята кола остана в хотела, нали? Ще те откарам до там и после можеш да се върнеш в Сиатъл — нямаше какво повече да каже и Рик потъна в мълчание.

— Благодаря ти, — погледна го Рейчъл, — че не ме уби.

— По дяволите, нали сама каза, че не ти остават повече от две години живот! А на мен ми остават петдесет. Ще живея поне двадесет и пет пъти повече от теб.

— И все пак ме презираш за онова, което ти сторих — в гласа й вече се долавяше нарастваща увереност. — И ти мина по пътя на другите. На наемните ловци преди теб. Те също се гневяха и заплашваха, че ще ме убият, но когато настъпваше моментът установяваха, че не могат да го направят. Също като теб, преди малко — тя запали цигара и пое дълбоко. — Разбираш ли какво значи това? Това означава, че аз бях права — повече няма да можеш да отстраняваш андроиди. Не става дума за мен, а за семейство Бети, Стратън и всички останали. Така че, по-добре си върви в къщи при козата. И си почини. Уф! — подскочи неочаквано тя. — Изгорих се с цигарата! — Рейчъл се облегна назад уморено.

Декард продължаваше да мълчи.

— Знаеш ли, — продължи тя, — мисля, че ти обичаш тази твоя коза повече от мен. Дори повече от жена си. На първо място поставяш козата, след това твоята съпруга, а после всички останали… — тя се изсмя тихичко. — Всъщност, какво друго ми остава, освен да се смея?

Рик не отговори. Известно време пътуваха в тишина, после Рейчъл се наведе, включи радиото и завъртя настройката.

— Изключи го — рече Рик.

— Да изключа Бъстър Приятелчето и неговите Дружелюбни приятели? Да изключа Аманда Вернер или Оскар Скрюгс? Всеки момент ще чуем самия Бъстър и неговото сензационно съобщение — тя втренчи поглед към циферблата на часовника си, озарен от светлините на радиото. — Да, ей сегичка. Не си ли чул за

съобщението? Бъстър непрестанно говори за него, създава напрежение, за да…

Радиото изпращя и гласът на един от участниците в шоуто я прекъсна:

— …да знаете, приятели, че двамата с Бъстър си седим тук и си правим лафа и ни е много гот, а пък скоро ще стане време за обявяване на — както вече сами се досещате — най-сензационното съобщение на…

Рик изключи радиото.

— Това е Оскар Скрюгс — каза той. — Чуй го само как говори! И това ми било интелигентен човек!

Рейчъл мигновено се пресегна и го включи отново.

— Искам да слушам. Трябва да слушам. Това е много важно — имам пред вид съобщението на Бъстър Приятелчето.

От говорителя продължаваше да се лее познатия вече идиотски глас, Рейчъл се облегна назад и се настани удобно. Пламъчето на цигарата й проблясваше съвсем близо до него, приличаше на замръзнала във въздуха светулка — настойчиво, неизбежно доказателство за победата й над него.

18

— Донеси тук вещите ми — нареди Прис на Джон Изидор. — Най-вече държа на телевизора. Не искам да изпусна съобщението на Бъстър Приятелчето.

— Да — съгласи се Ирмгард Бети с пламнали очи. — Необходим ни е телевизор. С такова нетърпение очаквахме тази вечер и тя скоро ще започне.

— Моят телевизор хваща само правителствения канал — рече Изидор.

Рой Бети се обади от дъното на просторния хол, където се бе настанил в удобното меко кресло:

— Из, ние искаме да гледаме Бъстър Приятелчето и неговите Дружелюбни приятели. Всъщност, ако искаш мога да ти викам Джон? Както и да е — надявам се, че ме разбираш? И така — ще ни донесеш ли телевизора?

Изидор се отправи през ехтящия пуст хол към стълбището. В него продължаваше да цъфти мощният, ухаен аромат на щастието, усещането, че за първи път през целия си скучен живот си е необходим.

„Те са зависими от мен — повтаряше си той, докато се спускаше по покритите с прах стълби към долния етаж. — Наистина чудесна идея — да гледаме заедно Бъстър. Далеч по-приятно, отколкото когато го слушам по радиото в кабината на камиона. Пък и обявяването на сензационното съобщение е съвсем предстоящо. Ето че благодарение на Прис, Рой и Ирмгард ще имам възможността да гледам най-вълнуващата вест от много години насам. Как ти се струва това, а?“ — рече си той.

За Джон Изидор животът беше преминал в друго измерение.

Той влезе в доскорошния апартамент на Прис, изключи телевизора от мрежата и откачи антената. Тишината неочаквано се спусна върху него и той усети, че ръцете му изтръпват. Далеч от доскорошната компания на семейство Бети и Прис, Джон почувства, че

започва да избледнява и става инертен, като чезнещия образ от екрана на изключен телевизор.

„Трябва да си сред хората, — рече си той, — ако въобще искаш да живееш. Преди другите да дойдат тук нямах нищо против самотата. Но сега всичко се промени. Няма връщане назад — от живота сред хора, към обитаване в самота. Божичко, та аз съм този, който зависи от тях — помисли си панически той. — Добре че решиха да останат.“

Необходими бяха две слизания за да прехвърли всички вещи на Прис в горния апартамент. Джон реши първо да отнесе телевизора, а след това да се върне за останалия багаж. Той се изкачи запъхтян по стълбите и с изтръпнали от болка пръсти постави телевизора на малката масичка в хола. Останалите го гледаха равнодушно.

— Тук имаме чудесен сигнал — рече той като си поемаше дъх. След това включи телевизора в мрежата и постави антената. — Преди, когато хващах Бъстър и неговите…

— Млъкни и включи предаването — нареди му Рой Бети.

Изидор побърза да изпълни заръката. След това се отправи към вратата.

— Още едно слизане — обяви той — и съм готов.

Чувстваше сладката топлина на тяхното присъствие.

— Добре — рече замислено Прис.

„Не знам защо, — мислеше си Джон, докато се спускаше повторно по стълбите, — но имам чувството, че те ме използват. Няма значение. Все пак — хубаво е да имаш приятели.“

Той влезе в апартамента, събра дрехите на момичето в куфара, нарами го и се затътри обратно.

Докато се качваше по стълбите, нещо дребно се раздвижи в праха.

Изидор мигновено остави куфара и извади от джоба си малък пластмасов буркан, какъвто носеха всички жители на планетата именно заради подобни случаи. На стълбата помръдваше паяк, неизвестно откъде появил се, но жив. С трепереща от вълнение пръсти Джон го пъхна в буркана и завъртя капачката, на която бяха пробити предварително въздушни отвори.

Когато стигна пред вратата на горния етаж той спря за да си поеме дъх.

— … да, приятели, моментът настъпи. Говори Бъстър Приятелчето и аз се надявам, че всички вие горите от нетърпение да споделите с мен откритието, което направих с помощта на специален екип от високо професионални специалисти, работили денонощно през последните няколко седмици. И така, драги приятели, ето я и вестта…

— Открих паяк — обади се Изидор.

Трите андроида едновременно обърнаха глави към него, откъсвайки погледи от телевизора.

— Дай да го видя — каза Прис и протегна ръка.

— Не говорете точно сега — рече Рой Бети.

— Никога досега не съм виждала паяк — рече Прис. Тя постави бурканчето на дланта си и се втренчи в мъничкото същество вътре. — Толкова много крака? За какво му трябват толкова крака, а Джон?

— Така са устроени паяците — отвърна той с туптящо сърце, имаше чувството че ще се задуши. — С осем крайника.

— Знаеш ли какво си мисля, Джон? — попита Прис и се изправи. — Мисля се, че не му трябват всичките.

— Осем ли? — намеси се Ирмгард. — Не може ли да върви само с четири? Хайде да откъснем останалите и ще видим — тя затършува вдъхновено в чантата си, извади миниатюрни дамски ножици и ги подаде на Прис.

Изидор почувства, че го завладява неописуем ужас.

Прис занесе буркана в кухнята и го постави на масата. После отвъртя капачката и изтърси паяка отвътре.

— Едва ли след това ще е толкова бърз, — отбеляза тя, — но и без това няма какво да преследва. Рано или късно ще умре — тя вдигна ножиците.

— Моля ви — проговори Изидор.

Прис вдигна въпросително глава.

— Има ли някаква стойност? — запита тя.

— Не го измъчвайте — въздъхна умолително той.

Без да му обръща внимание Прис отряза едно от крачетата на паяка.

От към хола се чуваше гласът на Бъстър Приятелчето:

— Разгледайте внимателно картината, която ви показваме — това е уголемена секция от фон на снимка. С други думи — небосвод.

Момент, предавам микрофона на шефа на научния екип, Ърл Параметър, който ще ви обясни смисъла на направеното главозамайващо откритие.

Прис отряза още едно от крачетата на паяка, като го придържаше с пръсти. Устните й се изкривиха в усмивка.

— Това е фотоувеличение на видеокадър, — разнесе се непознат глас от телевизора, — който след щателна лабораторна обработка и анализ ни доведе до извода, че участъкът от сиво небе, пред който крачи Мерсер и виждащата се над него луна, не само че не са от земен произход, но те са изкуствени!

— Изпускате! — провикна се Ирмгард и дотича в кухнята, за да види с какво се занимава Прис. — О, ще свършиш след това. Ела да чуеш съобщението, ужасно важно е и доказва, че всичко, в което вярвахме…

— Тихо — извика Рой Бети.

— … е истина — довърши Ирмгард.

А гласът по телевизора продължаваше:

— Така наречената „луна“ е нарисувана. При максимално увеличение на кадъра, което наблюдавате в момента на екрана, ясно се виждат следите от четка. Разполагаме с достатъчно доказателства, че оскъдната растителност и дори камънаците в краката на Мерсер също са от изкуствен произход. Напълно възможно е скалните отломъци да са направени от мека пластмаса, за да не причиняват истинско нараняване.

— С други думи, — намеси се Бъстър, — Уилбър Мерсер въобще не страда.

Шефът на изследователския екип продължи:

— Съвсем наскоро, мистър Бъстър, попаднахме на следите на някой си Уейд Картът — бивш холивудски експерт по специални ефекти, който, опирайки се на дългогодишния си опит в киното, изрази становище, че Мерсер е всичко на всичко един актьор, крачещ по сцена с декор. Картът дори заяви, че тази сцена му е позната и че се намира в един от павилионите на киностудиото, използван преди доста време от някакъв неизвестен режисьор.

— Следователно, — запита Бъстър, — ако може да се вярва на думите на Картът, няма никакво съмнение във вашите заключения?

Прис беше отрязала три от крачетата на паяка, който след всеки опит креташе отчаяно по повърхността на масата, търсейки пътя за спасение. Безуспешно.

— Ние естествено повярвахме на Картът, — продължаваше със своя сух, педантичен глас шефът на екипа, — и изгубихме доста време в анализиране на снимки на актьори, работили в Холивуд до замирането на филмовата индустрия.

— И открихте…

— Слушайте сега — каза Рой Бети. Ирмгард не откъсваше хипнотизирания си поглед от екрана и дори Прис престана да се занимава с паяка.

— След като анализирахме няколко хиляди снимки, попаднахме на човек, който сега вероятно е в дълбока старост, но е играл в дребни холивудски роли преди войната. Името му е Ал Джери. Изпратихме няколко души да го посетят в дома му в Ийст Хармъни, щат Индиана. Сега ще чуете разказа на един от тези хора.

Настъпи моментна тишина, после се разнесе друг, също така равнодушен глас:

— Къщата на Ларк авеню в самите покрайнини на града, където не живееше никой друг, освен самия Ал Джери, се оказа порутена и занемарена постройка. Поканиха ни да влезем в стаята, която миришеше на застояло, а подът беше покрит с гъст слой кипъл. Още при влизането аз внимателно сканирах телепатически мъглявото, объркано и изпълнено с противоречиви мисли съзнание на седналия насреща Ал Джери.

— Чуйте — каза развълнувано Рой и се приведе на ръба на креслото, сякаш се готвеше да скочи.

— Открих без затруднение, — продължи техникът, — че старецът действително се е снимал в поредица от кратки, петнадесет минутни видеофилми, поръчани от човек, когото Ал така и не е видял. Както вече бяхме предположили, „камъните“ наистина са били изработени от мека пластмаса. Вместо кръв са използвали кетчъп и единственото страдание, на което е бил подложен мистър Джери, — тук техникът не издържа и се изкикоти, — е била необходимостта да издържи един цял снимачен ден без глътка уиски.

— Значи Ал Джери — на екрана отново се появи лицето на Бъстър Приятелчето, — е човек, който през целия си живот не е могъл

да се заеме с достойно както за нас, така и за самия него занимание. М-да. Той е главното действащо лице от филма, всъщност в цялата поредица от скучни и тъповати филми, заснети по незнайно чия поръчка. Поклонниците на мерсеризма често повтарят, че техният идол не е човешко същество, а по-скоро архетипов свръхразум от някоя друга планета. Е, в известен смисъл те се оказаха прави. Уилбър Мерсер не е човек и той наистина не съществува. Светът, сред който се изкачва всъщност е една долнопробна, изтъркана от употреба холивудска сцена, която е изчезнала всред кипъл преди много години. Остава въпросът — кой е измамникът, превърнал тази фалшификация в мит за обитаемата част на Слънчевата система? Помислете върху това, приятели.

— Възможно е никога да не узнаем — промърмори Ирмгард.

— Възможно е никога да не узнаем — повтори след секунда Приятелчето. — Нито да разкрием тайнствената цел, която е преследвал създателят на тази измама. Да, братлета, измама! Мерсеризмът е една голяма измама!

— Мисля че всички го знаехме — обади се Рой Бети. — Беше повече от очевидно. Мерсеризмът се появи, когато…

— Помислете върху това — не спираше Бъстър. — Запитайте се, какво ви дава мерсеризмът. Защото, ако може да се вярва на многобройните практикуващи, по време на сеанса се извършва сливане…

— Ето, говори за емпатията, която притежават хората — подхвърли Ирмгард.

— …съзнанието на всички хора от Слънчевата система в единно съзнание, лесно манипулируемо от така наречения „телепатичен глас на Мерсер“. Забележете, прекрасна възможност за някой самозабравил се политик, който може да се превърне в един втори Хитлер…

— Не, въпросът е в емпатията — прошепна яростно Ирмгард, стиснала малките си юмручета. Тя изтича в кухнята и се изправи срещу Изидор. — Нали това е единственото, което вие хората притежавате за разлика от нас? Ако не беше мерсеризмът, тогава как щяхте да докажете, че подобно нещо съществува? Какво става с паяка? — тя погледна през рамото на Прис.

Прис тъкмо бе отрязала поредното краче на своята жертва.

— Четвъртото — рече тя и побутна паяка. — Не иска да тръгне. А знам че може.

На вратата застана Рой Бети, дишайки развълнувано, с доволно изражение на лицето.

— Свърши се. Бъстър го каза от ясно по ясно и този път го чуха всички обитатели на системата. „Мерсеризмът е измама“. Всичките тези емпатични сеанси са една голяма измама.

Той се приближи и разгледа с любопитство паяка.

— Не иска да върви — рече Ирмгард.

— Ей сега ще го накарам — Рой извади кибрит, запали една клечка и бавно приближи пламъчето към паяка, докато най-сетне съществото се затътри.

— Права бях — отбеляза Ирмгард. — Нали ви казах, че може да върви и на четири крака? — тя вдигна глава към Изидор. — Какво има? Нищо няма да загубиш, — Ирмгард положи успокояващо ръка върху рамото му. — Ще ти платим по цената на — как се казваше — ах, да, Сидни. Защо гледаш така мрачно? Да не би да е заради разкритията, свързани с мерсеризма? За това ли е? Хей, отговори ми! — тя го побутна.

— Знаеш ли защо е подтиснат? — подхвърли Прис. — Защото в другата стая има емпатичен генератор. Използваш ли го Джон Изидор?

— Разбира се, че го използва — рече Рой Бети. Те всички го използват — или по-точно — го използваха. Може би сега ще започнат да си задават въпроси.

— Не мисля, че това е краят на култа към Мерсер — каза Прис. — Но точно в този миг има милиони нещастни човешки същества — тя се обърна към Изидор. — От месеци чакаме това да се случи. Знаехме че е предстоящо — разобличението на Бъстър — Прис се поколеба за миг и после продължи. — Пък и защо не? Бъстър е един от нас.

— Той е андроид — обясни Ирмгард. — Но никой не знае. Никой от хората.

Прис се наведе и отряза още едно краче на паяка. Неочаквано Джон Изидор я блъсна встрани и внимателно хвана мъничкото същество. После го занесе до умивалника, пусна го вътре и отвори крана. Сякаш потапяше във водата всички свои доскорошни надежди.

— Ама той наистина е съвсем разстроен — в гласа на Ирмгард се долови напрежение. — Стегни се Джон. Кажи нещо — тя се обърна към Прис и мъжа си — Като го гледам така и аз започвам да се изнервям. Защо мълчи? Не е проговорил откакто пуснахме телевизора.

— Причината не е в телевизора — каза Прис. — А в паяка. Така ли е, Джон Изидор? Ще се оправи — подвикна тя след Ирмгард, която отиде да спре телевизора.

След като известно време разглежда с любопитство Изидор, Рой най-сетне проговори:

— Из, всичко свърши. Говоря за мерсеризма — той стисна трупа на паяка с върховете на пръстите си и го вдигна над умивалника. — Може би това беше последният паяк. Последният жив паяк на Земята. В такъв случай, това е краят на паяците.

— Аз… не се чувствам добре — проговори Изидор. Той взе една чаша от шкафа и известно време — не знаеше колко точно — постоя, стиснал чашата в ръка. А след това се обърна към Рой Бети.

— Значи небето зад Мерсер е нарисувано, така ли? И не е истинско?

— Ти сам видя увеличения сектор, който показаха в предаването — отвърна Рой. — И следите от четка.

— С мерсеризма не е свършено — обяви Изидор. Той почувства, че между трите андроида има някаква ужасна връзка. „Паякът — помисли си той. — Може би това наистина е бил последният паяк на Земята, както бе казал Рой Бети. Но сега вече го няма, изчезна също като Мерсер“ — той се огледа наоколо и видя покрития с прах и порутен апартамент, в ушите му кънтеше прибоят на задаващия се кипъл, окончателният хаос за всички форми, наближаващата победа на пустотата. И всичко това се издигаше около него като стена, а той стоеше неподвижно, стиснал мъничката керамична чаша в ръка, после кухненският шкаф изскърца и се покри с пукнатини, а подът под краката му неочаквано подаде.

Изидор протегна ръка и докосна стената. Ръката му хлътна в мазилката и на пода се посипаха дребни парчета, които наподобяваха радиоактивния прах отвън. Изидор седна на креслото до масичката, но металните крака се извиха като прогнили и проядени отвътре тръби. Той подскочи, остави чашата и се помъчи да върне на краката предишната им форма. Но в същия миг креслото се разпадна в ръцете

му и навън щръкнаха винтовете, които доскоро го държаха цяло. Изидор видя, че поставената на масата чаша се покрива с тънки като паяжини пукнатини, а след това гланцовият й ръб се отлюпи и отдолу зейна груба, неравна материя.

— Какво прави той? — достигна до ушите му гласът на Ирмгард Бети. — Ще изпочупи всичко! Изидор, престани…

— Но аз не го правя — рече Джон. Той се отправи с неуверена крачка към хола, искаше да остане сам, след това приседна на изтърбушената кушетка и впери поглед в покритата с петна стена, по която бяха пропълзели милион насекоми преди да изчезнат завинаги и изведнъж си спомни за трупа на убития паяк, с четири изтръгнати крачета.

„Всичко тук е ужасно старо — помисли си той. — Някъде далеч в миналото е започнало да се разлага и този процес е необратим. Също както с мъртвия паяк.“

От вдлъбнатините, образувани при хлътването на пода се показаха части от телата на мъртви животни — глава на врана, мумифицирани ръце, които може би са принадлежали на маймуна. Малко по-нататък се виждаше осел, застинал неподвижно и въпреки това, на пръв поглед жив, във всеки случай още не беше започнал да се разлага. Изидор се приближи към него, усещайки как под краката му пращят като съчки изпотрошените кости. Но още преди да се приближи до осела — едно от съществата, които обичаше най-много — върху беззащитната муцуна на животното се спусна незнайно откъде взела се блестящо-черна врана. „Не бива — искаше да извика той, но враната вече се бе заела да кълве очите на осела. — Ето пак — мислеше си той. — Това отново се случва с мен. Сигурно ще прекарам дълго тук, долу — също както предишния път. И винаги е така, защото тук нищо не се променя, настъпва момент, когато дори процесът на разлагане спира.“

Отнякъде полъхна сух ветрец и купчините от кости около него се разпиля като есенни листа.

„Дори вятърът е в състояние да ги руши — мислеше си Изидор. — На този етап — преди да изчезне времето. Ах, да можех само да си спомня как да се изкача от тук — той вдигна глава нагоре, но не видя нищо, за което да се хване. — Мерсер — повика Изидор. — Къде си

сега? Това е гробищният свят и аз отново съм тук, но този път теб те няма.“

Нещо лазеше по крака му. Джон се наведе и го потърси пипнешком. Откри го лесно, защото съществото не можеше да се придвижва бързо. По пода бавно и мъчително пълзеше с оцелелите си крака осакатеният паяк. Джон го вдигна и го задържа на дланта си. „Костите, — помисли си той, — се обличат отново в плът, и паякът оживява. Мерсер трябва да е наблизо.“

Отново полъхна вятър и останалите кости се разпаднаха със сух пукот, но той вече долавяше присъствието на Мерсер.

„Ела при мен — призова го Джон. — Изпълзи по крака ми, или намери някакъв начин да стигнеш до мен, Мерсер.“

После повтори на глас:

— Мерсер!

По цялата равнина бавно настъпваха бурени, пробиваха си отвори в стените около него и гнездяха вътре превръщайки се в собствените си спори. А тези спори нарастваха, пропукваха се и разцъфваха — сред прогнилата стомана и парчетата от бетон, които до скоро оформяха стените. И когато стените изчезваха, оставаше само пустотата. Пустотата оставаше дори когато изчезваше всичко останало. С изключение на мрачната, невзрачна фигура на Мерсер. Старецът се беше изправил пред Джон със смирено изражение на лицето.

— Наистина ли небето е нарисувано? — запита го Изидор. — Вярно ли е, че при голямо увеличение се виждат отпечатъците от четката?

— Да — отвърна Мерсер.

— Но аз не ги виждам.

— Защото си прекалено близо — рече Мерсер. — Трябва да гледаш отдалеч, както правят андроидите. Тогава ще имаш по-добра перспектива.

— Затова ли твърдят, че ти си една фалшификация?

— Това е вярно — каза Мерсер. — Те не лъжат и изследването, което са извършили е истинско. От тяхна гледна точка аз съм само един стар, пенсиониран актьор на име Ал Джери. Така че, разобличенията им не са измислени. Те дойдоха вкъщи и ме разпитаха и аз им казах онова, което искаха да научат, а то е всичко.

— Дори и за уискито?

Мерсер се усмихна.

— Но това също е истина. Те си свършиха добре работата и от тяхна гледна точка разобличенията на Бъстър Приятелчето звучаха напълно убедително. Но сега ще им е доста трудно да разберат защо нищо не се е променило, защо ти си тук и аз съм с теб — Мерсер вдигна ръка към познатата сцена на безлюдния, стръмен хълм зад тях. — Аз те пренесох тук от гробищния свят и ще продължавам да те издигам нагоре, докато сам не пожелаеш да се откажеш. И докато не престанеш да ме търсиш, аз също няма да престана да те откривам.

— Това за уискито никак не ми хареса — рече Изидор. — Беше отвратително.

— Така е, защото си човек с високи морални принципи. А аз не съм такъв. Аз не смея да съдя никого, дори самия себе си — Мерсер протегна към него стиснатата си десница. — Преди да забравя, тук имам нещо за теб — той разтвори пръсти. В гънките на дланта му се беше свил осакатеният паяк. Само че сега всички крачета си бяха на мястото.

— Благодаря — Изидор внимателно взе паяка. Той понечи да каже още нещо, но…

Неочаквано засвири сигналът на алармената сигнализация.

— В сградата има наемен ловец! — изръмжа Рой Бети. — Изгасете всички светлини. Откъснете го от генератора — той трябва да е до вратата, когато се появи ловецът. Хайде — дръпнете го!

19

Изидор сведе поглед надолу и видя ръцете си, стиснали дръжките на емпатичния генератор. Докато се блещеше в тях светлините в хола на неговия апартамент неочаквано изгаснаха. В кухнята Прис посягаше към настолната лампа.

— Слушай, Джон — прошепна в ухото му Ирмгард, стиснала рамото му с пръсти, чиито нокти се забиваха болезнено в плътта му. Изглежда не осъзнаваше какво върши, в бледата нощна светлина, която падаше от прозореца лицето й изглеждаше разкривено, асиметрично. Приличаше на гротескно оформена чиния с тънки, сгърчени, лишени от клепачи очи. — Трябва да застанеш до вратата. И когато почука — ако въобще почука — ще му покажеш удостоверението си и ще му кажеш, че апартаментът е твой собствен и че тук не живее никой друг освен теб. А ако настоява да влезе, поискай да видиш ордер за обиск.

Застанала недалеч от него, с изпънато от напрежение тяло, Прис зашепна развълнувано:

— Не го пускай да влезе, Джон. Говори му, направи каквото можеш, само не го пускай да влезе. Знаеш ли какво може да направи един наемен ловец, като влезе тук? Разбираш ли какво ще стори с нас?

Изидор се отдръпна от двата уплашени женски андроида и пипнешком се отправи към вратата. Най-сетне напипа дръжката, замръзна на място и се ослуша. Усещаше, както винаги, стълбищната площадка зад вратата — празна, безжизнена и ехтяща.

— Чуваш ли нещо? — обади се някъде отблизо Рой Бети. Изидор подуши резкия, неприятен мирис на страх, който сякаш извираше от тялото на Рой и се оформяше в мъгла. — Излез навън и погледни.

Изидор отвори вратата и завъртя глава към двете страни на площадката. Въздухът тук бе свеж, независимо от гъстия слой прах. Джон изведнъж осъзна, че в ръката си продължава да стиска паяка, който Мерсер му бе дал. Дали наистина това бе същият паяк, който Прис бе осакатила с ножицата? Едва ли. Никога няма да узнае. Но както и да е, паякът беше жив и лекичко помръдваше в шепата му, без

да го ухапе — като повечето малки паячета и за него човешката кожа беше прекалено твърда.

Джон стигна до края на площадката, спусна се по стълбите и излезе на малката алея, която на времето беше обградена от градина. Градината беше изчезнала по време на войната, а самата алея се беше пропукала на хиляди места. Но Джон я познаваше добре, той закрачи уверено следвайки извивките й, покрай стената на високата сграда, докато най-сетне се спря до единственото място в цялата околност, където имаше малко зеленина — не повече от един квадратен ярд, обрасъл с изсъхнали, покрити с прах буренаци. Именно тук Джон пусна паяка, който бавно заопипва пътя си в тъмнината.

„Е, свърши се“ — рече си Джон и се изправи.

Изведнъж буренаците блеснаха в ярък сноп светлина и полумъртвите им стъбла придобиха призрачен, заплашителен вид. Джон успя да зърне паяка, който се бе настанил на един назъбен лист. Значи все пак се справяше чудесно.

— Какво направи? — запита го мъжът, стиснал прожектора.

— Оставих един паяк — отвърна Джон, учуден, че мъжът не го вижда — в ярката светлина на прожектора паякът изглеждаше по-голям от всичко живо. — За да може да избяга.

— А защо не го занесеш в твоя апартамент? Не е ли по-добре да го поставиш в буркан? Цената им нарасна с десет процента, ако се съди по януарското издание на Сидни. Можеше да получиш най-малко стотина долара за него.

— Ако го занеса обратно, тя отново ще започне да го реже — рече Изидор. — Късче по късче, за да види от какво е направен.

— Така постъпват андроидите — каза мъжът. Той бръкна в джоба на шлифера си, извади нещо, разтвори го и го подаде на Изидор.

В неясната светлина наоколо ловецът приличаше на съвсем обикновен, незабележим човек. Лицето му беше закръглено и гладко, с нищо неотличаващи се черти, приличаше по-скоро на чиновник от някоя бюрократична служба. Упорит и безличен. Нямаше нищо от образа на злото божество, който си беше изградил Изидор.

— Аз съм полицейски инспектор от Управлението в Сан Франциско. Декард, Рик Декард — мъжът захлопна удостоверението си и го прибра в джоба на шлифера. — Горе ли са сега? И тримата?

— Ами, работата е там че, — заобяснява Изидор, — аз ги наглеждам. Двете са жени. Последните от групата са, другите са мъртви. Пренесох телевизора на Прис в моя апартамент за да могат да гледат Бъстър Приятелчето. А Бъстър доказа, без никакво съмнение, че Мерсер не съществува — Изидор говореше развълнувано, горд, че е научил нещо много важно, за което ловецът очевидно не беше чул.

— Хайде да се качим горе — каза Декард. Неочаквано в ръката му се появи лазерен пистолет, насочен право към Изидор, после, след известно колебание Рик го прибра. — Ти си от ония, особените, нали? Пилешка глава.

— Но аз имам работа. Карам фургон на… — той изведнъж осъзна, че е забравил името на фирмата, за която работи, — … една ветеринарна лечебница. Ветеринарната лечебница „Ван Неес“ — спомни си Изидор. — П-притежание на Ханибал Слоут.

— Ще бъдеш ли така добър, — запита Декард, — да ми покажеш пътя до твоя апартамент? Тази сграда има поне хиляда апартамента, така че ще ми спестиш доста труд — гласът му издаваше умора.

— Ако ги убиеш, — предупреди го Изидор, — никога вече няма да можеш да се сливаш с Мерсер.

— Значи не искаш да ме заведеш, така ли? Кажи ми поне на кой етаж е. Само това. А аз ще се оправя нататък.

— Не — поклати глава Изидор.

— Според щатския и федерален закон… — заговори Декард и после се отказа. — Лека нощ — пожела той и пое по алеята към сградата, следвайки мъничкият ярко-жълт кръг от светлина.

След като влезе в сградата Декард изгаси светлината и продължи напред, ориентирайки се по мъждукащите и доста нарядко разположени крушки по стената.

„Пилешката глава, — мислеше си той, — знае че са андроиди. Знаеше го още преди да му кажа. Но изглежда че не разбира какво значи това. Всъщност, кой ли разбира? Аз? Нима разбирам? Една от тях, ще бъде точно копие на Рейчъл — припомни си той. — Може би особеният е живял точно с нея. Интересно, как ли се е чувствал? Дали е същата, която е осакатила паяка му? Бих могъл да се върна и да го взема. Никога досега не съм намирал живо същество. Сигурно усещането е фантастично, вървиш и изведнъж съзираш в краката си

нещо живо. Може би някой ден това ще се случи с мен, както е станало с него.“

Декард бе взел от колата подслушвателно устройство. Той го включи, миниатюрната антена се завъртя, а екранът блесна в светлина. В тишината на коридора екранът не показваше нищо. Значи не са на този етаж. Декард завъртя антената нагоре и уредът веднага улови слаб сигнал. Втория етаж. Декард прибра уреда в куфарчето и пое по стълбите нагоре.

В мрака дебнеше нечия фигура.

— Ако мръднеш, ще те отстраня — каза Рик. Отсреща стоеше мъжкият екземпляр. Декард беше стиснал конвулсивно дръжката на лазера, но не смееше да го вдигне. Бяха го изпреварили, съвсем неочаквано.

— Не съм андроид — проговори фигурата. — Името ми е Мерсер — говорещият пристъпи на светло. — Обитавам тази сграда заради мистър Изидор. Това е същият този особен с паяка, с когото разговаряхте преди малко.

— Значи ли това, че аз вече съм отречен от мерсеризма? — запита Рик. — Както каза пилешката глава? Заради онова, което ще сторя след малко?

— Мистър Изидор, — отвърна Мерсер, — говореше от свое име. Това, което възнамерявате да направите, трябва да бъде направено. Не веднъж съм го казвал — той вдигна ръка и посочи стълбите зад Рик. — Дойдох, за да ви съобщя, че един от тях не е в апартамента, а по-надолу зад вас. Той е най-опасният от тримата и с него трябва да се справите пръв — треперещият, изнемощял глас на стареца внезапно се изпълни с тревога. — Побързайте, мистър Декард. На стълбите.

Рик измъкна лазера, завъртя се на пръсти и пристъпи напред. По стълбите право към него съвсем безшумно тичаше жена и Декард неочаквано осъзна, че я познава. Той свали оръжието.

— Рейчъл — произнесе обърканo Декард. Нима го беше последвала чак дотук? Но защо? — Върни се в Сиатъл — рече й той. — Остави ме. Мерсер ми каза, че трябва да го направя.

Едва в този миг Декард осъзна, че жената пред него не е Рейчъл.

— В името на онова, което бяхме ние един за друг — каза андроидът и протегна ръце, сякаш за да се вкопчи в него.

„Дрехите, — помисли си Декард, — ето кое е различното — Очите са същите. И не е само тя — могат да бъдат цял легион, всяка със своето собствено име и всички досущ като Рейчъл Роузен. Рейчъл — прототипът, създаден за да защитава останалите.“

Той вдигна оръжието и стреля и в същия миг тя се хвърли върху него. Тялото на андроида се пръсна и разлетя на дребни парчета. Декард прикри лицето си с ръце, а когато погледна отново, лазерният пистолет, който андроидът държеше се търкаляше обратно надолу по стълбите, а ехтящият звук от металическото подрънкване ставаше все по-слаб. Най-опасният от тримата, беше казал Мерсер. Декард се огледа за стареца, но той беше изчезнал.

„Могат да ме преследват с образа на Рейчъл, — мислеше си Декард, — докато издъхна, или докато не открият нещо по-съвършено. А сега — другите двама. Мерсер каза, че един от тях не е в апартамента. Мерсер е на моя страна — рече си той. — Той ми се яви и ми предложи помощта си. Ако не беше ме предупредил тя — то — щеше да ми види сметката. Сега вече мога да се справя с останалите. Защото извърших невъзможното. Рейчъл смяташе, че не мога да го направя. Но сега всичко свърши — само за миг. От тук нататък, всичко е въпрос на умение. Двамата Бети ще са трудни, но не като това, с което се справих.“

Стоеше сам в пустия коридор. Мерсер си беше отишъл, след като бе свършил онова, заради което бе дошъл. А от Рейчъл — или по-точно Прис Стратън — не беше останало нищо. Но някъде в сградата се спотайваха още два андроида, те чакаха и вече знаеха, какво се е случило. Сигурно ги беше страх. Станалото беше техният отговор на проникването му в сградата, отчаян опит за спасение. И ако не беше Мерсер, сигурно щяха да успеят. Но сега за тях бе настъпила студената зима.

Рик съзнаваше, че трябва да действа бързо. Той затича надолу по коридора и изведнъж портативният енцефалоскоп в джоба му регистрира наличие на мозъчна активност. Стоеше пред техния апартамент. Вече нямаше нужда от никакви уреди — Декард захвърли всичко и почука на вратата.

— Кой е? — запита мъжки глас отвътре.

— Аз съм — Изидор — отвърна Рик. — Пуснете ме, имате нужда от м-моята помощ.

— Не отваряй — чу се отвътре женски глас.

— Прис, искам да гледам Бъстър Приятелчето на твоя телевизор — продължаваше Рик. — Важно е, нали казаха, че Мерсер не съществувал. Карам фургон на Ветеринарната лечебница „Ван Неес“, притежание на мистър Ханибал С-с-слоут — Декард демонстративно заекна. — Х-х-хайде, отворете вратата. Този апартамент е мой — той почака малко и после вратата се открехна. В мрака зад нея се мярнаха две фигури с размити очертания.

— Първо трябва да ни подложите на тест — проговори по-малката от двете фигури.

— Вече е късно — каза Рик. По-високата фигура блъсна вратата и се опита да включи някакъв уред. — Не — извика Рик. — Трябва да вляза — той остави Рой Бети да стреля пръв, отскочи назад и лъчът премина край него. — С този изстрел, — заяви Рик — изгубихте законното си право на проверка. Трябваше да настоявате за провеждане на войт-кампфовия тест. Но сега вече е късно — Рой Бети стреля повторни, не улучи, сетне захвърли лазера и побягна във вътрешността на апартамента. Може би там беше приготвил още някоя изненада.

— Значи Прис не успя? — попита мисис Бети.

— Прис не съществува — отвърна той. — Има само Рейчъл Роузен и ще я има — отново и отново.

Той забеляза очертанието на пистолет в ръката й. Значи Рой не беше захвърлил лазера, а й го беше подал, отстъпвайки навътре за да го примами след себе си, а Ирмгард да го застреля отзад, в гърба. — Съжалявам, мисис Бети — произнесе той и я застреля.

От съседната стая долетя яростният вик на Рой Бети.

— Да, ти я обичаше — заговори Рик. — А аз обичах Рейчъл. А онзи, особеният, обичаше другата Рейчъл — той вдигна лазера и простреля Рой Бети. Тялото на едрия мъж полетя назад, претърколи се през кухненската маса като чувал с безброй чупливи играчки и се срина на пода сред поток от чинии и стъклария. Няколко неизгорели рефлексни електронни вериги го накараха да потрепне в последни конвулсии, но то вече беше мъртво. Рик се обърна и погледна към трупа на Ирмгард Бети.

„Ето че отстраних и последния — помисли си той. — Шест в един ден, това е почти рекорд. А сега, след като всичко свърши, мога

най-сетне да се прибера у дома, при Айран и моята коза. И вече да не мисля за пари.“

Той приседна на кушетката, заслушан в тишината на стаята, изпълнена с неподвижни, застинали предмети, и тогава на вратата застана Изидор.

— По-добре не гледай — посъветва го Рик.

— Видях я на стълбите… Прис — по лицето на особения се стичаха сълзи.

— Не го взимай толкова навътре — каза Рик. Той стана, полюшвайки се, леко замаян. — Къде ти е видеофона?

Особеният не отговори, продължаваше да стои неподвижно и да го гледа. За Рик не оставаше нищо друго, освен сам да открие видеофона и да се свърже с Хари Брайън.

20

— Чудесно — кимна Хари Брайън след като изслуша доклада. — Е, сега вече можеш да си починеш. Ще изпратим патрулна кола за да прибере телата.

Рик Декард затвори.

— Андроидите са невероятно глупави същества — обърна се той към пилешката глава. — Рой Бети не можеше да ме отличи от теб. Полицията съвсем скоро ще пристигне и ще почисти всичко. Ако искаш, изчакай в някой от съседните апартаменти докато свършат. Едва ли ще ти е приятно да видиш гледката.

— Н-напускам тази с-сграда — отвърна Изидор. — Ще се преместя в центъра, където ще м-мога да виждам повече хора.

— Струва ми се, че в сградата, която обитавам има свободни апартаменти — предложи му Рик.

— Н-не искам да живея б-близо до теб — заекваше мъчително Изидор.

— Тогава излез в коридора, или се качи на горния етаж. Не стой тук.

Особеният пристъпваше от крак на крак в нерешителност, по лицето му преминаха цяла гама от неми изображения, най-сетне той се извърна и изтича навън, оставяйки Декард сам.

„Проклета работа — мислеше си Рик. — Сякаш съм белязан, като глад или чума. И където и да ида, проклятието е винаги с мен. Както го каза Мерсер — създаден съм за да върша зло. Всичко което извърших, още от самото начало беше зло. Както и да е, време е да се прибирам вкъщи. Може би след като прекарам известно време с Айран ще забравя за всичко.“

Когато най-сетне се спусна над своята сграда, на покрива го посрещна Айран. Имаше странен, измъчен и променен вид, никога през всичките тези години, прекарани заедно не я бе виждал да изглежда така.

Декард я прегърна през рамо и рече:

— Успокой се. Всичко свърши. Мислех си, че Хари Брайън сигурно ще може да ме прехвърли в някой друг отдел…

— Рик — прекъсна го тя. — Трябва да ти кажа нещо. Ужасно съжалявам, но козата е мъртва.

Кой знае защо това не го изненада особено, а само го накара да се почувства още по-зле, сякаш някой бе стоварил допълнителна неимоверна тежест на плещите му. — Мисля, че в договора се предвиждаше гаранция, в случай, че в срок от деветдесет дни след продажбата животното се разболее…

— Не се е разболяла — рече тя. — Някой… — тя преглътна и се изкашля преди да продължи с дрезгав глас — някой е дошъл, изкарал я е от клетката и я е завлякъл до ръба на покрива.

— И после я е блъснал? — довърши Рик.

— Да — кимна тя.

— Ти видя ли го?

— Видях я съвсем ясно — кимна Айран. — Барбър също е бил наблизо, той ме повика, а после двамата се обадихме в полицията. Но дотогава животното беше мъртво тя вече си беше отишла. Младо, дребно на вид момиче, с черни коси и големи, черни очи, съвсем слабичко. Носеше дълго наметало от рибени люспи и доста обемиста дамска чанта. Въобще не направи опит да се скрие от нас. Сякаш й е все едно.

— Да, така е — рече той. — Рейчъл пет пари не дава дали ще я видиш, дори се е зарадвала, защото е знаела, че така аз ще науча кой го е сторил — той се наведе и я целуна. — И ти ме чакаш тук толкова дълго?

— Само от половин час. Горе-долу по това време стана — Айран отвърна с нежна целувка. — Това е толкова ужасно. И безсмислено.

Декард се извърна и отвори вратата на хелимобила.

— Не и безсмислено — подхвърли той. — Тя е имала причина, поне от нейната гледна точка.

„Гледната точка на един андроид“ — помисли си той.

— Къде отиваш? Няма ли да слезеш в апартамента и… да останеш с мен? Преди малко по телевизията съобщиха нещо ужасно — Бъстър Приятелчето обяви, че Мерсер е измамник. Как мислиш, Рик, това истина ли е?

— Всичко може да е истина — отвърна той и запали мотора. — Всичко, което някой някога си е помислял.

— С теб всичко наред ли е?

— Всичко е наред — отвърна той и си помисли: „Докато не умра, а това ще е скоро. Всъщност, и двете твърдения са верни — тай спусна вратата на колата, махна с ръка на Айран и излетя право нагоре в нощното небе. — На времето, — мислеше си той, — можех да виждам звездите. Но това беше преди много години. Сега всичко е покрито с прах. От доста време насам никой не е виждал и едничка звезда. Поне в небето над Земята. Може би трябва да отида там, където звездите все още се виждат?“ — той набра скорост и височина и след това се насочи на север, където отвъд пределите на Сан Франциско се намираше необитаемата пустиня. Място, където нито едно живо същество не би отишло. Освен ако не чувства, че краят му е близо.

21

В светлината на ранното утро земята под него сякаш се простираше до безкрайността, сива и покрита с отпадъци. Камъчета с размери на къщи се бяха изтърколили едно до друго, преди да замрат неподвижно и Декард си помисли: „Прилича на огромен склад, от който са изнесли целия товар и са останали само незначителни парчета от контейнери и изпокъсана опаковка. А било е време, когато тук са растели дървета, а в тревата кротко са пасли животни. Каква странна мисъл — възможно ли е наистина тук, в тази пустош да са обитавали животни? И какво странно място, сякаш е създадено за да умреш на него.“

Той се снижи и известно време бавно се носи над повърхността.

„Интересно, какво ли щеше да каже Дейв Холдън ако научи къде съм? — запита се Декард. — В известен смисъл аз съм най-великият ловец на андроиди, който е живял някога. Никой досега не е отстранявал шест Нексъса за период от двадесет и четири часа и едва ли някой ще успее да го направи. Може би трябваше да му се обадя.“

Пред него се издигна стръмен хълм, Декард вдигна колата с наближаване на масива.

„Ето че умората си казва своето — рече си той. — Не биваше да карам след всичко това.“

Той изключи двигателя, известно време планира надолу и след това приземи колата. Дъното заподскача по неравната, покрита с камънаци местност и най-сетне закова на място със стържене.

Рик включи видеофона и набра номера на оператора в Сан Франциско.

— Свържете ме с болница „Моунт Цион“.

След миг на екрана се появи операторът от болницата.

— Имате пациент на име Дейв Холдън — каза той. — Мога ли да говоря с него? Добре ли се чувства?

— Един момент да проверя, сър — екранът временно потъмня. Докато чакаше, Рик смръкна малко от освежителната пудра и

потрепери — с изключена отоплителна инсталация колата бързо изстиваше. — Доктор Коста ми каза, че мистър Холдън не бива да разговаря — отвърна най-сетне операторът.

— Въпросът е важен — свързан е с полицейско разследване — отвърна Рик и приближи удостоверението си към камерата.

— Един момент — операторът отново изчезна. Рик се върна към процедурата с освежителната пудра, но в ранната утрин ментолът ухаеше неприятно. Той смъкна страничното стъкло и запрати малката жълта кутийка сред пущинака. — Не, сър — рече операторът, който отново го гледаше от екрана. — Доктор Коста смята, че състоянието на мистър Холдън не позволява да приема разговори, колкото и спешни да са те, поне за…

— Добре — каза Рик и затвори.

Въздухът навън също имаше неприятен дъх и той побърза да вдигне стъклото.

„Дейв май наистина е зле — помисли си Декард. — Странно, че не успяха да ми видят сметката и на мен. Може би защото се движех бързо. Всички в един ден — едва ли са очаквали да го направя. Хари Брайън беше прав.“

В колата беше станало непоносимо студено, Декард вдигна вратата и излезе навън. Още при първите крачки неочаквано остър и хладен вятър прониза дрехите му и той потърка зиморничаво ръце.

„И все пак, жалко че не можах да поговоря с Дейв. Той сигурно щеше да одобри действията ми. А и само той би разбрал онова, другото, което остана недостъпно дори за Мерсер. За Мерсер всичко е лесно, защото той го приема с разтворени обятия. Нищо не му е чуждо. А за мен това, което извърших е чуждо. Сега всичко около мен е някак неестествено, дори аз самият съм неестествен.“

Той закрачи нагоре по хълма и с всяка измината крачка тежестта на плещите му растеше.

„Май съм твърде уморен, — помисли си Рик, — за да го изкатеря.“

Той спря и отри потта от очите си. От кожата му бликаха солени сълзи, боляха го всички мускули и стави. Декард изведнъж беше обхванат от гняв, той плю ядно на омразната гола земя, мъчейки се да се пребори с надигащото се в него самосъжаление. А след това бавно

пое нагоре, сред самотната, непозната местност, далече от всичко живо, с изключение на самия него.

Ставаше все по-топло, непоносимо, изглежда денят бе напреднал. Чувстваше и глад. Не беше хапвал нищо от бог знае колко време. Гладът и топлината се сляха в един общ, отровен вкус на поражение.

„Да, това е — помисли си той. — И този път, по някакъв неясен начин загубих. Дали с това, че избих андроидите? Или с убийството на козата от Рейчъл?“

Не знаеше отговора. Но докато се изкачваше нагоре, над мислите му се спусна неясна, почти илюзорна мъгла. Той изведнъж осъзна, без да разбере как е станало, че само една крачка го дели от пропастта в краката му. Една единствена крачка и после дългият унизителен и безпомощен полет надолу, без никой, никога да разбере как е станало. Тук нямаше кой да отчете степента на неговата, или която и да е друга умствена деградация и всяка смела и доблестна постъпка тук — на самия край — би останала незабелязана. Наоколо имаше само мъртви камънаци и прилегнали от тежестта на праха изсушени и умиращи бурени, за които той не съществуваше.

И в този миг право в корема го удари първият — но не излят от мека пластмаса — камък. В едно се сляха болката и внезапното осъзнаване за абсолютна изолация и страдание и го пронизаха до дълбините не неговата неприкрита същност.

Той замръзна на място. А след това подтикван от някаква невидима, но реално съществуваща сила, продължи напред.

„Търкалям се нагоре — мислеше си Рик, — както се търкалят камъните. Без воля и желание, без дори това да означава нещо.“

— Мерсер — рече запъхтян той и отново спря. Пред него се очертаваше неподвижна сянка на фигура. — Уилбър Мерсер! Ти ли си?

„Божичко — рече си той — та това е моята сянка. Трябва час по-скоро да се махна от тук, да се спусна обратно.“

Краката му се подхлъзнаха докато слизаше надолу по склона. Веднъж дори падна, облакът прах затули всичко наоколо, той побягна от него, свличайки се все по бързо по ситните камъни. Някъде пред него се мярна колата.

„Върнах се — каза си Рик. — Слязох от хълма.“

Той вдигна вратата на хелимобила и се пъхна вътре.

„Но кой би могъл да хвърля камъни по мен? Никой. Тогава от какво се уплаших? И друг път съм го преживявал, по време на сливането, пред емпатичния генератор — като всички останали. Това не е нищо ново. Не, не съм прав. Този път бях сам.“

С разтреперани ръце Декард измъкна нова опаковка с пудра от кутията, отвъртя капачката и пое мощно. После се отпусна на седалката, а краката му продължаваха да стърчат навън. Чувстваше се прекалено уморен за да подкара колата обратно.

„Да можех само да си поприказвам с Дейв. Тогава всичко щеше да е наред. Щях да се измъкна от тук, да се прибера у дома и да си легна. Все още имам своя собствена електроовца и официално не съм напускал работа. Кариерата ми не е приключила, ще има нови андита за отстраняване. И да искам, не мога да ги избия всичките. Или ме е страх, че някой ден ще свършат? Това ли е?“

Декард погледна часовника. Девет и половина.

Той включи отново видеофона и набра номера на Съдебната палата.

— Искам да говоря с инспектор Брайън.

— Инспектор Брайън не е в кабинета си, мистър Декард. Тръгна с колата си, но не отговаря на повикванията. Може би в момента е извън нея.

— Каза ли къде смята да отиде?

— Нещо във връзка с андроидите, които сте отстранили снощи.

— Свържете ме със секретарката ми.

След миг на екрана изгря оранжевото, триъгълно лице на Ан Марстън.

— О, мистър Декард. Инспектор Брайън на няколко пъти опитва да се свърже с вас. Струва ми се, че ви е предложил за повишение пред началника Кътър. Защото сте успели да отстраните шест…

— Знам какво съм направил.

— Но никой преди вас не е успявал. Ах, да, мистър Декард, жена ви ви търси. Тревожеше се дали с вас всичко е наред. Наред ли е, мистър Декард?

Той не отговори.

— Може би ще е по-добре да й се обадите. Каза, че ще очаква да я потърсите вкъщи.

— Чухте ли какво се е случило с козата ми?

— Не. Дори не знаех, че притежавате коза.

— Те ми я отнеха — отвърна Рик.

— Кой ви я е отнел, мистър Декард? Крадците на животни? Имаме сведения за съвсем нова престъпна група, вероятно малолетни, които действат в района на…

— Крадците на живот — каза той.

— Не ви разбирам, мистър Декард — мис Марстън го погледна внимателно. — Мистър Декард, изглеждате ужасно. И много уморен. Исусе! — имате кръв по лицето.

Той вдигна ръка и докосна раната, най-вероятно от камъка. А може би са били няколко?

— Приличате на… Уилбър Мерсер.

— Аз съм… Уилбър Мерсер — отвърна той. — Защото се съединих с него и вече не мога да се отделя. Седя тук и чакам да дойде краят на това единение. Намирам се някъде близо до границата с Орегон.

— Искате ли да изпратим някой? Патрулна кола, която да ви прибере?

— Не — рече той. — Вече нямам нищо общо с полицията.

— Очевидно днес сте се претоварили, мистър Декард. Сега имате нужда от един здрав сън. Мистър Декард, вие сте нашият най-добър наемен ловец. Най-добрият, който някога сме имали. Ще предам на инспектор Брайън, веднага щом се появи, че сте се прибрали у дома за да се наспите. Но моля ви, обадете се незабавно на жена си, защото тя е ужасно разтревожена. Веднага си личеше. А и вие също.

— Това е заради козата ми — отвърна Рик. — Не е от андроидите. Рейчъл не позна — не срещнах никакви затруднения при отстраняването им. А онзи, особеният също не позна. Защото след това отново се слях с Мерсер. Единственият, който се оказа прав, беше Мерсер.

— Все пак, най-добре ще е незабавно да се върнете в града, мистър Декард. Тук, сред хората. Казват, че близо до границата с Орегон било съвсем безлюдно. Вярно ли е? Сам ли сте там?

— Чувствам се странно — каза Рик. — Току що преживях една изключително реална, детайлна и пълна илюзия, че съм се превърнал в Мерсер и хората ме замерят с камъни. Само че усещането нямаше нищо общо с онова, което чувстваш, когато стискаш дръжките на

емпатичния генератор. Защото тогава чувстваш че си със Мерсер. А сега аз не бях с никого, бях сам.

— Наскоро съобщиха, че мерсеризмът е фалшификация.

— Мерсер не е измислен — поклати глава той. — Освен ако самата реалност не е една фалшификация.

„Например, този хълм — помисли си той. — Прахът, камъните, всеки един различен от останалите.“

— Страхувам се, — рече Декард, — че никога няма да успея да се отделя от Мерсер. Започнеш ли веднъж, връщане назад няма.

„Нима отново трябва да изкача хълма? — запита се той. — Нима ще го изкачвам вечно, като Мерсер… попаднал в плен на вечността.“

— Довиждане — каза Рик и понечи да изключи.

— Ще се обадите на жена си, нали? Обещайте.

— Да — кимна Декард. — Благодаря, Ан — той затвори.

„Време е да поспя — рече си Декард. — Май последният път, когато лягах в легло беше с Рейчъл. Противозаконно действие — съвукупляване с андроид. Подлежи на наказателни санкции, както тук, така и на колониалните светове. Тя сигурно вече е в Сиатъл, сред останалите членове на семейство Роузен — едни фалшиви, други — истински. Рейчъл, как искам само да те нараня така, както ти нарани мен. Не, няма да стане, андроидите не чувстват, това, което чувстваме ние. Ако я бях застрелял снощи, сега козата ми щеше да е жива. Ето къде сбърках. Да, като погледна назад, всичко започна от момента, когато легнах с нея. Поне в едно Рейчъл беше права — това наистина ме промени. Не по начина, който предсказваше тя. По далеч по-неприятен начин. Но за мен това вече няма никакво значение. И не може да има, след всичко, което се случи с мен на склона на хълма. Интересно, какво ли щеше да стане, ако бях продължил към върха. Защото именно там Мерсер среща смъртта си. И от там започва неговия триумфален възход, началото и края на великия звезден цикъл. Но ако наистина съм Мерсер, това значи, че няма да умра никога, че ще живея десет хиляди години. Мерсер е безсмъртен.“

Той отново включи видеофона за да позвъни на жена си.

И замръзна.

22

Декард постави обратно слушалката без да откъсва очи от мъничката точка, която се движеше пред колата. Миниатюрен подвижен хълм сред разхвърляните в безпорядък камъни.

„«Живо същество» — помисли си той и сърцето му заблъска лудо срещу удвоеното съпротивление. — Знам какво е това. Никога преди не съм го виждал, освен в предаванията за дивата природа по телевизията. Но нали твърдят, че са изчезнали!“

С разтреперани пръсти Декард измъкна от джоба захабеното копие на Сидни и започна да прелиства страниците.

„ЖАБА (Буфонид) — всички разновидности изчезнали.“

Изчезнала от лицето на Земята преди много години, най-скъпото създание за Уилбър Мерсер, заедно с осела. По-скъпо дори от него.

„Трябва да намеря някаква кутия.“ — Декард се обърна и затършува на задната седалка, не намери нищо, после изскочи навън, обиколи колата и отключи багажника. В единия край се въргаляше картонена кутия с резервна гориво-подкачваща помпа. Рик изтърси помпата, напъха в кутията топка омазнени конци и бавно се приближи към жабата. Без нито за миг да откъсва очи от нея.

Жабата почти напълно се сливаше с праха, който покриваше всичко наоколо. Може би беше еволюирала, приспособявайки се към новия климат, както се бе приспособявала не веднъж преди. Нямаше да я забележи, ако не беше се раздвижила, но ето че сега клечеше само на две крачки от него.

„Какво става, когато откриеш някое същество, за което се знае, че е отдавна изчезнало?“ — питаше се Рик. Но подобно нещо се случваше толкова рядко. Споходи го неясен спомен, за някакво почетно отличие и възнаграждение от Обединените нации. Парична награда в размер на милиони долари. И от всички възможни, бе открил най-съкровеното за Мерсер същество.

„Господи, — рече си той, — сънувам ли? Или това са първите симптоми на мозъчно увреждане като последствие от

продължителното излагане на радиация? Може би и аз съм вече особен. Нещо ми се е повредило, като на пилешката глава Изидор с неговия паяк — същото става и с мен. Дали това не е дело на Мерсер? Не, всичко е в мен. Аз открих жабата. Стана така, защото виждам през очите на Мерсер.“

Той коленичи съвсем близо до мъничкото същество. Жабата беше изкопала миниатюрен тунел в праха за да се прикрие. Сега вече отгоре се подаваха само горната част на главата и очите. А междувременно обмяната на вещества в миниатюрния организъм се бе забавила до минимум и животното бе изпаднало в транс. В очите не проблясваше нищо, никаква искрица живот и Декард с ужас си помисли, че може би е умряла. От жажда, или нещо друго. И все пак — само преди малко тя се движеше.

Той постави картонената кутия и се зае внимателно да разрива праха около жабата. Съществото изглежда нямаше нищо против, или може би не забелязваше присъствието му.

Когато я вдигна, Декард усети колко хладна е кожата й. Тялото й изглеждаше изсъхнало и сгърчено — почти увиснало — и толкова студено, сякаш доскоро бе обитавало на много мили под земята, далеч от слънчевата топлина. Жабата неочаквано помръдна, опитвайки се да се освободи от хватката му и понечи нерешително да скочи. Беше сравнително едър, развит и зрял екземпляр. При това способен да оцелее там, където малко същества, та дори и човекът не могат да живеят. Интересно, къде ли ще намери вода за да излюпи яйцата си.

„Значи това е, което може да вижда Мерсер — помисли си Рик, докато полагаше внимателно съществото в кутията и после грижливо връзваше капака й. — Живот там, където никой не предполага, живи същества замаскирани в трупа на един мъртъв свят. В самото пъкло на вселената Мерсер сигурно ще съумее да забележи прашинките на живота. Сега вече го знам. И след като веднъж съм успял да надзърна през очите на Мерсер, може би никога няма да престана да виждам така. И няма да позволя на нито един андроид да отреже краката на моята жаба, както постъпиха с паяка на пилешката глава.“

Той положи кутията на седалката до себе си и се настани зад кормилото.

„Сякаш отново съм се върнал в детството — помисли си Декард. — В един миг изчезна ужасната, неимоверна тежест, която тегнеше на

плещите ми, изчезна умората. — Почакай само, да видиш какво ще каже Айран, като чуе за това — рече си той и набра номера вкъщи. Почти веднага затвори. — По-добре ще е да я изненадам — реши Рик. — Само след трийсет-четиресет минути полет съм там.“

Изпълнен отново със сили Декард запали мотора, вдигна хелимобила в небето и го насочи към Сан Франциско, на близо седемстотин мили на юг.

Изправена пред пенфилдовия емоционален синтезатор, Айран Декард замислено плъзгаше пръст по циферблата. Чувстваше се прекалено отпаднала и безсилна да набере каквото и да е, сякаш някаква неимоверна тежест беше закрила бъдещето и всичко, което се таеше в него.

„Ако Рик беше тук, — помисли си тя, — сигурно щеше да ме накара да избера комбинация 3, която да събуди в мен желанието за избиране на комбинации, като например искряща радост или страст за телевизионни предавания, каквито и да са те. Всъщност, какво ли дават сега? — Айран въздъхна и мислите й отново се върнаха към изчезналия Декард. — Или ще си дойде, или няма“ — рече си тя и при тази мисъл почувства, как костите й сякаш омекват от настъпващата старост.

На вратата се почука.

Айран дръпна ръка от циферблата и си помисли:

„Сега вече няма смисъл да набирам каквото и да е. — Това сигурно е Рик“ — тя изтича към вратата и я разтвори широко.

— Здравей — каза той. Стоеше на прага, с рана на бузата, изпомачкани и посивели дрехи и дори косата му беше покрита с прах. Прах имаше по лицето и ръцете му, само очите бяха чисти, големи и блестяха като на малко, възбудено момче.

„Сякаш цял ден е играл навън — помисли си Айран — и сега е време да се прибира у дома. За да се измие, да си почине и да разкаже за всички чудеса, които са му се случили през деня.“

— Радвам се да те видя — рече жена му.

— Имам нещо — той вдигна пред себе си картонена кутия и влезе в апартамента без да я остави никъде. Като че ли вътре имаше нещо необичайно ценно и чупливо, за да бъде оставено и той искаше да го запази с ръцете си.

— Ще ти направя кафе — предложи Айран. Тя отиде до печката, натисна комбинацията за кафе и след минутка поднесе на масата димящата чаша. Без да изпуска кутията Рик седна, а на лицето му продължаваше да грее радостното удивление. През всичките години, откакто живееха заедно никога не беше виждала подобно изражение. Нещо се беше случило от последната им среща, след като снощи бе излетял с колата в неизвестна посока. И ето че той беше отново тук, стиснал в ръце странната кутия, в която може би се криеше тайната за чудатото му поведение.

— Смятам да си легна — обяви Рик. — Ще спя цял ден. Обадих се на Хари и той ми каза днес да си почина. И точно това смятам да направя.

Съвсем внимателно той остави кутията на масата до себе си, вдигна чашата с кафе и отпи малко, сякаш за да не я обиди.

Айран се настани срещу него и попита:

— Рик, какво има в кутията?

— Жаба.

— Мога ли да я видя? — тя го наблюдаваше докато развързва кутията и вдига капака. — О! — рече Айран като видя жабата. — Хапе ли?

— Вземи я, няма да те ухапе. Жабите нямат зъби — Рик вдигна съществото и го протегна към нея.

— Мислех, че всички жаби са изчезнали — каза тя и я завъртя за да я огледа отдолу. — Жабите наистина ли могат да скачат? — запита Айран докато разглеждаше задните й крачета. — Искам да кажа — може ли да скочи неочаквано от ръката ми?

— Това е пустинна жаба — обясни Рик. — Те имат слаби крака и по това се различават от водните жаби. Освен това, пустинните жаби могат да издържат дълго време без вода. Намерих я в пустинята, близо до орегонската граница. Там, където всичко живо е измряло — той протегна ръка към жабата. В този миг нещо привлече вниманието на Айран. Тя плъзна пръст по коремчето на жабата и нокътят й докосна контролния пулт. Капачето се отвори.

— О! — възкликна Рик и лицето му започна да посивява. — Да, виждам, права беше. — Декард разглеждаше покрусен от фалшивото същество, взе го и опипа замислено крачетата, сякаш не разбираше какво става. След това отново го положи в кутията.

— Чудя се как ли е стигнала чак в пустинята? Някой трябва да я е занесъл там. Но нямам представа защо ще го прави.

— Може би не биваше да ти казвам, че е електрическа — тя протегна ръка и го докосна по рамото. Чувстваше се виновна за промяната, която бе настъпила в него.

— Не — поклати глава Рик. — По-добре че знам. Предпочитам да го знам — поправи се той.

— Искаш ли да ти настроя емоционалния синтезатор? Ще се почувстваш по-добре. Винаги си извличал от него повече полза, за разлика от мен.

— Не, ще се оправя — той поклати глава, сякаш се мъчеше да си проясни мислите. Имаше замаян вид. — Онзи паяк, който Мерсер даде на особения. Сигурно и той е бил изкуствен. Няма значение. Електрическите същества също имат свой живот, доколкото това може да се нарече живот.

— Изглеждаш, сякаш си пропътувал пеша стотина мили.

— Денят беше дълъг — съгласи се Декард.

— Иди да се наспиш.

Той я погледна малко объркано.

— Значи всичко свърши, така ли? — запита я, сякаш очакваше от нея отговора. Сякаш вече не вярваше на собствените си думи и се нуждаеше от нейната подкрепа, за да станат те реални.

— Да, всичко свърши — съгласи се тя.

— Боже, каква маратонска задача — каза Рик. — Достатъчно беше само да се забъркам и после не можех да се спра, докато не се справих със семейство Бети. А след това изведнъж се оказа, че повече няма какво да правя. И тогава… — той се поколеба очевидно изненадан от това, което предстоеше да каже. — Тогава дойде най-лошото. След като свърших. След като приключих не можех да се спра, защото ако бях спрял, от мен нямаше да остане нищо. Права беше тази сутрин като каза, че аз съм само едно мръсно ченге, с мръсни ръце.

— Не, сега не мисля така — увери го тя. — Ужасно се радвам че отново се върна у дома — тя нежно го целуна и лицето му се разведри почти толкова, колкото преди да научи, че жабата е електрическа.

— Как мислиш, дали днес извърших зло? — запита я Рик.

— Не.

— Мерсер каза, че онова, което ще сторя е зло, но въпреки това трябва да го направя. Много странно, нали? Понякога изглежда е по-добре да извършиш зло, отколкото да сториш добрина.

— Това е заради проклятието, което тегне върху ни — отвърна Айран. — И за което говореше Мерсер.

— Прахът? — запита той.

— Не — убийците, в чийто ръце е попаднал Мерсер, когато е бил на шестнадесет. Онези, които са му забранили да връща времето назад и заедно с него да обръща естествения ход на жизнения цикъл. И сега не му остава нищо друго освен да следва този цикъл право натам, накъдето води — към смъртта. Именно убийците хвърлят по него камъни и продължават да го преследват. А също и нас. Вероятно някой от тях ти е причинил раната на лицето?

— Да — прошепна той.

— Ще си лягаш ли? Искаш ли да наглася синтезатора на 670?

— Това пък какво предизвиква?

— Заслужен отдих.

Той се изправи с болезнено и объркано изражение, сякаш в продължение на дълги години лицето му е било бойно поле на изтощителни сражения. После бавно закрачи към спалнята.

— Съгласен съм — каза Рик. — Заслужен отдих.

Той се изтегна, а от косата и шлифера му се стичаха струйки прах по чаршафа.

Айран се досети, че няма да има нужда от синтезатора. Тя спусна щорите и стаята потъна в мрак.

На леглото, Рик вече беше заспал.

Айран постоя известно време край него, за да се убеди, че няма да се събуди отново, или да скочи в леглото с уплашено изражение, както бе правил не веднъж през нощта. След това се върна в кухнята и седна на масата.

В кутията до нея електрическата жаба внезапно се размърда и се блъсна в стената. Айран се зачуди с какво ли се „храни“. Може би с изкуствени мухи.

Тя разтвори указателя и потърси в раздела: „Резервни части за електрически животни“. След това набра номера и се обърна към появилата се на екрана продавачка:

— Бих искала да поръчам около килограм електрически мухи, които наистина летят и бръмчат.

— Имате електрическа костенурка ли, мадам?

— Жаба — поправи я Айран.

— В такъв случай, бих ви препоръчала смесен асортимент от изкуствени летящи и пълзящи насекоми, включително…

— Не, искам само мухи — прекъсна я Айран. — Ще можете ли да ги доставите направо у дома? Мъжът ми спи и бих искала да съм при него, когато се събуди.

— Препоръчвам освен това, — продължи жената отсреща, — да се снабдите с миниатюрен воден самоподдържащ се басейн за вашата жаба. Ако жабата е рогата, тогава по-добре ще е да закупите сух набор от пясък, разноцветни камъни и малко органични отпадъци. В случай, че искате да поддържате естествен и пълен хранителен цикъл ви съветвам да се обърнете към нашата служба по поддръжка, за да извършват периодична регулация на езиковия механизъм. При жабите това е жизнено необходимо.

— Добре — кимна Айран. — Искам животното да функционира идеално. Съпругът ми е много привързан към него.

Тя съобщи адреса и затвори.

Веднага се почувства по-добре и си приготви чаша черно, горещо кафе.

Източник: http://sfbg.us

Издание:

БЕГЛЕЦ ПО ОСТРИЕТО. 1994. Изд. Аргус, София. Биб. Фантастика, No.7. Роман. Превод: от англ. Юлиян СТОЙНОВ [Blade Runner, Philip K. DICK (1968) [на практика, би трябвало превода да е направен по преиздането от 1995 което носи това име; оригиналното название на романа от 1968 е Do Androids Dream of Electric Sheep (Сънуват ли андроидите електрически овце?)]. Предговор: Писател от друг свят, Юлиян СТОЙНОВ — с.6–8. Послеслов: Вместо изповед (писателя за своя живот, за страховете и надеждите си, за фантастиката и наркотиците [из интервю на Чарлз Плет с Филип К. ДИК] — с.248–252. Художник: Момчил МИТЕВ (корица); КАМО (портрет на писателя). Печат: ДФ Балкан прес, София. Формат: 56×10/16. Печатни коли 16. Страници: 254. Цена: 35.00 лв. ISBN: 954-570-009-2.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

http://chitanka.info

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.